

**UCHWAŁA NR XII/126/25
RADY MIEJSKIEJ W STEPNICY**

z dnia 5 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030”

Na podstawie art. 10e, 10f ust. 4, art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 3 pkt 3 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198) oraz Uchwały nr III/30/24 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2024 r. poz. 4442) Rada Miejska w Stepnicy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025- 2030” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Stepnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Stepnicy

**mgr inż.
Agnieszka Makowska**

STRATEGIA ROZWOJU GMINY STEPNICA NA LATA 2025-2030

Stepnica 2025

Dokument opracowano w składzie:

mgr Robert Żarkowski, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

dr Agnieszka Malkowska, Uniwersytet Szczeciński

dr Arkadiusz Malkowski, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Grzegorz Roman, ekspert ds. planowania przestrzennego FRDL

Marek Turzyński, urbanista

Dokument powstał z inicjatywy samorządu Gminy Stepnica, a jego twórcami są mieszkańcy gminy wspierani przez ekspertów zewnętrznych z Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w Szczecinie, Centrum Szkoleniowe w Szczecinie, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie i Uniwersytetu Szczecińskiego

Zespół projektowy składa podziękowania wszystkim osobom zaangażowanym w proces opracowania niniejszego dokumentu, w szczególności uczestnikom spotkań warsztatowych i konsultacji społecznych, za poświęcony czas, rzetelność, merytoryczne podejście, profesjonalizm oraz odwagę w proponowaniu rozwiązań korzystnych dla Gminy Stepnica i jej obecnych i przyszłych mieszkańców.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
I. WNIOSKI Z DIAGNOZY PODSTAWOWYCH UWARUNKOWAŃ ROZWOJOWYCH DLA GMINY STEPNIKA	5
II. ANALIZA STRATEGICZNA (SWOT) GMINY STEPNIKA.....	13
III. WIZJA ROZWOJU I MISJA GMINY STEPNIKA W PERSPEKTYWIE 2030 ROKU	16
IV. SCHEMAT CELÓW I PLAN OPERACYJNY STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNIKA	19
4.1. Inwestycje kluczowe w kontekście osiągnięcia założonych celów strategicznych.	25
V. MODEL FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY DLA GMINY STEPNIKA.	31
5.1. Model struktury funkcjonalno- przestrzennej.....	31
5.2. Obszary strategicznej interwencji	42
5.3. Zgodność strategii rozwoju Gminy Stepnica z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu.....	65
VI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNIKA	71
6.1. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu	73
VII. RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI STRATEGII	78
7.1. Potencjalne źródła finansowania	83
Spis wykresów	85
Spis rysunków.....	85
Spis tabel	85

WPROWADZENIE

Podmiotowość i samodzielność samorządu terytorialnego w Polsce podkreślają najwyższe akty prawne, w tym Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazują one na jego niezwykle ważną rolę w zarządzaniu rozwojem opartym na wykorzystaniu lokalnych zasobów i potencjałów.

Aktywność władz samorządowych działających w imieniu swoich mieszkańców jest niezwykle ważna z punktu widzenia m.in. tworzenia wysokiej jakości przestrzeni publicznej i konkurencyjnej gospodarki lokalnej. Dzięki temu, możliwe jest kreowanie wysokiej jakości życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców gminy. W obecnych czasach jest to zadanie szczególnie trudne, zważywszy na rosnące oczekiwania mieszkańców i zmieniające się, trudne do przewidzenia realia, w których funkcjonuje lokalny samorząd w Polsce.

Dlatego tak istotne jest stworzenie w przestrzeni lokalnej skutecznych narzędzi i mechanizmów zarządczych wykorzystywanych w profesjonalnym, strategicznym zarządzaniu rozwojem jednostki samorządu terytorialnego. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie w perspektywie wieloletniej efektywnej polityki rozwoju gminy.

Strategiczne planowanie pełni ważną rolę w kreowaniu nowoczesnego, włączającego mieszkańców w procesy decyzyjne, partycypacyjnego modelu zarządzania gminą. Opracowanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, wymaga przeprowadzenia rzetelnej diagnozy zasobów własnych i otoczenia, zaangażowania lokalnych liderów i przyszłych interesariuszy w proces tworzenia kierunków przyszłego rozwoju, w tym określenia misji i wizji gminy oraz przyjęcia ambitnych celów i kierunków działań.

Przedstawiona Strategia Gminy Stepnica na lata 2025-2030 jest konsensusem pomiędzy oczekiwaniami lokalnej społeczności, a realnymi możliwościami samorządu. Określa cele strategiczne i operacyjne stawiane przed całą wspólnotą samorządową. Wskazuje na zasady współpracy z partnerami reprezentującymi różnego rodzaju podmioty społeczeństwa obywatelskiego.

Opracowana strategia powstała w wyniku twórczej pracy zespołu ludzi, którzy aktywnie zaangażowali się w proces budowy przyszłości całej lokalnej społeczności. W skład zespołu wchodził zarówno mieszkańcy, jak i reprezentanci instytucji funkcjonujących na terenie gminy, w tym samorządu terytorialnego, lokalnych stowarzyszeń itp. Praca zespołu wspomagana była pod względem merytorycznym i metodologicznym przez ekspertów zewnętrznych.

Niniejsza strategia charakteryzuje sytuację społeczną i ekonomiczną gminy, wskazując jej mocne i słabe strony, tworząc jej model rozwoju przestrzennego. Określa obszary, spójne cele i kierunki polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, w perspektywie najbliższych lat.

Kluczowym założeniem planowania strategicznego w Gminie Stepnica w okresie do 2030 roku jest zintegrowanie polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej, społeczno-kulturowej i stworzenie warunków dla wielopłaszczyznowych działań, służących wykorzystaniu unikalnych, lokalnych potencjałów dla poprawy warunków życia i jakości usług publicznych na terenie gminy.

Strategia powstała w oparciu o nowe przepisy dotyczące polityki rozwoju, wprowadzone ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Procedura dotycząca opracowania Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 uwzględniała wszystkie akty prawne mające wpływ na jej przebieg, w tym ustawę z dnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Niniejszy dokument jest ukoronowaniem prac analitycznych i ewaluacyjnych oraz uwzględnia wnioski i rekomendacje sformułowane w ramach debaty publicznej, której elementem były w szczególności: spotkania warsztatowe z interesariuszami i konsultacje społeczne.

I. WNIOSKI Z DIAGNOZY PODSTAWOWYCH UWARUNKOWAŃ ROZWOJOWYCH DLA GMINY STEPNIKA

Punktem wyjścia w procesie opracowywania strategii były efekty wcześniej prowadzonych prac związanych z przygotowaniem, przy współudziale ekspertów Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Uniwersytetu Szczecińskiego, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie oraz pracowników samorządu terytorialnego i przedstawicieli mieszkańców gminy, **Diagnozy podstawowych uwarunkowań rozwojowych dla Miasta i Gminy Stepnica**. Dokument ten powstający z wykorzystaniem wiedzy ekspertów i szerokiego grona mieszkańców gminy jest syntetycznym spojrzeniem na sytuację, w której znalazła się lokalna społeczność Gminy Stepnica u progu prac nad nową strategią.

Diagnoza ta stała się jednym z kluczowych dokumentów przygotowywanych w wieloetapowym, zapoczątkowanym w 2024 roku, procesie prac nad Strategią Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030. Zawierała ona analizę najważniejszych danych statystycznych, charakteryzujących podstawowe uwarunkowania i czynniki rozwojowe gminy. Diagnoza, jak i strategia, powstały w procesie partycypacji społecznej. Obejmuje ona analizę przedstawiającą potencjał demograficzny, turystyczny, gospodarczy, charakterystykę kapitału ludzkiego, atrakcyjności przyrodniczej oraz stan finansów publicznych.

Wybrane zmienne i wskaźniki istotne w systemie analizy procesów społecznych i gospodarczych zachodzących w gminie, zostały poddane analizie w ujęciu dynamicznym, dzięki czemu możliwe było przedstawienie podstawowych trendów rozwojowych. Dodatkowo chcąc pogłębić charakterystykę wybranych zjawisk, przeprowadzono badania w układzie porównawczym z innymi jednostkami samorządu terytorialnego o zbliżonym potencjale rozwojowym. Dzięki temu stworzony został wieloaspektowy układ odniesienia dla zmian zachodzących w gminie. Dokonując analiz korzystano z baz danych Banku Danych Lokalnych GUS, Monitora Rozwoju Lokalnego Związku Miast Polskich, danych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy w Stepnicy. W przypadku analiz porównawczych, grupę gmin z którymi porównywano Gminę Stepnica, stanowiło 179 gmin miejsko-wiejskich znajdujące się w grupie gmin o podobnych dochodach.

Przeprowadzone analizy wskazują, że Gminę Stepnica zalicza się do jednostek położonych w niezwykle atrakcyjnym obszarze tworzącym spójny funkcjonalnie układ wielu jednostek osadniczych oraz terenów o różnym stopniu zurbanizowania, którego główną cechą jest występowanie trwałych powiązań funkcjonalnych i ekonomicznych.

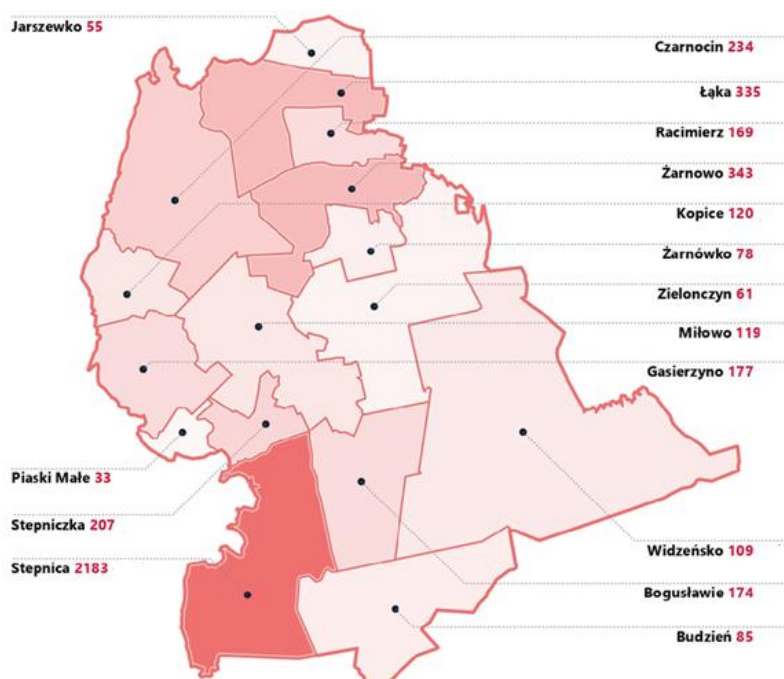
Gmina Stepnica jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-zachodniej części powiatu goleniowskiego, w województwie zachodniopomorskim.

Gmina położona jest na Równinie Goleniowskiej i w Dolinie Dolnej Odry, na wschodnim wybrzeżu Zalewu Szczecińskiego między Zatoką Skoszewską a Zatoką Stepnicką i Zatoką Wódką, oddzielonych Wichowską Kępą. Graniczy bezpośrednio z gminami - Przybiernów, Goleniów i Wolin, a pośrednio poprzez Zalew Szczeciński i Roztokę Odrzańską z gminami - Police, Nowe Warpno, Świnoujście, Międzyzdroje. Ogólna powierzchnia gminy wynosi **294,16 km²** [29 416 ha], z czego **39,8%** stanowią wody, **30%** lasy i **30,2%** grunty rolne, tereny podmokłe i torfowiska.

 Ogółem teren ten zamieszkuje 4 710 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 5,7% ludności powiatu, z czego 50,5% stanowią mężczyźni. Gęstość zaludnienia na obszarze gminy wynosi średnio 16 osób/km² i jest znacznie niższa od średniej krajowej wynoszącej 122 osoby/km².

Sieć osadniczą gminy, tworzy 16 sołectw: BOGUSŁAWIE, BUDZIENIŃ, CZARNOCIN, GASIERZYNO, JARSZEWKO, KOPICE, ŁĄKA, MIŁOWO, RACIMIERZ, STEPNIKA, STEPNICZKA, WIDZIEŃSKO, ZIELONCZYN, ŻARNOWO, ŻARNÓWKO, PIASKI MAŁE. Miasto Stepnica pełni rolę centrum kulturalno-administracyjnego gminy.

Rysunek 1. Sołectwa w Gminie Stepnica – liczba zameldowanych mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

W sieci osadniczej województwa zachodniopomorskiego Stepnica stanowi ośrodek gminny o znaczeniu lokalnym. Gmina administracyjnie przynależy do powiatu goleniowskiego, stanowiąc jedną z 6 jednostek, wchodzących w jego skład.

Według danych GUS z 31.XII.2023 r. powiat goleniowski zajmuje 1 615 km². Gmina Stepnica stanowi 18,1% powierzchni powiatu. Siedzibą gminy jest miasto Stepnica.

W latach 2002-2023 liczba mieszkańców wzrosła o 1,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,9 lat i jest nieznacznie niższy od średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Rysunek 2. Gmina Stepnica w układzie administracyjnym powiatu goleniowskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Przygraniczne położenie wobec Szczecina i bliskość Goleniowskiego Parku Przemysłowego sprawia, że w mieście, jak i w gminie, dominuje sfera usługowa i przemysłowa. Potencjał turystyczny gminy sprawia, że stopniowo rozwijają się także podmioty branży turystycznej.

Najbliższą położoną drogą krajową jest droga ekspresowa S3 prowadząca nad morze i w kierunku południa Polski. Miejscowości leżące na obszarze gminy posiadają dość dobrze rozbudowaną sieć dróg asfaltowych, pozwalających przez węzeł Goleniów Północ i projektowane kolejne węzły w kierunku Wolina, dostać się na S3. Duże obciążenie tej trasy, szczególnie zauważalne w okresie letnim spowodowało, że droga Wolin - Stepnica została wyznaczona jako trasa turystyczna i stanowi alternatywę dla turystów jadących lub wracających znad Morza Bałtyckiego.

Gminę Stepnica można zaliczyć do jednostek położonych w obszarze metropolitalnym Szczecina, tworzących spójny funkcjonalnie układ jednostek osadniczych oraz terenów o różnym stopniu zurbanizowania.

Przeprowadzona analiza danych statystycznych przedstawia obraz zrównoważonej, lokalnej gospodarki z dużym potencjałem do dalszego rozwoju. Solidne podstawy rozwoju gospodarczego wsparte potencjałem społecznym, kreowanym przez mieszkańców gminy są niewątpliwie atutem Gminy Stepnica na tle pozostałych gmin powiatu.

Obserwacje lokalnej gospodarki wskazują jednoznacznie, że najważniejszy potencjał, jaki wydaje się posiadać gmina, związany jest z jej położeniem nad Zalewem Szczecińskim¹ w bliskości Szczecina i Goleniowskiego Parku Przemysłowego, przedsiębiorczością mieszkańców oraz zasobami środowiska naturalnego, tworzącymi dogodne warunki do budowania konkurencyjnego produktu turystycznego gminy, a także wysokiej jakości życia dla obecnych i przyszłych jej mieszkańców.

Dlatego niezbędne jest dalsze rozwijanie sieciowego modelu powiązań pomiędzy przedsiębiorcami, społecznością lokalną i władzami samorządowymi w celu wykorzystania tegoż potencjału.

W kwestii zagrożeń rozwojowych, jak wynika z analizy danych statystycznych, sytuacja w Gminie Stepnica nie różni się zasadniczo od sytuacji w innych gminach miejsko-wiejskich w Polsce. Wyzwaniem dla gminy jest modernizacja infrastruktury sieciowej – kanalizacyjnej, wodociągowej czy gazowej w kontekście rozwoju rozproszonego budownictwa. Kluczowe jest podjęcie decyzji określających modelowy rozwój miasta i gminy.

Podsumowując analizy zawarte w Diagnostyce podstawowych uwarunkowań rozwojowych dla Miasta i Gminy Stepnica za najważniejsze, bezpośrednio wpływające na rozwój jednostki, można uznać następujące uwarunkowania:

a) wynikające z położenia gminy, struktury sieci osadniczej, roli i hierarchii jednostek osadniczych, głównych korytarzy i elementów sieci transportowych

Gmina Stepnica należy do tych jednostek terytorialnych, dla których uwarunkowania rozwoju wynikające z położenia struktury sieci osadniczej, roli i hierarchii jednostek osadniczych są szczególnie ważne. Oznacza to, że każdorazowo muszą być one brane pod uwagę w tworzeniu strategicznych planów rozwoju gminy. Muszą one uwzględniać także transgraniczne powiązania gospodarcze.

Położenie w obszarze przygranicznym i dogodne połączenia komunikacyjne w perspektywie wieloletniej będą kształtować przyszłe kierunki osadnictwa w gminie, a także jej rozwój.

¹ Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.) określa położenie prawne obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, pasa nadbrzeżnego oraz organy administracji morskiej i ich kompetencje. Zgodnie z art. 4 ww. ustawy część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim, znajdująca się na wschód od granicy państwowej między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec, oraz rzeka Odra pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin zalicza się do morskich wód wewnętrznych.

Wpłynie to na zamiany w strukturze zagospodarowania gruntów i niewątpliwie w długiej perspektywie czasowej na zamianę charakteru gminy, z jeszcze silniejszym rozwojem sfery usługowej.

KONSEKWENCJE	WYZWANIA
■ Zróżnicowanie charakteru i skali problemów oraz potencjału rozwojowego. ■ Silny ośrodek miejski w mieście Stepnica i mniejsze miejscowości o charakterze wiejskim tworzące gminę; ■ Położenie nad Zalewem Szczecińskim. ■ Dobra dostępność komunikacyjna – drogi wojewódzkie i krajowe, port i ścieżki rowerowe o charakterze międzynarodowym.	■ Zapobieganie różnicowaniu procesów rozwojowych gminy („gmina dwóch prędkości”), ze względu na odmienny charakter poszczególnych miejscowości w gminie. ■ Utrzymanie odpowiedniego stanu sieci dróg powiatowych. ■ Utrzymywanie oraz podnoszenie atrakcyjności osadniczej i gospodarczo-inwestycyjnej gminy oraz w zakresie oferty turystycznej, przy zachowaniu dbałości o stan środowiska naturalnego.

b) wynikających z procesów demograficznych

Sytuację demograficzną w Gminie Stepnica na przestrzeni ostatnich kilku lat można określić jako stabilną, choć w przyszłości pogłębiać się będzie problem starzenia się społeczeństwa.

Wzrastająca w przyszłości atrakcyjność obszaru Gminy Stepnica, jako miejsca potencjalnego zamieszkania dla mieszkańców Szczecina, znajdzie swoje odzwierciedlenie w współczynniku przyrostu ludności.

Fakt osiedlania się już obecnie na terenie gminy nowych mieszkańców, świadczy o jej rosnącej atrakcyjności. Ma to duże znaczenie dla planowania kierunków i perspektyw rozwoju, wpływa w sposób szczególny na określone obszary działalności gminy tj. planowanie przestrzenne, oświatę, infrastrukturę itp.

KONSEKWENCJE	WYZWANIA
■ Stabilna sytuacja demograficzna – stały wzrost liczby mieszkańców gminy wynikający z uruchomienia zachodniej obwodnicy Szczecina. ■ Duża atrakcyjność osiedleńcza i jednocześnie jej zróżnicowanie względem poszczególnych miejscowości gminy. ■ Duże zagrożenie rozwojem rozproszonej zabudowy.	■ Podejmowanie działań zmierzających do tworzenia atrakcyjnych warunków do życia, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ludzi młodych i rodzin. ■ Rosnące potrzeby w zakresie dostępu do infrastruktury związane z nowym, często rozproszonym osadnictwem. ■ Wzmacnianie pozytywnego wizerunku gminy, atrakcyjnego dla potencjalnych osiedleńców.

- Tworzenie warunków dla wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej gminy, co wpłynie na lokalny rynek pracy.

c) wynikających z sytuacji gospodarczej

Konkurencyjność lokalnej gospodarki decyduje o sytuacji ekonomicznej mieszkańców oraz determinuje możliwości rozwoju gminy. O przedsiębiorczości mieszkańców i wzrastającej konkurencyjności lokalnej gospodarki świadczą wartości wskaźników: udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych i udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych.

W ostatnim dziesięcioleciu dochody Gminy Stepnica w przeliczeniu na jednego mieszkańca, będące udziałem w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, wyraźnie wzrosły.

KONSEKWENCJE	WYZWANIA
■ Występujące zjawisko emigracji zarobkowej, przekładające się na odpływ kadr oraz szereg innych negatywnych konsekwencji z nim związanych. ■ Potencjał w zakresie rozwoju usług, głównie związanych z turystyką (rekreacja i wypoczynek) i promocją zrównoważonego stylu życia z wykorzystaniem potencjału przyrodniczego gminy.	■ Podniesienie poziomu atrakcyjności gminy dla inwestorów, poprzez tworzenie i rozwijanie stref aktywności gospodarczej. ■ Wsparcie procesu profesjonalizacji działania przedsiębiorstw z terenu gminy oraz promocja ich produktów i usług. ■ Rozwój i komercjalizacja sieciowego produktu turystycznego gminy.

d) wynikających ze stopnia rozwoju główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Rozwój infrastruktury technicznej jest jednym z istotnych czynników sprzyjających lokalnemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu. Wpływa bezpośrednio na atrakcyjność jednostki samorządowej, z punktu widzenia jej potencjalnych i obecnych mieszkańców. Jakość i stan infrastruktury technicznej w gminie bezpośrednio przekłada się m.in. na jej potencjał gospodarczy i jakość życia mieszkańców, a jednocześnie wydatki ponoszone na jej budowę, utrzymanie czy modernizację, nierzadko stanowią jedną z ważniejszych pozycji budżetowych. Wpływa to na jakość życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną gminy.

KONSEKWENCJE	WYZWANIA
■ Obniżenie jakości życia mieszkańców. ■ Obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.	■ Intensyfikacja działań w zakresie rozwoju sieci infrastruktury technicznej na obszarach, gdzie jest to możliwe i wskazane. ■ Wsparcie procesu profesjonalizacji działania lokalnych przedsiębiorstw oraz promocja ich produktów i usług. ■ Dostosowanie infrastruktury technicznej w gminie do zmieniających się potrzeb mieszkańców i wyzwań związanych z nowym osadnictwem.

e) wynikających z potrzeb polityki społecznej i ochrony zdrowia

Wysoka jakość usług medycznych, ciągłe ich doskonalenie i dopasowanie do potrzeb mieszkańców, to jeden z najistotniejszych problemów współczesnego podejścia do wielofunkcyjnego rozwoju lokalnego.

Wysoka jakość opieki zdrowotnej wiąże się z kompleksowym podejściem do jakości na każdym etapie świadczenia usługi. Wskazać tu należy przede wszystkim na dostępność do zasobów medycznych, kadrowych, infrastrukturalnych i finansowych.

Bardzo podobne wyzwania dotyczą także opieki społecznej czy całego spektrum polityki społecznej realizowanej przez gminę. Oznacza to konieczność podejmowania działań, których celem jest zaspokojenie zbiorowych potrzeb społeczeństwa w zakresie profilaktyki, promocji zdrowia, diagnostyki, terapii i rehabilitacji oraz gwarancja, że udzielane inne formy wsparcia społecznego spełniają wymagania bezpieczeństwa, skuteczności i efektywności.

KONSEKWENCJE	WYZWANIA
■ Powolny choć nieunikniony wzrost zapotrzebowania na opiekę zdrowotną i wsparcie społeczne spowodowany starzeniem się społeczeństwa. ■ Ryzyko problemów społecznych będących konsekwencją rozwoju transgranicznego rynku pracy i negatywnych konsekwencji społecznych tego procesu.	■ Doskonalenie systemu ochrony zdrowia. ■ Monitorowanie oraz reagowanie na zmieniające się potrzeby lokalnej społeczności, w tym tych wynikające ze zmieniającego się modelu życia i pracy.

f) wynikających ze system powiązań przyrodniczych stanu oraz potencjału środowiska naturalnego i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Potencjał Gminy Stepnica związany z zasobami środowiska naturalnego, można określić jako znaczący. Jednostka charakteryzuje się dużą atrakcyjnością krajobrazową. Kluczowe jest tu znaczenie Zalewu Szczecińskiego, Puszczy Goleniowskiej i rzeki Gowienica, jako jednej z osi rozwoju gminy.

Walory środowiskowe uzupełniane są przez niezwykle cenne zasoby kulturowe Gminy Stepnica, świadczące o jej bogatej historii. Mogą stać się kluczowym czynnikiem wpływającym na jej rozwój w przyszłości.

KONSEKWENCJE	WYZWANIA
- Potencjał w wykorzystaniu posiadanych zasobów dla powstania i rozwoju produktu turystycznego gminy. - Potencjał w wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego.	- Rozwój i komercjalizacja produktu turystycznego gminy. - Poprawa stanu środowiska naturalnego, w tym czystości środowiska naturalnego. - Zrównoważone planowanie i zagospodarowanie przestrzenne w całej gminie.

g) wynikających z poziomu rozwoju kapitału społecznego

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest ważnym elementem polityki umacniania demokracji lokalnej w Gminie Stepnica. Wzrastająca partycypacja społeczna mieszkańców gminy przejawia się poprzez aktywną działalność fundacji, stowarzyszeń i pozostałych organizacji funkcjonujących w gminie. Rozwijająca się z powodzeniem współpraca samorządu z podmiotami pozarządowymi wskazuje na wysoki potencjał lokalnej społeczności w zakresie samorządności.

KONSEKWENCJE	WYZWANIA
- Wzrost zaangażowania mieszkańców gminy w działania podejmowane przez podmioty pozarządowe. - Duża aktywność instytucji kultury działających na obszarze gminy.	- Pełne wykorzystanie potencjału płynącego z zasobów kapitału społecznego i organizacyjnego mieszkańców gminy. - Włączenie placówek kultury i organizacji pozarządowych w tworzenie oraz rozwój atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży. - Poprawa stanu środowiska naturalnego. - Diagnoza przyczyn niesatysfakcjonujących wyników egzaminów w placówkach szkolnych z terenu gminy, wdrożenie działań służących podniesieniu poziomu nauczania. - Optymalizacja oferty edukacyjnej z uwzględnieniem zmian i trendów demograficznych.

h) wynikających ze stanu finansów publicznych

Rozwój każdej jednostki samorządowej w znacznym stopniu zależy od jej sytuacji finansowej. Posiadane zasoby finansowe stanowią fundament funkcjonowania gminy oraz warunkują realizację wszelakich zadań, w tym o charakterze inwestycyjnym.

Podstawowym instrumentem zarządzania finansami każdej gminy jest jej budżet. Dzięki niemu możliwe jest zarządzanie rozwojem społeczno-gospodarczym gminy w ujęciu bieżącym, jak i kształtowanie jego przyszłego stanu. Dzięki racjonalnej polityce budżetowej prowadzonej w Gminie Stepnica, możliwe jest zaspokajanie zidentyfikowanych potrzeb społeczności lokalnej.

Analizując sytuację finansową gminy w latach 2014-2023, należy zwrócić uwagę na fakt zwiększających się wpływów budżetowych.

KONSEKWENCJE	WYZWANIA
■ Względna stabilność finansów gminy – wzrost dochodów tożsamy ze wzrostem wydatków. ■ Wysokie i rosnące wydatki związane z finansowaniem systemu oświaty i wychowania w gminie.	■ Optymalizacja wydatków gminy przy jednoczesnym podniesieniu poziomu dochodów. ■ Planowana długofalowo polityka inwestycyjna, odpowiadająca na realne problemy i potrzeby, uwzględniające możliwości budżetowe gminy, wykorzystująca wsparcie zewnętrzne. ■ Optymalizacja kosztów funkcjonowania placówek oświatowych w gminie.

Rekomenduje się poza tym:

- Opracowanie Strategii Rozwoju Systemu Oświaty;
- Celowym wydaje się podjęcie działań zmierzających do opracowania Programu Przyciągania Inwestorów;
- Zarządzanie strategiczne w Gminie Stepnica w kolejnych latach postrzegane być powinno jako kluczowy, z punktu widzenia zarządzania, proces, którego celem jest rozstrzygnięcie o najważniejszych problemach i rozwoju lokalnej społeczności.

Przygotowane dokumenty strategiczne powinny w szczególny sposób uwzględniać kierunki rozwoju gminy z uwzględnieniem wskazanych wyżej uwarunkowań i wdrażać stosowne rozwiązania organizacyjne i finansowe, będące podstawą kreacji warunków wielofunkcyjnego rozwoju gminy.

II. ANALIZA STRATEGICZNA (SWOT) GMINY STEPNIKA

Elementem prac nad niniejszym dokumentem były warsztaty poświęcone przeprowadzeniu analizy SWOT.

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Polega na grupowaniu czynników na cztery kategorie, nazwane z języka angielskiego: **STRENGTHS** – mocne strony, **WEAKNESSES** – słabe strony, **OPPORTUNITIES** – szanse i **THREATS** – zagrożenia.

Rysunek 3. Warsztaty poświęcone wypracowaniu SWOT

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów.

Mocne strony definiowane są jako czynniki wewnętrzne o charakterze pozytywnym. Są to atuty, które korzystnie wyróżniają Gminę Stepnica. Określane są one jako kluczowe czynniki sukcesu, w tym umożliwiające prawidłowe dostosowywanie gminy do zmieniających się uwarunkowań.

Słabe strony określane są jako czynniki wewnętrzne o charakterze negatywnym. Słabe strony są związane z brakami zasobów oraz wszelkimi obszarami funkcjonowania gminy, które ograniczają jej sprawność oraz możliwość reagowania na zmieniające się wymagania otoczenia zewnętrznego.

Szanse to zewnętrzne czynniki o charakterze pozytywnym. Oznaczają wszelkie istniejące lub przewidywane procesy, zjawiska i trendy zachodzące w otoczeniu gminy, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się impulsem do rozwoju społeczności lokalnej i mogą osłabić wpływ ewentualnych, pojawiających się problemów.

Zagrożenia to zewnętrzne czynniki o charakterze negatywnym. Są określane jako procesy, zjawiska i trendy zachodzące w otoczeniu gminy, które stanowią lub mogą stanowić barierę w jej rozwoju, utrudniając jej funkcjonowanie, podnosząc koszty itp.

W tabeli nr 1 zaprezentowano wyniki analizy strategicznej, powstałe na bazie dyskusji podczas warsztatów strategicznych.

Tabela 1. Wyniki analizy SWOT, powstałe na bazie dyskusji prowadzonej podczas warsztatów z udziałem interesariuszy lokalnych

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
☐ Otwartość władz samorządowych na współpracę ze środowiskiem lokalnym.	☐ Niewystarczające, w stosunku do potrzeb, środki na remonty i inwestycje w gminie.
☐ Duże zaangażowanie władz samorządowych w prowadzeniu polityki prorozwojowej na wysokim poziomie.	☐ Wzrost postaw roszczeniowych wśród części społeczeństwa gminy.
☐ Dobra infrastruktura społeczna i wysoki standard usług społecznych.	☐ Negatywne trendy demograficzne, odpływ ludzi młodych i wykształconych z gminy.
☐ Wysokie walory turystyczne gminy wynikające z jej położenia i unikalnego środowiska naturalnego.	☐ Coraz większy problem z zatrudnieniem specjalistów w gminie.
☐ Rozwijająca się przedsiębiorczość lokalna i bliskość Goleniowskiego Parku Przemysłowego.	☐ Niesatysfakcjonujący stan dróg powiatowych na obszarze gminy.
☐ Rozwijająca się infrastruktura przystani i nabrzeży, sieć marin, przystanie jachtowe i żeglarskie.	☐ Niewystarczająca dostępność oferty wsparcia psychicznego i psychologicznego dla mieszkańców.
☐ Funkcjonujący port w Stepnicy.	☐ Ubóstwo i wykluczenie cyfrowe osób starszych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
☐ Zwiększenie finansowania inwestycji poprzez dostęp do funduszy zewnętrznych.	☐ Problemy demograficzne w gminie, regionie i kraju.
☐ Wzrastająca świadomość potrzeby współpracy różnych środowisk mających wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy gminy.	☐ Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów, osób z kwalifikacjami i doświadczeniem.
☐ Stworzenie rozbudowanego produktu turystycznego Gminy Stepnica.	☐ Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe i nowych mieszkańców.
☐ Rozwijanie powiązań sieciowych pomiędzy przedsiębiorcami i instytucjami działającymi w gminie.	☐ Zagrożenia wynikające z działalności człowieka w środowisku naturalnym.
☐ Rozwój Portu w Stepnicy.	☐ Presja urbanizacyjna na obszarach cennych przyrodniczo.

☐ Rozwój turystyki żeglarskiej i infrastruktury marin żeglarskich na Zalewie Szczecińskim.	☐ Braki kadrowe w sferze publicznej.
☐ Zwiększona dostępność gminy spowodowana uruchomieniem tunelu pod Odrą.	☐ Migracje zarobkowe.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów.

Wyniki analizy SWOT wykorzystywane były w dalszych pracach zespołu opracowującego Strategię Rozwoju Gminy Stepnica i posłużyły do sprecyzowania misji i wizji, a także celów strategicznych i operacyjnych, których realizacja ma posłużyć do urzeczywistnienia nakreślonej wizji gminy w 2030 roku.

III. WIZJA ROZWOJU I MISJA GMINY STEPNIKA W PERSPEKTYWIE 2030 ROKU

Akceptowana przez wszystkich interesariuszy WIZJA i MISJA oraz odpowiednio przygotowana strategia sprawią, że kierunki rozwoju Gminy Stepnica w perspektywie do roku 2030 będą spójne z oczekiwaniami mieszkańców i uwarunkowaniami wewnętrznymi i zewnętrznymi, w jakich działania strategiczne będą podejmowane.

Opracowanie wizji i misji ułatwia określenie zadań oraz jasne sprecyzowanie kierunku rozwoju całej lokalnej społeczności. Interesariusze strategii znający misję i wizję gminy, będą się lepiej identyfikować z założeniami i celami, jakie ona obrała.

WIZJA

Wizja jest projekcją przyszłości, jaka zostanie stworzona dzięki realizacji strategii. Zaproponowana poniżej wizja Gminy Stepnica powstała w trakcie prac warsztatowych z reprezentantami poszczególnych interesariuszy wdrażania Strategii.

Rysunek 4. Stepnica moja gmina w 2030

Źródło: autor Zuzanna Wójcik klasa Ia

W ramach działań aktywizujących lokalną społeczność zorganizowano konkurs dla dzieci i młodzieży, którego efektem było kilkadziesiąt prac przedstawiających wizję gminy w przyszłości.

W wyniku pracy warsztatowej oraz dyskusji na forum zdefiniowano przyszły, pożądany obraz Gminy Stepnica w roku 2030:

Stepnica – gmina, która łączy naturę, nowoczesność i lokalną tradycję, tworząc przestrzeń do życia, pracy i wypoczynku!

Rysunek 5. Warsztat strategiczny poświęcony opracowaniu WIZJI i MISJI

Źródło: materiały UM w Stepnicy.

MISJA

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju gminy, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku współpracy na szczeblu lokalnym. Misja odpowiada na pytania co chcemy osiągnąć oraz jakie potrzeby będziemy zaspokajać, a także czym się wyróżniamy oraz do kogo kierujemy swój produkt lub usługi.

Rysunek 6. Stepnica moja gmina w 2030

Źródło: autor Aleksandra Synówka klasa II.

W toku prac warsztatowych wypracowano następujące brzmienie Misji:

Gmina Stepnica tworzy warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego opartego o innowacje i zrównoważony rozwój, bezpieczeństwo i wysoką jakość życia mieszkańców.

Tak przedstawiona WIZJA i MISJA stają się dla społeczności lokalnej swoistym drogowskazem, przedstawiającym pożądane kierunki rozwoju gminy. Ich sformułowanie pozwoliło skonsolidować lokalną społeczność wokół celu, jakim jest stworzenie dokumentu strategicznego, będącego narzędziem pozwalającym urzeczywistnić tak przedstawione oczekiwania mieszkańców.

Rysunek 7. Stepnica moja gmina w 2030

Źródło: autor: Franciszek Zdanowicz kasa 3A.

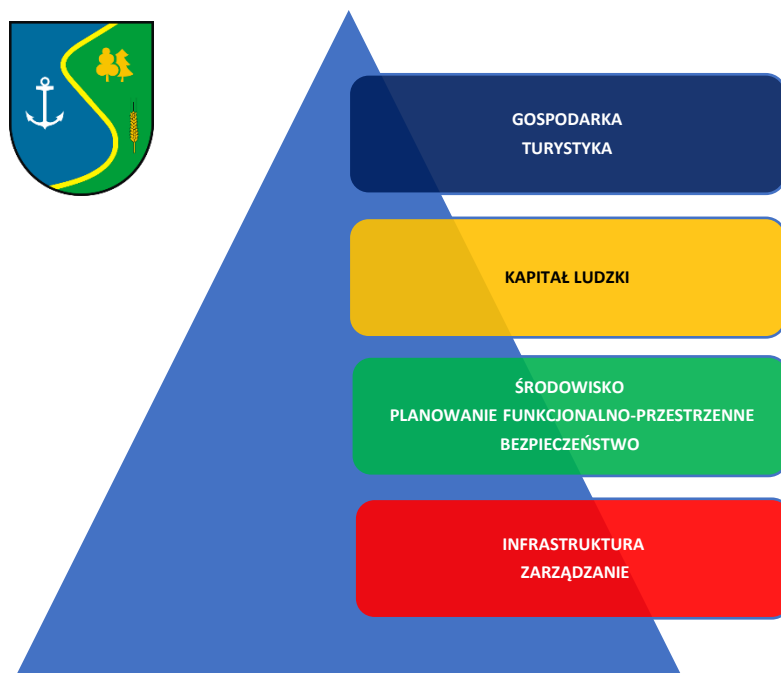
IV. SCHEMAT CELÓW I PLAN OPERACYJNY STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNICA

Istotną częścią Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 jest opracowanie planu operacyjnego. Ta część dokumentu powstała jako konsensus pomiędzy potrzebami i możliwościami finansowymi samorządu w perspektywie do roku 2030.

W toku konsultacji z szerokim gronem interesariuszy wypracowano **cztery główne obszary strategiczne**, które w istotny sposób wpływają na przedstawioną wyżej Wizję i Misję Gminy Stepnica. Obszary te wzajemnie się uzupełniają stanowiąc jednocześnie pole różnorodnych działań, których podjęcie będzie możliwe i celowe w całym okresie realizacji strategii. Obszarami strategicznej interwencji w gminie w okresie 2025-2030 są:

- ☐ **GOSPODARKA /TURYSTYKA;**
- ☐ **KAPITAŁ LUDZKI;**
- ☐ **ŚRODOWISKO / PLANOWANIE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE / BEZPIECZEŃSTWO;**
- ☐ **INFRASTRUKTURA / ZARZĄDZANIE.**

Rysunek 8. Schemat celów Strategii Rozwoju Gminy Stepnica

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów.

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele strategiczne. Przyjęte cele strategiczne wskazują kierunek postępowania w realizacji założonej wizji Gminy Stepnica w roku 2030.

Każdemu z 4 celów strategicznych przypisano cele operacyjne. Wszystkie cele operacyjne zostały opracowane w taki sposób, aby przenikały wskazane obszary strategicznej interwencji w kontekście przyjętych celów strategicznych. Sprzyja to zapewnieniu komplementarności i spójności wewnętrznej i zewnętrznej strategii, pozwalając w konsekwencji wpisać w nią działania, które poprzez swoje wieloaspektowe oddziaływania będą wspierać realizację celów stawianych w Strategii, jak również Wizji i Misji określonej przez mieszkańców.

Cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego. Służą one wykonywaniu określonych działań i zadań, których realizacja niezbędna jest do osiągnięcia celu strategicznego. Ponadto w ramach Strategii wyodrębniono **inwestycje kluczowe**, których realizacja będzie miała największe znaczenie dla powodzenia prowadzonej polityki

rozwoju i osiągnięcia celów. Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia.

Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia.

Rysunek 9. Schemat celów Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów.

Tabela 2 . Rozwinięcie projektowe celów Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030

CEL STRATEGICZNY I.**STEPNICA GMINĄ, GDZIE PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ NAPĘDZA WZROST GOSPODARCZY****Strategia postępowania:**

Gmina Stepnica powinna oprzeć swój rozwój na unikalnych endogenicznych zasobach, w tym przede wszystkim położeniu nad Zalewem Szczecińskim i w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym. Strategia ukierunkowana jest na dążenie do ciągłego wzmacniania potencjału ekonomicznego gminy, poprzez tworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości opartej na kreatywności i innowacjach. Niezbędne jest rozwijanie i sieciowanie produktu gminy, jako efektu współpracy przedsiębiorców, samorządu i wszystkich potencjalnych interesariuszy rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Stepnica.

Kierunki działań / cele operacyjne		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność po stronie Gminy	Potencjalne podmioty zaangażowane/partnerzy ²
1.1	Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy.	Wzrost zainteresowania inwestorów ofertą gminy. Zwiększenie potencjału inwestycyjnego gminy.	Powierzchnia terenów inwestycyjnych w gminie.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica	Inwestorzy
1.2	Wzmacnianie przedsiębiorczości i konkurencyjności.	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie	Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica	Lokalni przedsiębiorcy
1.3	Wzmacnianie potencjału turystycznego gminy.	Wzrost liczby miejsc noclegowych w gminie. Stworzenie zintegrowanego produktu turystycznego w gminie.	Liczba miejsc noclegowych w gminie.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica	Lokalni przedsiębiorcy

CEL STRATEGICZNY II.**ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA OPARTA O DOBRE RELACJE****Strategia postępowania:**

Dynamiczny rozwój społeczno-gospodarczy wymaga zaangażowania mieszkańców gminy. To dla nich tworzona jest strategia i to oni będą tworzyć klimat do jej wdrażania w życie. Przyszłością gminy jest wysoka jakość kapitału społecznego, którego wyrazem jest zaangażowana społeczność lokalna, wysoka jakość edukacji realizowanej przez całe życie, dbałość o kulturalne dziedzictwo materialne i niematerialne. Społeczność gminy otwarta na wyzwania współczesności, świadoma, inteligentna i innowacyjna to szansa na stworzenie podstaw do rozwoju dla przyszłych pokoleń.

² Katalog podmiotów i partnerów nie jest zamknięty. Współpraca będzie rozwijana w ramach konkretnych projektów z uwzględnieniem możliwie szerokiego udziału potencjalnych interesariuszy.

Kierunki działań / cele operacyjne		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność po stronie gminy	Potencjalne podmioty zaangażowane/partnerzy
2.1	Wysokiej jakości edukacja wspierająca wszechstronny rozwój.	Poprawa wyników egzaminacyjnych w szkołach podstawowych funkcjonujących w gminie. Rozwój oferty kształcenia się przez całe życie.	Wyniki z egzaminu 8 klasisty na poziomie średniej krajowej. Liczba kursów i szkoleń skierowana do mieszkańców.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica	Placówki oświatowe, stowarzyszenia, mieszkańcy
2.2	Rozwój kapitału społecznego i dziedzictwa kulturowego gminy.	Wzrost rozpoznawalności gminy. Wzrost wiedzy mieszkańców o lokalnym i regionalnym dziedzictwie kulturowym. Wzrost liczby wydarzeń kulturalnych w gminie.	Liczba wydarzeń kulturalnych w gminie.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Stepnicy, Miejska Biblioteka Publiczna w Stepnicy, stowarzyszenia, mieszkańcy

CEL STRATEGICZNY III.**BEZPIECZNA, PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM I ŚRODOWISKU GMINA****Strategia postępowania:**

Działania skierowane w stronę tworzenia odpornej na zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne, bezpiecznej i przyjaznej mieszkańcom gminy, mają sprzyjać kreowaniu wizji gminy o wysokiej jakości życia i atrakcyjnej dla jej mieszkańców.

Odporność rozumiana jako szeroka umiejętność dostosowania do zmieniających się warunków, przewidywania i uodpornienia się na możliwe zagrożenia jest wyzwaniem, które wyznaczać będzie aktywność władz i mieszkańców gminy. Stepnica opiera swój rozwój na zrównoważonym wykorzystaniu walorów środowiskowych, bezpieczeństwie i innowacyjnym podejściu do koegzystencji człowieka i środowiska.

Kierunki działań / cele operacyjne		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność po stronie gminy	Potencjalne podmioty zaangażowane/partnerzy
3.1	Struktura funkcjonalno-przestrzenna uwzględniająca potrzeby gminy i jej mieszkańców.	Rozwój infrastruktury Stworzenia przestrzeni dla aktywnego wykorzystania czasu przez dzieci, młodzież,	Liczba nowych i wyremontowanych obiektów. Liczba ofert spędzania wolnego czasu.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	Jednostki pomocnicze – sołectwa, stowarzyszenia, placówki oświatowe, placówki kulturalne

		ale też dla wszystkich mieszkańców gminy. Kreowanie przestrzeni o zrównoważonym potencjale dla wielofunkcyjnego rozwoju wszystkich grup społecznych.			
3.2	Odporna gmina.	Zapobieganie zagrożeniom mogącym negatywnie wpłynąć na rozwój gminy. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi. Transformacja energetyczna. Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie.	Wzmocnienie odporności istniejącej infrastruktury. Liczba interwencji domowych.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policja, Państwowa Straż Pożarna, OSP, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3.3	Bezpieczna gmina.	Rozwój gminnej infrastruktury drogowej. Przeciwdziałanie przestępczości.	Liczba przestępstw ujawnionych na terenie gminy. Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg i ścieżek rowerowych. Rozwój i modernizacja monitoringu.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica	Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, mieszkańcy

CEL STRATEGICZNY IV.

WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA I SYSTEM USŁUG PUBLICZNYCH, DOSTOSOWANY DO POTRZEB I OCZEKIWAŃ SPOŁECZNYCH

Strategia postępowania:

Wizja nowoczesnej, inteligentnej, innowacyjnej, odpornej na zagrożenia i wykorzystujące swój potencjał gminy jest możliwa do realizacji dzięki sprawnemu systemowi zarządzania. Władze samorządowe mają świadomość potrzeby zapewnienia wysokiej jakości

życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Gminy Stepnica. Służyć temu będą działania zmierzające do efektywnego wdrażania niezbędnych zmian w zakresie infrastruktury, usług publicznych, rozwoju dialogu obywatelskiego.

Kierunki działań / cele operacyjne		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
4.1	Nowoczesne zarządzanie i marketing terytorialny.	Zwiększenie wpływów podatkowych do budżetu gminy. Wzmocnienie lokalnego potencjału ekonomicznego. Wzmocnienie tożsamości mieszkańców.	Zwiększenie wpływów podatkowych do budżetu gminy. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1 tys. ludności. Liczba imprez na terenie gminy, w tym realizowanych w przestrzeniach publicznych, oraz ich uczestników.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	Placówki oświatowe i naukowe, placówki kulturalne, stowarzyszenia przedsiębiorców, inwestorzy
4.2	Wysokiej jakości infrastruktura techniczna w gminie.	Optymalizacja infrastruktury technicznej w gminie. Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań w zarządzaniu gminą, w tym idei Smart City.	Liczba inwestycji optymalizujących przebieg infrastruktury drogowej w gminie. Liczba inwestycji optymalizujących przebieg infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie. Rozwój usług online dla mieszkańców gminy.	Urząd Miasta i Gminy Stepnica	Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów.

4.1. Inwestycje kluczowe w kontekście osiągnięcia założonych celów strategicznych.

Dzięki temu, że w trakcie prac nad strategią dążono do możliwie szerokiego udziału potencjalnych beneficjentów jej wdrażania, możliwe było szerokie zaangażowanie lokalnej społeczności. Efektem partycypacyjnego modelu tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 było umieszczenie w niej kluczowych projektów w ramach przyjętych celów operacyjnych. W trakcie warsztatów strategicznych, kształtowały się działania, które powinny zostać wdrożone, aby osiągnąć zakładane przez społeczność lokalną cele strategiczne i zrealizować przyjętą wizję rozwoju gminy. W celu lepszego zobrazowania podejmowanych działań przypisano im oczekiwane rezultaty. Sprawnemu wdrażaniu poszczególnych projektów służyło opracowanie konkretnych wskaźników oceny osiągnięcia rezultatów, jak również określenie okresu ich realizacji.

Tabela 3. Kluczowe działania

NAZWA LUB KRÓTKI OPIS DZIAŁAŃ	LOKALIZACJA INWESTYCJI	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OCENY OSIĄGNIĘCIA REZULTATÓW	OKRES REALIZACJI	SZACOWANA WARTOŚĆ
OBSZAR: GOSPODARKA / TURYSTYKA					
CEL OPERACYJNY:					
WZROST ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY					
1.1.1. Tworzenie sprzyjających warunków do organizacji nowych lub poszerzania istniejących terenów aktywności gospodarczej na terenie gminy.	Obszar całej gminy.	Zwiększenie potencjału inwestycyjnego i turystycznego gminy.	Powierzchnia terenów inwestycyjnych w gminie.	2025-2030	2 000 000 zł
1.1.2. Wsparcie inwestorów w zakresie wykorzystania lokalnych zasobów w celach gospodarczych.	Obszar całej gminy.	Zwiększenie potencjału konkurencyjnego gminy.	Liczba przedsiębiorców na 1 tys. mieszkańców. Liczba jednostek korzystających z przystani.	2025-2030	2 000 000 zł
1.1.3. Wsparcie w zakresie tworzenia, wzmacniania i promowania marek lokalnych.	Obszar całej gminy.	Promocja gminy.	Liczba nowych projektów kulturalnych, turystycznych, sportowych realizowanych w gminie. Miejsce pierwszej sprzedaży dla lokalnych producentów.	2025-2030	5 000 000 zł

1.1.4. Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego.	Obszar całej gminy.	Zwiększenie potencjału inwestycyjnego gminy.	Liczba wybudowanych mieszkań w gminie.	2025-2030	10 000 000 zł
CEL OPERACYJNY:					
WZMACNIANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI					
1.2.1. Wszechstronny rozwój edukacji oparty na potrzebach biznesu i rynku pracy.	Obszar całej gminy.	Zwiększenie udziału kobiet w lokalnym rynku pracy.	Liczba bezrobotnych kobiet w gminie.	2025-2030	4 000 000 zł
1.2.2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych, rozwijanie wiedzy i zdobywanie nowych kwalifikacji przez mieszkańców.	Obszar całej gminy.	Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie.	Liczba przedsiębiorców na 1 tys. mieszkańców.	2025-2030	2 000 000 zł
1.2.3. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi turystyki.	Obszar całej gminy.	Poprawa jakości infrastruktury turystycznej.	Liczba km szlaków rowerowych, ścieżek rowerowych, miejsc przystankowych służących turystyce.	2025-2030	5 000 000 zł
NAZWA LUB KRÓTKI OPIS DZIAŁAŃ	LOKALIZACJA INWESTYCJI	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OCENY OSIĄGNIĘCIA REZULTATÓW	OKRES REALIZACJI	SZACOWANA WARTOŚĆ
OBSZAR: KAPITAŁ LUDZKI					
CEL OPERACYJNY:					
WYSOKIEJ JAKOŚCI EDUKACJA WSPIERAJĄCA WSZECHSTRONNY ROZWÓJ					
2.1.1. Wsparcie placówek edukacyjnych, bezpieczna i nowoczesna edukacja w gminie.	Obszar całej gminy.	Podniesienie jakości edukacji w gminie. Wsparcie uczniów i nauczycieli. Doposażenie placówek oświatowych.	Liczba inwestycji infrastrukturalnych. Liczba projektów edukacyjnych. Liczba osób objętych wsparciem.	2025-2030	5 000 000 zł
2.1.2. Rozwój infrastruktury, społecznej i oświatowej m.in.: • Remonty placówek oświatowych w gminie; • Organizacja zajęć świetlicy socjoterapeutycznej;	Obszar całej gminy.	Poprawa warunków nauki i wychowania. Dostęp do nowoczesnej infrastruktury.	Wartość środków przeznaczonych na rozwój infrastruktury społecznej i oświatowej.	2025-2030	10 000 000 zł

• Utworzenie domu Dziennego pobytu na terenie gminy; • Budowa świetlicy kontenerowej.					
2.1.3. Rozwój Edukacji kulturalnej i artystycznej.	Obszar całej gminy.	Zwiększona liczba zajęć kulturalnych.	Liczba osób objęta wsparciem w formie zajęć edukacyjnych, warsztatów, kursów.	2025-2030	2 000 000 zł
CEL OPERACYJNY: ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY					
2.2.1. Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz dostosowanie jej do standardów i potrzeb mieszkańców i turystów m.in.: • Modernizacja boisk wielofunkcyjnych w miejscowościach gminy; • Rozbudowa i modernizacja placów zabaw.	Obszar całej gminy.	Rozwój oferty kulturalnej dla różnych grup mieszkańców. Uruchomienie nowych atrakcji turystycznych Poszerzenie oferty turystycznej. Ożywienie przestrzeni miejskiej, poprawa jakości przestrzeni publicznej na terenie gminy. Stworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej służącej organizacji większych imprez.	Liczba imprez kulturalnych, sportowych w gminie. Liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie.	2025-2030	8 000 000 zł
2.2.2. Stworzenie szerokiej innowacyjnej oferty kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej uwzględniając turystyczny charakter gminy.	Obszar całej gminy.	Wzrost atrakcyjności i poszerzenie oferty kulturalnej gminy. Zwiększenie liczby odbiorców oferty kulturalnej.	Liczba imprez kulturalnych, sportowych w gminie.	2025-2030	5 000 000 zł
NAZWA LUB KRÓTKI OPIS DZIAŁAŃ	LOKALIZACJA INWESTYCJI	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OCENY OSIĄGNIĘCIA REZULTATÓW	OKRES REALIZACJI	SZACOWANA WARTOŚĆ
OBSZAR: ŚRODOWISKO PLANOWANIE FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNE, BEZPIECZEŃSTWO					

CEL OPERACYJNY: STRUKTURA FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNA UWZGLĘDNIAJĄCA POTRZEBY GMINY I JEJ MIESZKAŃCÓW					
3.1.1. Planowanie nowych obszarów mieszkalnych i gospodarczych z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego i poszanowaniem przestrzeni.	Obszar całej gminy.	Wzrost atrakcyjności osadniczej i gospodarczej gminy.	Długość wybudowanej sieci wodno-kanalizacyjnej.	2025-2030	2 000 000 zł
3.1.2. Rewitalizacja gminy.	Obszar rewitalizacji.	Zwiększenie jakości życia mieszkańców.	Opracowanie programu rewitalizacji gminy. Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych zrealizowanych na obszarze gminy.	2025-2030	10 000 000 zł
CEL OPERACYJNY: ODPORNĄ GMINA					
3.2.1. Rozwijanie systemu rozwiązań organizacyjno-technicznych w obszarze zarządzania kryzysowego, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.	Obszar całej gminy.	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców monitorowanie zagrożeń i klęsk żywiołowych, prognozowanie rozwoju sytuacji, podjęcie koordynacji działań ratowniczych i porządkowo-ochronnych prowadzonych przez jednostki organizacyjne zaangażowane w reagowanie kryzysowe na obszarze gminy oraz informowanie mieszkańców o zasadach postępowania w razie sytuacji kryzysowej.	Budowa systemu powiadamiania i reagowania kryzysowego w gminie.	2025-2030	5 000 000 zł
3.2.2. Zwiększenie odporności, ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi w gminie.	Obszar całej gminy.	Poprawa bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców.	Wartość środków przeznaczona na OSP.	2025-2030	3 000 000 zł
CEL OPERACYJNY: BEZPIECZNA GMINA					

3.3.1. Poprawa bezpieczeństwa, w tym rozwój inteligentnego monitoringu, sieć bezpiecznych przejść dla pieszych.	Obszar całej gminy.	Zwiększenie jakości życia mieszkańców.	Liczba miejsc objętych monitoringiem.	2025-2030	3 000 000 zł
3.3.2. Wsparcie lokalnej społeczności w zakresie reagowania na sytuacje niebezpieczne poprzez rozwój programów edukacyjnych.	Obszar całej gminy.	Poprawa bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców.	Liczba działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców dotyczących bezpieczeństwa.	2025-2030	1 000 000 zł
NAZWA LUB KRÓTKI OPIS DZIAŁAŃ	LOKALIZACJA INWESTYCJI	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OCENY OSIĄGNIĘCIA REZULTATÓW	OKRES REALIZACJI	SZACOWANA WARTOŚĆ
OBSZAR: INFRASTRUKTURA ZARZĄDZANIE I ROZWÓJ					
CEL OPERACYJNY:					
NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE I MARKETING TERYTORIALNY					
4.1.1. Wprowadzanie narzędzi monitorowania usług publicznych, badania ich jakości oraz satysfakcji odbiorców.	Obszar całej gminy.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Ocena zadowolenia klienta.	2025-2030	500 000 zł
4.1.2. Budowanie nowoczesnej i przyjaznej administracji. Wzrost poziomu dostępności do usług publicznych świadczonych zdalnie przy wykorzystaniu najnowszych technologii.	Obszar całej gminy.	Poprawa jakości życia mieszkańców Zwiększenie dostępu do e-usług. Zmniejszenie liczby odbiorców wykluczonych cyfrowo. Zwiększenie liczby usług świadczonych w ramach Mobilnego Urzędnika.	Liczba osób korzystających z e-usług i Mobilnego Urzędnika.	2025-2030	3 000 000 zł
4.1.3. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych – jako ważnego partnera polityki rozwoju gminy.	Obszar całej gminy.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminie. Liczba KGW funkcjonujących w gminie.	2025-2030	500 000 zł
CEL OPERACYJNY:					
WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA TECHNICZNA W GMINIE					
4.2.1. Modernizacja i budowa infrastruktury technicznej w gminie wraz infrastrukturą towarzyszącą m.in.: • Poprawa rozwiązań	Obszar całej gminy.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Długość ścieżek rowerowych.	2025-2030	10 000 000 zł

z zakresu infrastruktury komunikacyjnej w gminie w tym remonty, przebudowy i budowy dróg gminnych i powiatowych³; • Modernizacja kanalizacji, wodociągów • Modernizacja, budowa i oznaczenie ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych; • Rozbudowa infrastruktury służącej turystom; • Wykonanie chodnika na cmentarzu; • Budowa kolumbarium.			Liczba nowych i zmodernizowanych lamp ulicznych. Długość zmodernizowanych dróg i chodników. Długość zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej.		
4.2.2. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej i komunalnej i społecznej m.in.: • Uzbryanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe; • Budowa budynków wielorodzinnych na mieszkania komunalne.	Obszar całej gmin.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Liczba nowych mieszkań w gminie.	2025-2030	15 000 000 zł
4.2.3. Transformacja energetyczna w Gminie Stepnica m.in.: • Budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku Szkoły Podstawowej w Racimierzu i budynku po sali gimnastycznej.	Obszar całej gminy.	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię.	Liczba budynków poddanych transformacji energetycznej.	2025-2030	4 000 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów.

³ W ramach współpracy z Powiatem Goleniowskim.

V. MODEL FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY DLA GMINY STEPNICA.

Ustawodawca wprowadził w miejsce Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nowy dokument - Plan ogólny. Celem wprowadzonych zmian jest pełna integracja wymiaru społeczno-gospodarczego i przestrzennego w dokumentach strategicznych, przygotowywanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym w ramach strategii rozwoju gminy (strategii ponadlokalnej).

Elementy strategii rozwoju (strategii rozwoju ponadlokalnego), odnoszące się do zagadnień rozwoju przestrzennego, obejmują w szczególności wnioski dotyczące sytuacji przestrzennej wynikające z przeprowadzonych analiz części diagnostycznej wykonywanej na potrzeby strategii (obowiązek wykonania diagnozy wynika z ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) oraz 4 punkty zakresu strategii (art.10 e ust.3 pkt 4-7):

- ☐ Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
- ☐ Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej gminy;
- ☐ Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa;
- ☐ Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań.

Rysunek 10. Stepnica

Źródło: <https://funduszeue.wzp.pl/wiecej-miejsc-zielnych-w-stepnicy-sa-unijne-srodky-na-dwie-inwestycje>

5.1. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNEJ

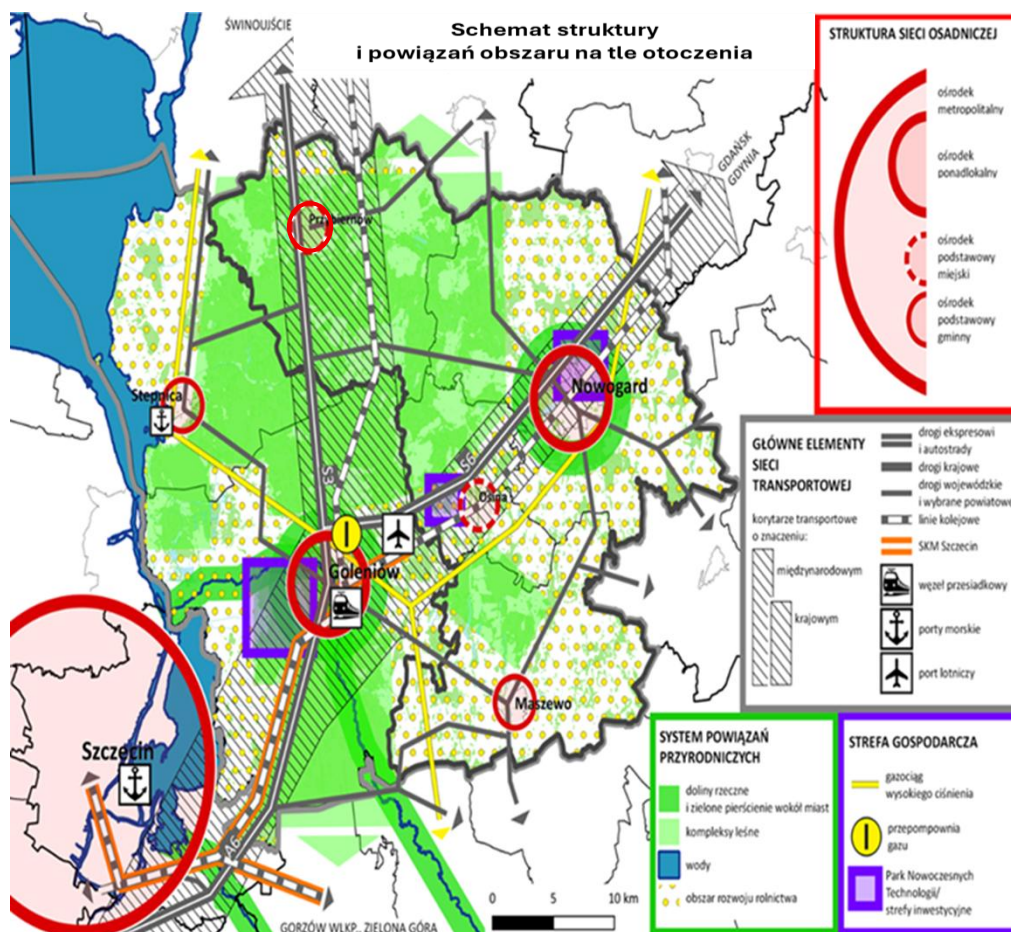
Model funkcjonalno-przestrzenny w strategii wiąże zagadnienia społeczno-gospodarcze z przestrzennymi. Model prezentuje pożądane kierunki rozwoju przestrzennego określonego terytorium/obszaru w danym horyzoncie czasowym. Przedstawia on zmiany, jakie powinny zaistnieć w przestrzeni, by zrealizować wyznaczone cele strategiczne oraz osiągnąć efekty tych celów.

Model ma być **ramą dla prowadzenia procesów rozwojowych** na danym terytorium przez różnych interesariuszy rozwoju: władze samorządowe, potencjalnych inwestorów, właścicieli nieruchomości (a także organy nimi zarządzające i gospodarujące) oraz innych zainteresowanych lub włączonych partnerów.

Ujęcie przestrzenne interwencji planowanych w sferze gospodarczej lub społecznej ma priorytetowe znaczenie dla rozwoju. Przestrzeń stanowi kluczowy zasób. To w niej przebiegają lub na nią oddziałują wszystkie procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze.

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy jest wynikiem spodziewanych i zaplanowanych w strategii procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych.

Rysunek 11. Schemat struktury i powiązań obszaru na tle otoczenia

Źródło: Marek Turzyński, opracowanie własne

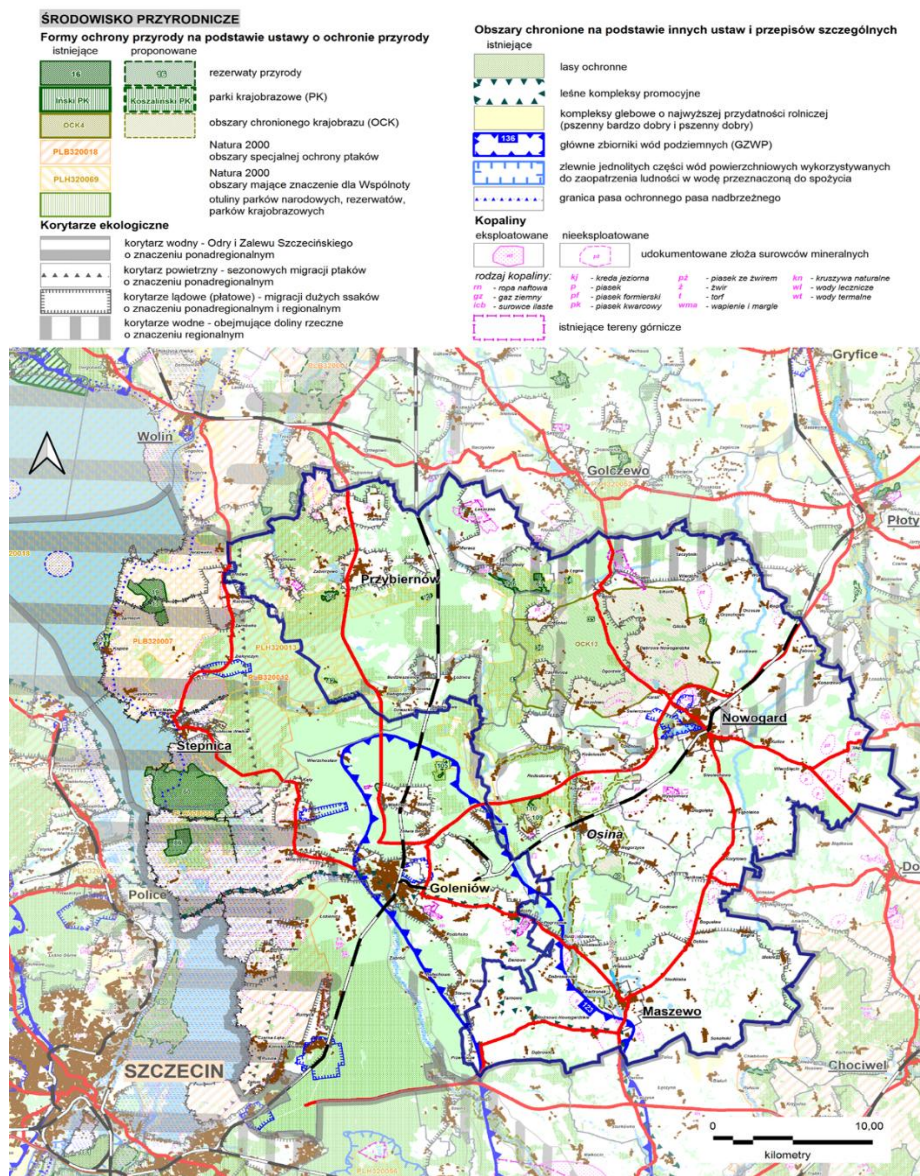
Szczególny wpływ na zmiany funkcjonowania gminy będzie mieć prognozowany wzrost aktywności gospodarczej związanej z turystyką i rekreacją oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego. Obecnie podstawą polityki przestrzennej Gminy Stepnica są zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stepnica, uchwalone przez Radę Gminy Stepnica Uchwałą Nr XXXVI/313/06 z dnia 23 czerwca 2006 r. zmienione Uchwałą Nr XXI/202/2009 Rady Gminy Stepnica z dnia 10 lipca 2009 r. oraz zmienione Uchwałą Nr IV/33/11 Rady Gminy Stepnica z dnia 28 marca 2011 r. zmienione Uchwałą Nr XIV/142/12 Rady Gminy Stepnica z dnia 27 czerwca 2012 r. zmienione Uchwałą Nr XXXIV/357/14 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 14 listopada 2014 r. zmienione Uchwałą Nr XV/155/16 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 23 listopada 2016 r. zmienione Uchwałą Nr XV/156/16 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 23 listopada 2016 r. zmienione Uchwałą Nr XXVIII/295/18 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 10 października 2018 r. oraz zmienione Uchwałą Nr XXXI/365/23 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 16 marca 2023 r.

Dokument ten wskazując kierunki rozwoju przestrzennego gminy uwzględnia rozwój mieszkalnictwa i sfery usługowej z poszanowaniem unikalnych walorów przyrodniczych i kulturowych gminy.

SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

Prognozując rozwój społeczno-gospodarczy gminy, przyjęto założenie, że wszelkie podejmowane działania o charakterze inwestycyjnym muszą uwzględniać występujący w niej system powiązań przyrodniczych

Rysunek 12. Środowisko przyrodnicze gminy Stepnica

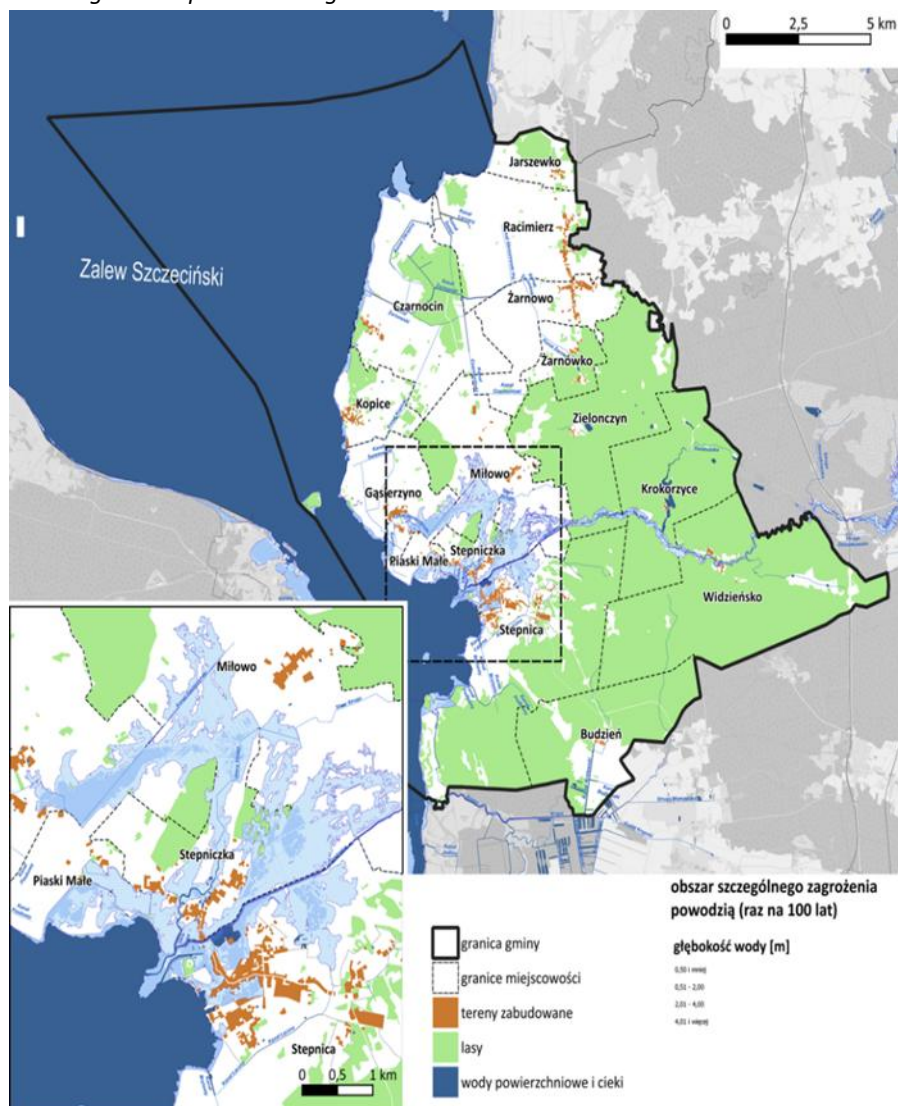

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, czerwiec 2020 r.

W ostatnich latach następują żywiołowe, słabo kontrolowane procesy powstawania zabudowy mieszkaniowej i letniskowej lokalizowanej w szczególności na terenach wokół miejscowości. Tereny rolne ulegają parcelacji, powstają chaotyczne układy zagospodarowania głównie sezonowego. Następuje przemieszczanie zabudowy o różnym, potencjalnie konfliktowym charakterze. Procesy słabo kontrolowanej suburbanizacji występują głównie w miejscowościach ulokowanych nad Zalewem Szczecińskim oraz atrakcyjnych komunikacyjnie.

Planując funkcjonalnie przestrzeń w gminie, należy uwzględnić także uwarunkowania związane z warunkami hydrologicznymi oraz podejmować działania służące podniesieniu odporności gminy na zjawiska klimatyczne przy zmieniających się warunkach klimatycznych. W szczególności dotyczy to zagrożeń powodziowych.

Rysunek 13. Obszar zagrożenia powodziowego

Źródło: Marcin Turzyński, opracowanie własne

W granicach Gminy Stepnica obszar szczególnego zagrożenia powodzią stanowi wyznaczony na mapach zagrożenia powodziowego teren, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wysokie (1% i 10%) jak również międzywale czyli teren między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym oraz pas techniczny. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią nie powinien być zabudowywany, aby nie zwiększyć ryzyka powodziowego.

Działania podejmowane w gminie winny być także zgodne z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aktualizacja).

Plan ten jest kluczowy dla zarządzania zasobami wodnymi, ochrony środowiska wodnego i przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Plan ma na celu poprawę stanu wód, ochronę zasobów wodnych, zapobieganie szkodom powodziowym i suszom a także realizację celów środowiskowych wynikających z prawa europejskiego i krajowego.

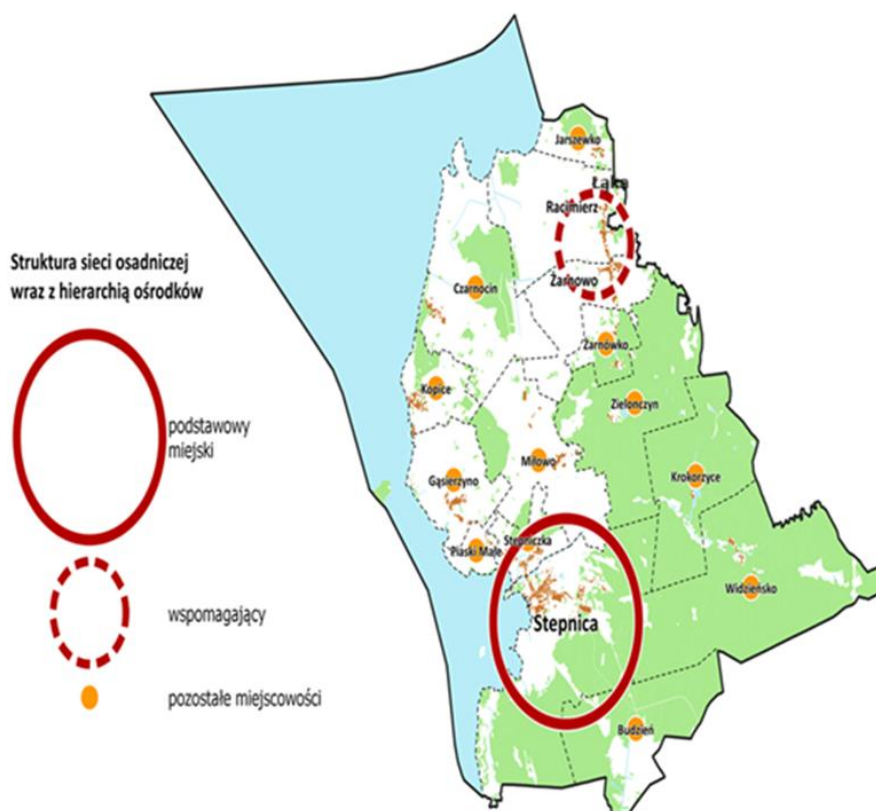
Plan wskazuje, że w rozwoju funkcjonalno-przestrzennym gminy w szczególności należy uwzględnić działania służące:

1. Poprawie warunków dla obszarów chronionych.
2. Poprawie stanu elementów hydromorfologicznych i warunków siedliskowych strefy brzegowej.
3. Ochronie i odtwarzaniu naturalnych procesów hydromorfologicznych w strefie brzegowej.

STRUKTURA OSADNICZA

Przewidywany w strategii rozwój odbędzie się bez większych zmian w strukturze sieci osadniczej i hierarchii miejscowości gminy. Nadal główną rolę organizatora życia społecznego i gospodarczego gminy pełnić będzie Stepnica. Jedynie zdecydowanemu wzmocnieniu ulegnie pozycja zespołu wsi Żarnowo Racimierz i Łąka, które wspólnie przekształcą się w ośrodek wspomagający organizujący życie społeczno-gospodarcze na północnym zachodzie gminy.

Rysunek 14. Hierarchia sieci osadniczej gminy Stepnica

Źródło: Marcin Turzyński, opracowanie własne.

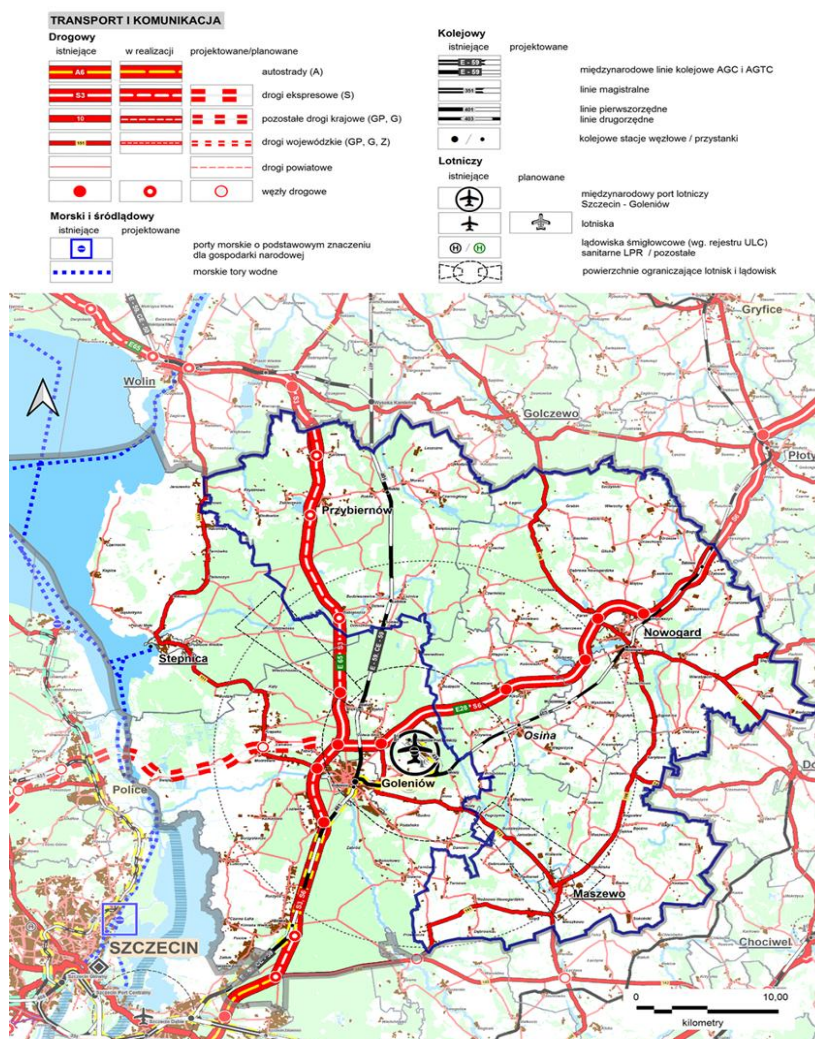
Zagrożenie dla ładu przestrzennego, standardu życia oraz jakości środowiska przyrodniczego i krajobrazu, obok procesów niekontrolowanej suburbanizacji na terenach wiejskich, mogą stanowić niekorzystne zmiany w strukturze użytkowania gruntów rolnych, w tym chaotyczne przekształcanie terenów rolniczych na obszary rozwoju OZE. Procesy te są dotąd zjawiskiem marginalnym, stąd istnieje szansa wprowadzenia odpowiednich działań zapobiegawczych, mających na celu wyprzedzająco kształtować właściwą politykę przestrzenną.

Kolejnym zagrożeniem jest peryferyzacja obszaru. Miasto Stepnica w dużym stopniu ciąży w kierunku Goleniowa i Szczecina. Miejscowości wiejskie gminy stanowią tereny podmiejskie tych ośrodków. Rozwój jedynie funkcji mieszkaniowej (sypialnianej) może prowadzić do atrofii i sezonowości usług.

GLÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH

Model funkcjonalno-przestrzenny Gminy Stepnica uwzględniać musi także uwarunkowania wynikające z położenia samej gminy, które w istotny sposób kształtują system powiązań komunikacyjnych gminy w ramach powiatu i województwa. W szczególności należy wykorzystać już istniejące główne korytarze i elementy sieci transportowych funkcjonujące w gminie. Dotyczy to także ciągów pieszych i szlaków rowerowych.

Rysunek 15. Transport i komunikacja

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, czerwiec 2020 r.

Projektowane kierunki rozwoju gminy muszą uwzględniać główne elementy infrastruktury technicznej i OZE funkcjonujące na jej obszarze. Gmina posiada wysokie predyspozycje do wykorzystania odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza w zakresie energii pochodzącej z wiatru i słońca.

Rysunek 16. Infrastruktura techniczna w gminie Stepnica na tle otoczenia

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, czerwiec 2020 r

GLÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Prace warsztatowe wykazały, że istotnym kierunkiem działań zmierzających do kształtowania nowego modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy powinno być tworzenie przyjaznej mieszkańcom i nowoczesnej infrastruktury społecznej. Proces ten powinien uwzględniać zachowanie unikalnego krajobrazu kulturowego gminy a także rozwój infrastruktury sportowej i turystycznej.

Rysunek 17. Zabytki i krajobraz kulturowy gminy Stepnica na tle otoczenia

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego. Czerwiec 2020 r

Model zakłada koncentrację ludności gminy w mieście Stepnica oraz zamieszkiwanie pozostałej części w niewielkich ośrodkach wiejskich w szczególności sposób ukształtowało układ usług publicznych (społecznych).

Poza, pojedynczymi instytucjami, wszystkie one koncentrują się w Stepnicy. Rekomenduje się utrzymanie i rozwijanie infrastruktury społecznej w gminie.

Oświata. Gmina Stepnica jest organem prowadzącym dla 2 placówek oświatowych tj.;

1. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Konstantego Maciejewicza w Stepnicy, w skład którego wchodzi:
 - ✓ Szkoła Podstawowa im. Konstantego Maciejewicza w Stepnicy,
 - ✓ Przedszkole Samorządowe w Stepnicy.
2. Szkoły Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Racimierzu.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna. Dostępność do lekarzy pierwszego kontaktu oraz niektórych lekarzy specjalistów zapewniają liczne przychodnie i gabinety nie mające charakteru placówek publicznych: Przychodnia Balticmed, Vita S. S. c. NZOZ, Gabinet stomatologiczny Ali-Dent, prywatny gabinet lekarza rodzinnego. Uzupełnienie oferty stanowi: apteka zlokalizowana w Stepnicy oraz punkt nocnej i świątecznej opieki medycznej w Goleniowie. Realizacją zadań pomocy społecznej w Gminie Stepnica zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy. Celem działalności Ośrodka jest:

1. Wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
2. Doprowadzenie w miarę możliwości usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem;
3. Zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Domy i ośrodki kultury. Najważniejszą instytucją kulturalną w gminie jest z Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Stepnicy.

Kluby i obiekty sportowe. Na terenie Gminy funkcjonują dwa kluby sportowe (LKS Pionier Żarnowo oraz LKS Zalew Stepnica). Aktywne sekcje to piłka nożna i tenis stołowy. Gmina Stepnica posiada bogatą bazę rekreacyjną. Składa się na nią: 7 wielofunkcyjnych boisk sportowych, skatepark w Stepnicy, 3 pełnowymiarowe boiska do gry w piłkę nożną, 2 sale gimnastyczne, hala sportowo – widowiskowa w Stepnicy oraz hala sportowa w Racimierzu. W każdej miejscowości znajduje się plac zabaw, na terenie Gminy znajdują się również 4 przystanie żeglarskie.

Zabytki i krajobraz kulturowy. Gmina Stepnica charakteryzuje się czytelną formą średniowiecznego osadnictwa, uzupełnionego kolonizacjami olęderską i okresu fryderycjańskiego. Na uwagę zasługują układy przestrzenne poszczególnych miejscowości.

Na terenie gminy Stepnica znajduje się 6 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych woj. Zachodniopomorskiego. Obiekty wpisane do rejestru zabytków znajdują się w 4 miejscowościach: Miłowo (1), Stepnica (1), Widzieńsko (2), Żarnowo (2). Wśród nich są 2 kościoły, 1 budynek mieszkalny (chałupa), założenie dawnego leśnictwa (leśniczówka z budynkiem gospodarczym i posesją) oraz 1 cmentarz przykościelny. Wśród najbardziej interesujących zabytków w gminie Stepnica wymienić należy:

- ✓ Kościół parafialny pw. Św. Jacka Odrowąża z 1741 r.
- ✓ Budynek mieszkalny (Leśniczówka) i gospodarczy wraz z przyległą posesją (XVIII w).
- ✓ Kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego w miejscowości Żarnowo.

Zasób zabytków ruchomych obejmuje 4 dzieła sztuki, zinwentaryzowane i opisane w formie kart ewidencyjnych. Stanowią one wyposażenie sakralne kościoła p.w. Św. Jacka w Stepnicy. Najcenniejszym zachowanym zabytkiem ruchomym jest późnobarokowy ołtarz, pierwotnie ambonowy (z 1741 r.) o wysokiej wartości artystycznej.

Na terenach gminy zewidencjonowano również 113 stanowisk archeologicznych. Stanowiska pochodzą z różnych okresów.

Wymiar rozwoju przestrzennego gminy definiuje w istotnym zakresie jej położenie oraz uwarunkowania związane z rolą miasta Stepnica jako lokalnego centrum administracyjno-usługowego. Dlatego też model funkcjonalno-przestrzenny rozwoju Gminy Stepnica oparto na czterech fundamentalnych zasadach.

Rysunek 18. Zasady rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Gminy Stepnica do roku 2030

Źródło: opracowanie własne.

ZASADA 1 – OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO, KRAJOBRAZU I OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

- 1) Rygorystycznie respektujemy zakazy i ograniczenia wynikające z ustanowionych form ochrony.
- 2) Rozwój gospodarczy Gminy opieramy na naturalnych walorach przyrodniczych i środowiskowych z zachowaniem bioróżnorodności naturalnych ekosystemów.
- 3) Realizujemy wspólną politykę ekologiczną z gminami sąsiednimi, podejmujemy wspólne przedsięwzięcia w zakresie ochrony wód, ziemi, powietrza i krajobrazu jako podstawy dla rozwoju rekreacji oraz turystyki. Ukierunkowujemy rozwój gospodarczy terenu w oparciu o naturalne walory przyrodnicze i środowiskowe z jednoczesną dbałością o zachowanie bioróżnorodności naturalnych ekosystemów.
- 4) Rozwijamy i wzmacniamy system lądowych, wodnych i powietrznych korytarzy ekologicznych, mających szczególne znaczenie dla gatunków wędrownych.
- 5) Przyjmujemy, że podstawową formą ochrony terenów otwartych i krajobrazu, które są ograniczonym dobrem wspólnym, jest ich ochrona przed zabudową lub niekorzystną zmianą sposobu użytkowania.
- 6) Wzbogacamy struktury zieleni urządzonej w gminie.
- 7) Monitorujemy stan środowiska naturalnego, dbając o jakość życia mieszkańców.

- 8) Wprowadzamy i skutecznie egzekwujemy standardy ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, obejmujące m.in. ograniczenie likwidacji terenów zieleni i wycinki drzew przy realizacji nowych inwestycji.
- 9) Respektujemy zapisy planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.
- 10) Zwracamy szczególną uwagę na zakazy obowiązujące na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wynikających z art. 77 ustawy z dnia 20.02.2017 r. Prawo wodne. -Zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.
- 11) Chronimy zachowane elementy dziedzictwa kulturowego: wartościowe układy urbanistyczne, ruralistyczne, obiekty zabytkowe, historyczne zespoły parkowe, zadrzewienia.
- 12) Skutecznie zwalczamy przypadki samowoli budowlanej.

ZASADA 2 - ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY GMINY – OCHRONA ZWARTOŚCI ZABUDOWY MIASTA I POZOSTAŁYCH MIEJSCOWOŚCI

- 1) Wspieramy zachowanie zwartości zespołu zabudowy miasta i pozostałych miejscowości.
- 2) Dążymy do wykreowania ośrodka wspomagającego II rzędu na północno-wschodnim obszarze gminy (Żarnowo, Racimierz, Łąka).
- 3) Pod nową zabudowę w pierwszej kolejności wykorzystujemy tereny już zurbanizowane oraz niewykorzystane luki w istniejącej zabudowie.
- 4) Ograniczamy rozwój zabudowy w formie pasmowej wzdłuż dróg wylotowych z miejscowości, na rzecz koncentracji zabudowy.
- 5) Wyznaczamy zwarte, właściwie zagospodarowane (w sposób ograniczający presję na środowisko) kompleksy usług turystycznych m.in. związane ze sportami wodnymi, turystyką kwalifikowaną itp.
- 6) Wspieramy rozwój rybactwa, rolnictwa i leśnictwa zintegrowanych z przetwórstwem i konsumpcją.
- 7) Planujemy rozbudowę poszczególnych miejscowości w sposób sprzyjający integracji społecznej, powstawaniu nowych usług oraz miejsc pracy, uwzględniając potrzeby i dochody różnych grup społecznych.
- 8) Wzmacniamy atrakcyjność Stepnicy. Kreujemy atrakcyjne przestrzenie publiczne.
- 9) Tworzymy przestrzenie dla relacji międzyludzkich.
- 10) Dbamy o małą architekturę i oświetlenie.
- 11) Dbamy o wysokiej jakości zieleń w gminie.
- 12) Zabiegamy o rozwój systemu mieszkań komunalnych.
- 13) Rozwijamy ofertę mniejszych obiektów usługowych (handel, gastronomia) poprzez zwiększenie podaży rynkowej nowych obiektów usługowych.

ZASADA 3 – KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- 1) Rozwijamy systemy infrastruktury technicznej, w szczególności infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, aby nie stanowiła ona bariery w rozwoju zabudowy usługowej i mieszkaniowej poszczególnych miejscowości.
- 2) Będziemy wspierać rozwój instalacji OZE na terenie gminy.

- 3) Będziemy planować rozbudowę poszczególnych miejscowości w sposób sprzyjający integracji społecznej, powstawaniu nowych usług oraz miejsc pracy, uwzględniając potrzeby różnych grup społecznych.
- 4) Będziemy dążyć do rozwoju systemów telekomunikacyjnych funkcjonujących na obszarze gminy.

ZASADA 4 – KIERUNKI ROZWOJU TRANSPORTU I KOMUNIKACJI, W TYM KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ. UKŁAD ULIC Z PIERWSZEŃSTWEM DLA RUCHU PIESZEGO, ROWEROWEGO I TRANSPORTU PUBLICZNEGO

- 1) Będziemy dążyć do dalszej poprawy stanu technicznego dróg lokalnych na obszarze gminy.
- 2) Będziemy rozwijać sieć dróg i ścieżek rowerowych w gminie.
- 3) Będziemy przestrzegać zasady, iż nowe budynki muszą być wyposażone w odpowiednią liczbę miejsc parkingowych w obszarze zabudowy.
- 4) Będziemy dbać o lokalny transport publiczny - zarówno łączący miasto z miejscowościami gminy, jak i ten łączący gminę z ościennymi miastami powiatowymi.

5.2. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Krajowe dokumenty strategiczne, takie jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (M.P. 2019 poz. 1060) oraz Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378) wprowadzają w systemie zarządzania rozwojem kraju, wśród koncepcji polityki rozwoju i polityki regionalnej, zintegrowane podejście ukierunkowane terytorialnie, stanowiące jeden z filarów nowego paradygmatu polityki rozwoju.

Zintegrowane podejście terytorialne zakłada wykorzystanie specyficznych potencjałów terytorialnych i likwidację barier w rozwoju poszczególnych obszarów jednostek samorządu terytorialnego.

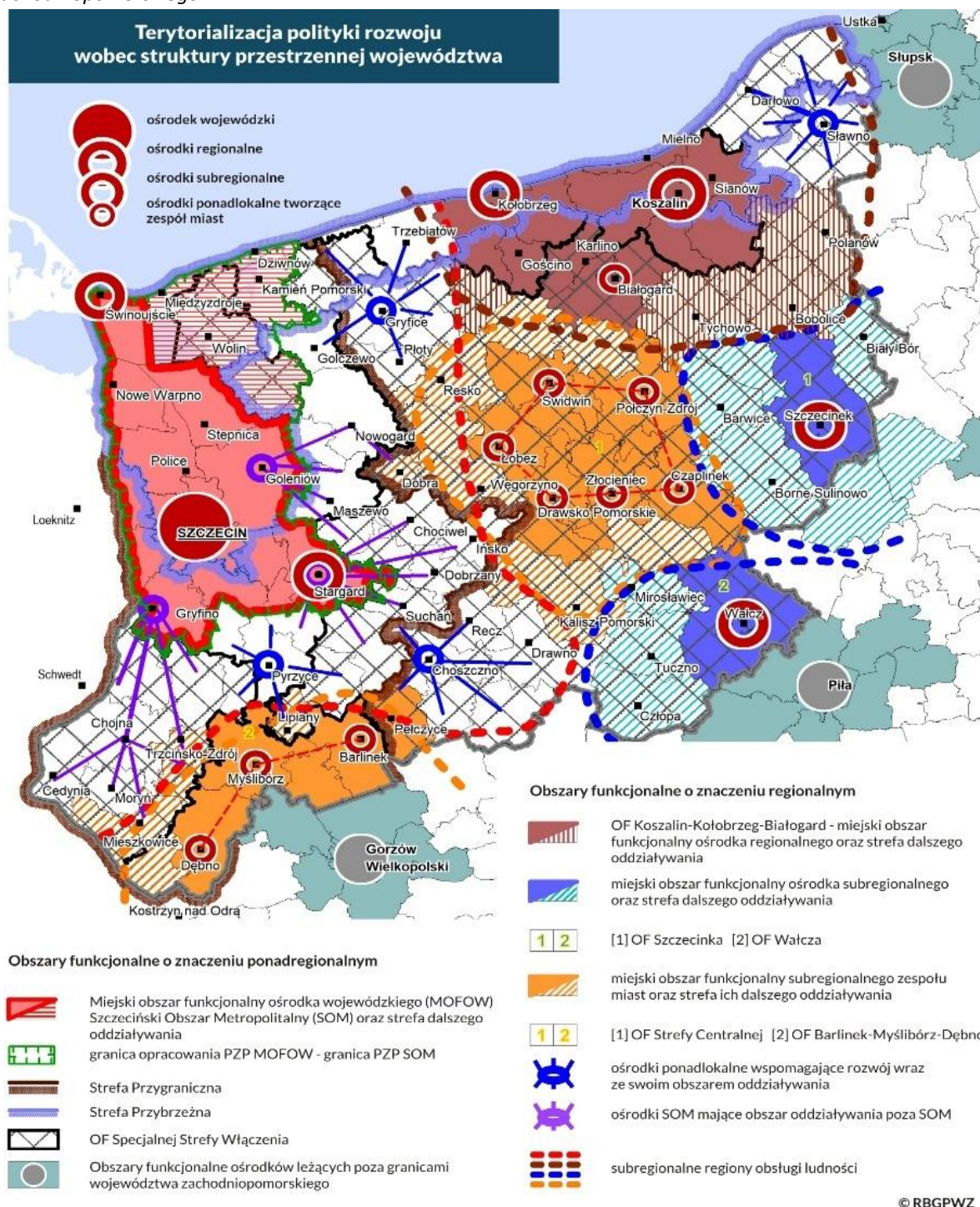
W tym celu, w określonych dziedzinach zakłada się przeprowadzenie interwencji, która zapewni bardziej efektywne wykorzystanie zasobów oraz niwelację deficytów. Podjęcie interwencji w danym obszarze powinno, obok wpisywania się w określone cele tematyczne i priorytety inwestycyjne, uwzględniać specyficzne potrzeby określonych terytoriów. Wymiar terytorialny zastosowany został tam, gdzie daje szansę na bardziej skuteczne przeprowadzenie interwencji, natomiast podejście sektorowe (tematyczne) pozostaje głównym sposobem realizacji interwencji programu.

Obszarami Strategicznej Interwencji (OSI) są tereny ujęte w kategoriach OSI wojewódzkich (interwencji z poziomu regionu) oraz odznaczające się szczególnymi uwarunkowaniami rozwojowymi w skali całej gminy (OSI gminne). W tym drugim przypadku mogą one być dotknięte znaczącymi barierami i ograniczeniami hamującymi rozwój lub mogą występować tam istotne potencjały, których wykorzystanie otworzy nowe szanse i stanie się atutem dla gminy. **Z tej przyczyny są to obszary wymagające skoncentrowania dodatkowych, zintegrowanych działań.**

OSI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 527), granice, zasady zagospodarowania oraz kierunki rozwoju obszarów o znaczeniu ponadregionalnym i w zależności od potrzeb obszarów regionalnych, określa się w planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

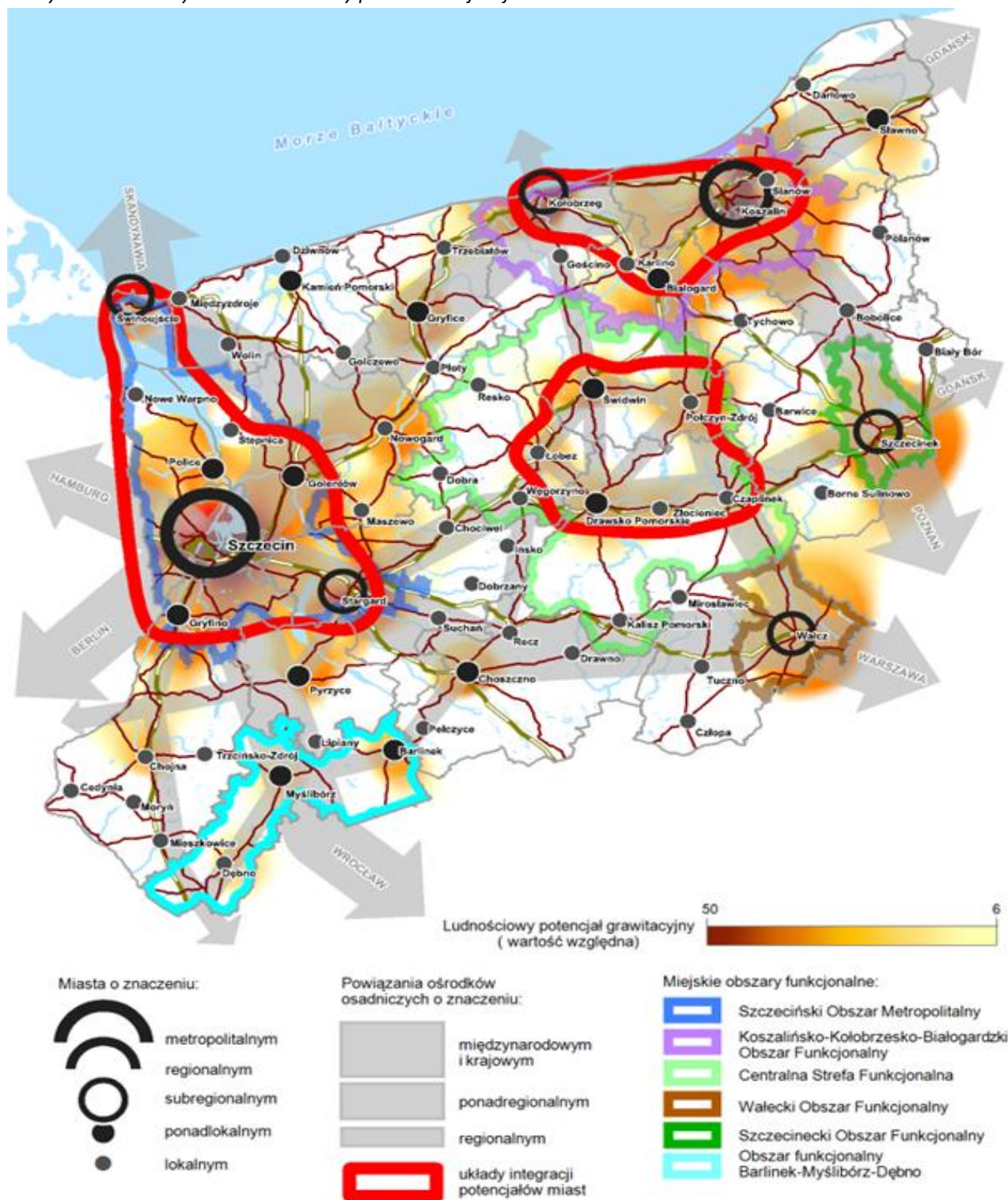
Rysunek 19. Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym w polityce przestrzennej województwa zachodniopomorskiego

Źródło: <https://rbgp.pl/obszary-funkcjonalne/>.

W Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 (przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego nr VIII/100/19 z dnia 28 czerwca 2019 roku) wskazano, że identyfikacja i delimitacja OSI na terenie województwa odbywa się na bazie obszarów funkcjonalnych wskazanych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (PZPWZ).

Rysunek 20. Polityka wobec struktury przestrzennej województwa

Źródło: opracowanie własne RBGPWZ.

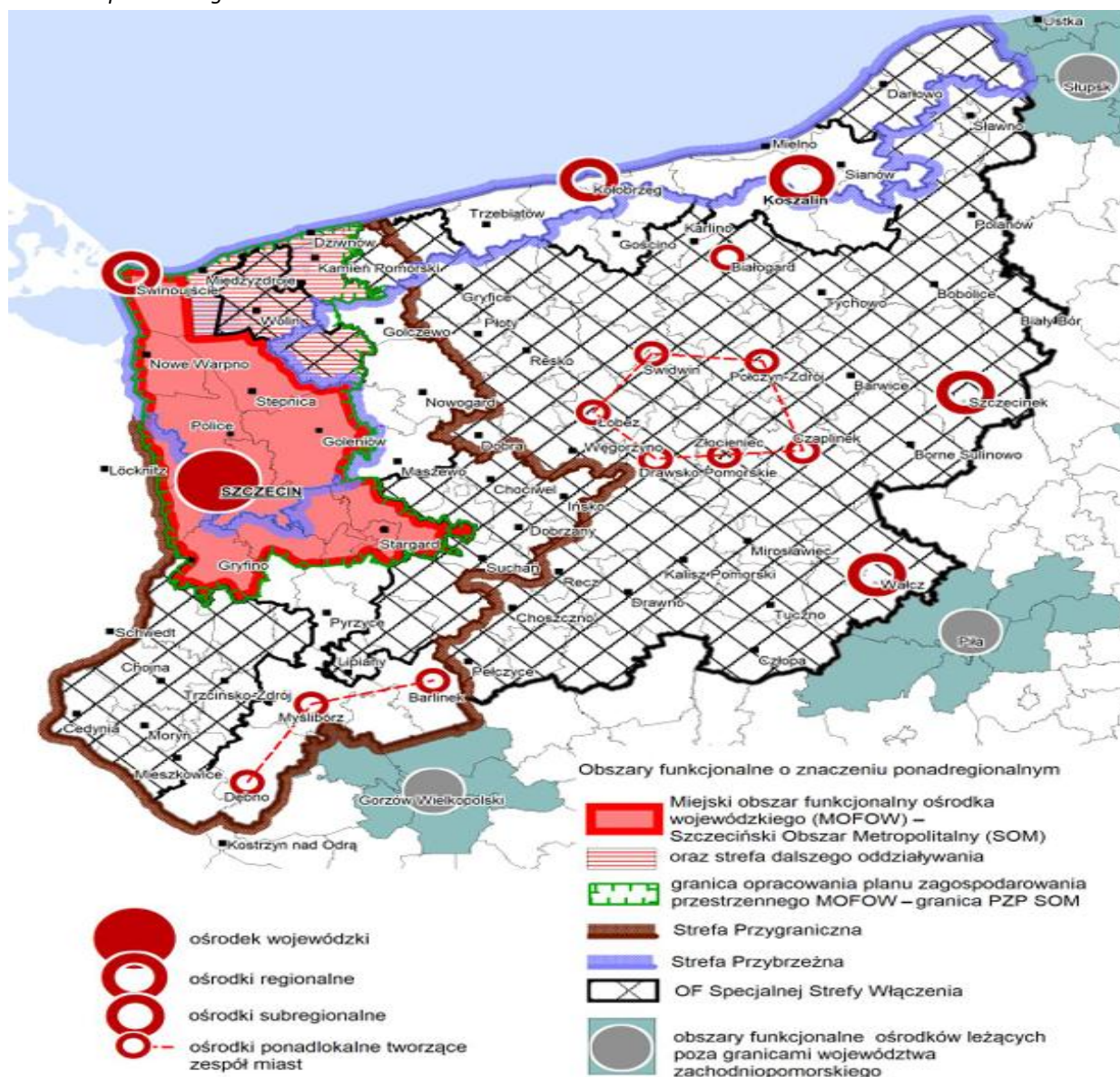
Zgodnie z definicją OSI, zawartą w KSRR 2030, obszary funkcjonalne to nie tylko obszary o zidentyfikowanych, ale również o potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych. KSRR 2030 zakłada, że dla OSI wyznaczonych z poziomu regionalnego zagwarantowane być powinno wsparcie zaprogramowane z poziomu regionalnego, z możliwością pozyskania środków uzupełniających w ramach interwencji z poziomu krajowego, kontraktu programowego i kontraktów sektorowych oraz porozumień terytorialnych.

W przestrzeni województwa zidentyfikowane są trzy silne obszary wzrostu. Dwa z nich związane z największymi miastami (Szczecinem i Koszalinem):

- **Szczeciński obszar funkcjonalny (metropolitalny) (SOM);**
- Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki obszar funkcjonalny (KKBOF);
- Obszar nadmorski.

Dwa pierwsze posiadają znaczący potencjał rozwojowy związany z: kapitałem ludzkim, istniejącą infrastrukturą techniczną i transportową, instytucjami otoczenia biznesu, wielkością rynku zbytu oraz korzyściami aglomeracji. Trzeci to obszar związany z intensywną turystyką nadmorską i gospodarką morską.

Rysunek 21. Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym w polityce przestrzennej województwa zachodniopomorskiego

Źródło: Opracowanie własne RBGPWZ.

W województwie zachodniopomorskim zidentyfikowano następujące obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym obejmujące obszar Gminy Stepnica:

OSI – MOFOW - Szczeciński Obszar Metropolitalny

Wskazane w PZPWZ cele i kierunki działań odnoszące się do OSI – Szczeciński Obszar Metropolitalny to:

- ☐ Cel XVI. Racjonalizacja struktury funkcjonalno-przestrzennej i sieci osadniczej oraz wzmocnienie funkcji miejskich.
 - ✓ Kierunek 1. Wspieranie policentrycznej sieci osadniczej i funkcji miejskich;
 - ✓ Kierunek 2. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom rozlewania się miast;
 - ✓ Kierunek 3. Wspieranie rozwoju wysokiej jakości przestrzeni publicznych.
- ☐ Cel XVII. Poprawa standardów życia mieszkańców.
 - ✓ Kierunek 1. Poprawa sytuacji demograficznej i standardów życia mieszkańców.
- ☐ Cel XVIII. Ochrona walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego.
 - ✓ Kierunek 1. Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych i krajobrazu SOM;
 - ✓ Kierunek 2. Ochrona i kształtowanie dziedzictwa kulturowego.
- ☐ Cel XIX. Wzmacnianie Szczecińskiego Obszaru Funkcjonalnego jako ośrodka wzrostu gospodarczego.
 - ✓ Kierunek 1. Rozwój gospodarczy obszaru w oparciu o potencjał portów morskich;
 - ✓ Kierunek 2. Wzrost aktywności gospodarczej i poziomu innowacyjności;
 - ✓ Kierunek 3. Gospodarcze wykorzystanie potencjału turystycznego.
- ☐ • Cel XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych.
 - ✓ Kierunek 1. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów transportu.
- ☐ Cel XXI. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów infrastruktury technicznej w dziedzinie energetyki, gospodarki odpadami i ochrony przeciwpowodziowej.
 - ✓ Kierunek 1. Budowa, przebudowa i modernizacja systemów energetycznych, w tym ze źródeł odnawialnych;
 - ✓ Kierunek 2. Zwiększenie efektywności gospodarowania odpadami;
 - ✓ Kierunek 3. Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego.

Tabela 4. OSI – MOFOW - Szczeciński Obszar Metropolitalny – działania dotyczące gmin Partnerstwa wskazane w PZPWZ

Cele i kierunki		Działania dotyczące gminy
Cel XVI.	Kierunek 1. Wspieranie policentrycznej sieci osadniczej i funkcji miejskich	1. Rozwój struktury policentrycznej, zwiększenie roli miast i ośrodków gminnych w dziedzinie świadczenia usług podstawowych i wyższych oraz rozwój komplementarnych funkcji metropolitalnych (przy zachowaniu różnorodności jednostek miejskich podobnej wielkości) - miasta i ośrodki wiejskie I i II rzędu w granicach planu SOM. 2. Kierowanie funkcji miejskich do centrów miast i przestrzeni nadwodnych.
	Kierunek 2. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom rozlewania się miast.	1. Pierwszeństwo rozwoju wewnętrznego przed rozwojem zewnętrznym oraz ochrona terenów otwartych i kompleksów przyrodniczych - obszar planu SOM. 2. Niedopuszczenie do zlewania się jednostek osadniczych oraz zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych poprzez zachowanie przestrzeni terenów otwartych i przyrodniczych, ze wskazaniem tych terenów pod funkcje ekologiczne, rekreacyjne, hydrologiczne, rolnicze (obszary ograniczania zabudowy – zgodnie z rysunkiem planu) - obszar planu SOM. 3. Kontrolowanie procesów suburbanizacji i minimalizacja konfliktów przestrzennych związanych z tym procesem m.in. poprzez: a) kształtowanie jednostek osadniczych w sposób zwarty przestrzennie. Zapewnienie im pełnego wachlarza podstawowych usług, wraz z jednoczesnym powiązaniem z miastem rdzeniowym metropolii poprzez systemy transportowe (w tym transport zbiorowy), b) niedopuszczanie do tworzenia niezorganizowanej zabudowy monofunkcyjnej, z niską dostępnością do usług i transportu publicznego - obszar planu SOM. 4. Koordynacja procesów planistycznych rozwojowych z uwzględnieniem chłonności na obszarze planu SOM - obszar planu SOM.
	Kierunek 3. Wspieranie rozwoju wysokiej jakości przestrzeni publicznych	1. Rewitalizacja i tworzenie nowych przestrzeni publicznych o charakterze społecznym – obszar SOM. 2. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni nadwodnych miast, relokacja z obszarów nadwodnych funkcji niewymagających takiej lokalizacji - miasta SOM. 3. Zagospodarowanie w pierwszej kolejności terenów przemysłowych w miastach z odtworzeniem na nich działalności gospodarczej, zagospodarowanie pozostałych terenów powojennych i zdegradowanych z nadaniem im funkcji gospodarczych i wprowadzeniem usług ogólnomiejских; stosowanie zasady pierwszeństwa regeneracji zabudowy nad zajmowaniem nowych terenów pod zabudowę - miasta SOM.
Cel XVII.	Kierunek 1. Poprawa sytuacji demograficznej i standardów życia mieszkańców	1. Wspieranie programowe mieszkalnictwa komunalnego i społecznego w centrach miast – centra miast. 2. Podnoszenie standardu mieszkań; rewitalizacja tkanki mieszkaniowej i przestrzeni publicznych – centra miast i obszary uchwalonych planów rewitalizacji. 3. Wspieranie rozwoju infrastruktury związanej ze zorganizowanymi formami opieki nad dziećmi i ich dostępnością, wspomagającymi aktywność zawodową rodziców - obszar SOM.

Cele i kierunki		Działania dotyczące gminy
Cel XVIII.	Kierunek 1. Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych i krajobrazu SOM	1. Zwiększenie retencji wód na obszarach zurbanizowanych – obszar SOM. 2. Ochrona terenów leśnych przed zmianą przeznaczenia, z wyjątkiem realizacji inwestycji celu publicznego – obszar SOM. 3. Zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych w procesach inwestycyjnych – obszar SOM. 4. Ochrona gleb wysokiej jakości dla celów rolniczych oraz ochrona złóż torfu – obszar SOM. 5. Podejmowanie działań ograniczających rozproszenie zabudowy na terenach otwartych o cennych walorach przyrodniczych i koncentrowanie jej w granicach zwartej zabudowy miejscowości – obszar SOM. 6. Zwiększenie zasobów zieleni miejskiej publicznie dostępnej - miasta SOM.
	Kierunek 2. Ochrona i kształtowanie dziedzictwa kulturowego	1. Uwzględnienie ochrony dóbr kultury współczesnej w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - obszar planu SOM. 2. Wspieranie merytoryczne i finansowe działań renowacyjnych obiektów zabytkowych i zabytkowej zieleni - obszar planu SOM.
Cel XIX.	Kierunek 1. Rozwój gospodarczy obszaru w oparciu o potencjał portów morskich	1. Aktywizacja małych portów przez intensyfikację funkcji istniejących lub nadanie nowych, w pierwszym rzędzie turystycznych – obszar działania: m.in. gmina Stepnica.
	Kierunek 2. Wzrost aktywności gospodarczej i poziomu innowacyjności	1. Preferencje dla lokalizacji innowacyjnych gałęzi przemysłu i usług w branżach inteligentnych specjalizacji - obszar planu SOM. 2. Wykorzystywanie pod działalność inwestycyjną obszarów już częściowo zagospodarowanych, w tym terenów poprzemysłowych, powojaskowych oraz popegeerowskiej zabudowy gospodarczej - obszar planu SOM.
	Kierunek 3. Gospodarcze wykorzystanie potencjału turystycznego	1. Tworzenie i rozwój szlaków turystyki kulturowej (tematyczne, militarne, kreatywne) w oparciu o elementy dziedzictwa kulturowego - obszar planu SOM. 2. Rozwój transgranicznego produktu turystycznego związanego z Odrą, Zalewem Szczecińskim i Międzyzdrzem - obszar planu SOM.

Cele i kierunki		Działania dotyczące gminy
Cel XX.	Kierunek 1: Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów transportu	1. Modernizacja drogi S3 na odcinku Szczecin-Świnoujście. 2. Budowa drogowego zachodniego obejścia Szczecina z przeprawą przez Odrę na północ od Szczecina oraz budowa połączeń uzupełniających – m.in. Goleniów. 3. Stworzenie jednolitego systemu transportu metropolitalnego: komunikacji miejskiej, podmiejskiej i kolei metropolitalnej, transportu elastycznego – obszar SOM. 4. Wykorzystanie systemu Park and Ride/ Bike and Ride w węzłach komunikacyjnych stref podmiejskich i w strefach peryferyjnych; ograniczenie powierzchni parkingów w centrach miast na rzecz parkingów podziemnych – obszar planu SOM. 5. Ułatwianie transportu pieszego, w tym dojść do przystanków komunikacji zbiorowej – obszar planu SOM. 6. Optymalizacja rozmieszczenia stacji i przystanków komunikacji zbiorowej w celu lepszej obsługi ludności – obszar planu SOM. 7. Wykorzystanie potencjału terenów w obszarze węzłów logistycznych, centrów przesiadkowych i przystanków zintegrowanych, lokowanie tam dodatkowych funkcji uzupełniających i podstawowych – obszar SOM. 8. Połączenie wsi podmiejskich z ośrodkami miejskimi / węzłami przesiadkowymi/ dojazdowymi trasami rowerowymi z uwzględnieniem uwarunkowań „ostatniej mili” dla ruchu turystycznego i towarowego – obszar planu SOM. 9. Stworzenie w miastach hierarchicznego układu transportowego z liniami podstawowymi i uzupełniającymi oraz zintegrowanymi węzłami przesiadkowymi i parkingami z uwzględnieniem uwarunkowań „ostatniej mili” dla ruchu turystycznego i towarowego - miasta SOM.
Cel XXI.	Kierunek 1: Budowa, przebudowa i modernizacja systemów energetycznych, w tym ze źródeł odnawialnych	1. Wykorzystanie wód geotermalnych do celów ciepłowniczych, leczniczych, rekreacyjnych – obszar planu SOM. 2. Wykorzystanie potencjału biogazu z odpadów komunalnych i oczyszczalni ścieków dla rozwoju biogazowni – obszar planu SOM. 3. Wzmacnianie bezpieczeństwa energetycznego poprzez wspieranie energetyki prosumenckiej – obszar planu SOM. 4. Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczanie niskiej emisji, zwłaszcza z indywidualnych gospodarstw domowych i lokalnych kotłowni węglowych – obszar planu SOM. 5. Budowa instalacji OZE – obszar planu SOM. 6. Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez termomodernizację budynków mieszkalnych, usługowych i użyteczności publicznej – obszar planu SOM. 7. Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja systemów ciepłowniczych (źródła, sieci) – obszar planu SOM.
	Kierunek 2: Zwiększenie efektywności gospodarowania odpadami	1. Stworzenie systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, opakowań, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych, tworzenie gminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych i problemowych – obszar SOM.
	Kierunek 3: Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego	1. Ochrona lub zwiększenie retencji leśnej w zlewni, na terenach rolniczych oraz zurbanizowanych – obszar planu SOM.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, czerwiec 2020 r.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI W GMINIE STEPNICA

Identyfikacja Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) kluczowych dla gminy Stepnica jest szczególnie istotna z punktu widzenia prawidłowego planowania działań w gminie i zachowania pełnej spójności pomiędzy dokumentami strategicznymi różnych szczebli.

Zidentyfikowane zasoby gminy oraz wyzwania stojące przed wspólnotą samorządową pozwoliły na określenie obszarów strategicznej interwencji:

- **OSI I. BIEGUNY ROZWOJU** – miasto Stepnica jako główny biegun rozwoju i trójwieś Łąka – Racimierz – Żarnowo, jako biegun wspomagający;
- **OSI II. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW** – integracja oraz aktywizacja społeczna i kulturowa społeczności gminy. Rozwój biznesu i wzrost aktywności zawodowej mieszkańców.

Rysunek 22. Obszary Strategicznej Interwencji w Gminie Stepnica

Źródło: Marcin Turzyński, opracowanie własne.

Wyznaczone w Gminie Stepnica OSI są terytoriami, do których adresowana ma być polityka rozwoju, ukierunkowana na wywołanie określonych zmian. Są przejawem zintegrowanego podejścia do planowania i zarządzania, mają na celu ukierunkowanie działań do konkretnych obszarów i dopasowanie ich do potrzeb i możliwości tych obszarów jak i oczekiwań mieszkańców. Zostały wyznaczone w ujęciu obszarowym z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych.

OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI I: BIEGUNY ROZWOJU

Biegunami rozwoju, rozumianymi jako ośrodki charakteryzujące się dynamicznym rozwojem gospodarczym i stanowiące źródło wzrostu dla otaczającego ich obszaru, w Gminie Stepnica są: miasto Stepnica i trójwieś Łąka – Racimierz - Żarnowo. Miasto Stepnica pełni funkcję podstawowego bieguna miejskiego, zaś miejscowości Żarnowo, Racimierz i Łąka tworzą biegun wspomagający.

Obszary działań:

- ☐ **Poprawa koordynacji i jakości zarządzania przestrzenią poprzez wzrost kompetencji kadr samorządowych, współpracę z innymi samorządami i społecznością lokalną;**

Rekomendacje:

- ✓ Program szkoleniowo-treningowo-mentorski dla kadr samorządowych w zakresie zadań własnych gminy, w tym zarządzania strategicznego;
- ✓ Rozwój współpracy koordynacyjno-projektowej przy przygotowaniu i wdrażaniu koncepcji oraz planów zagospodarowania przestrzennego.
- ☐ **Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, w tym porządkowanie ekstensywnie zagospodarowanych struktur zabudowy, wzmacnianie układów usługowych oraz jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych w obszarze centralnym miasta. Wzmocnienie roli Stepnicy i trójwsi Łąka – Racimierz – Żarnowo, w układzie osadniczym oraz budowanie tożsamości miejsca i poczucia lokalnej dumy mieszkańców;**

Rekomendacje:

- ✓ Przygotowanie projektów odbudowy, rozbudowy lub rewitalizacji, w tym ofert inwestycyjnych dla inwestorów zewnętrznych - mających na celu lepsze wykorzystanie zasobów terenów uzbrojonych oraz poprawę jakości życia mieszkańców;
- ✓ Rozwój budownictwa mieszkaniowego zarówno komunalnego jak i deweloperskiego;
- ✓ Rewitalizacja i uzupełnienie tkanki miejskiej w kierunku zwiększenia wysokości i wartości zabudowy.
- ☐ **Modernizacja powiązań transportowych w celu poprawy dostępności ośrodków usługowych w układzie osadniczym;**

Rekomendacje:

- ✓ Zmiana priorytetów w organizacji ruchu na terenie miasta – najpierw ruch pieszy, potem kolejno rowerowy i samochodowy;

- ✓ Rozwój dróg i ścieżek rowerowych łączących poszczególne miejscowości;
- ✓ Modernizacja miejskiego układu ulicznego;
- ✓ Rozbudowa oświetlenia ulicznego oraz monitoringu w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego.

- **Poprawa jakości środowiska miejskiego, w tym ograniczenie hałasu oraz zanieczyszczenie powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji oraz ruchu samochodowego;**

Rekomendacje:

- ✓ Rozwój systemu dróg rowerowych i pieszych oraz utworzenie punktu obsługi roweru;
- ✓ Rozwój systemu zieleni miejskiej;
- ✓ Kontynuowanie prac nad likwidacją niskiej emisji, w tym rozwój OZE;
- ✓ Konsekwentne wyposażanie obiektów publicznych w źródła energii odnawialnej.

- **Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz dostosowanie jej do standardów i potrzeb mieszkańców;**

Rekomendacje:

- ✓ Budowa Muzeum Przyrodniczego oraz obserwatorium;
- ✓ Rozwój oferty kulturalnej dla różnych grup mieszkańców;
- ✓ Budowa wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej służącej organizacji większych imprez;
- ✓ Uruchomienie nowych atrakcji turystycznych;
- ✓ Poszerzenie oferty turystycznej, w tym rozbudowa infrastruktury żeglarskiej;
- ✓ Modernizacja i poszerzenie oferty obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- ✓ Ożywienie przestrzeni miejskiej (poprawa jakości przestrzeni publicznej na terenie miasta).

- **Poprawa jakości usług, w tym usług publicznych;**

Rekomendacje:

- ✓ Poprawa jakości kształcenia na poziomie podstawowym (wzrost średnich wyników egzaminów po klasie ósmej);
- ✓ Rozwój infrastruktury placówek oświatowych i wyposażenia ukierunkowany na poprawę warunków nauki i wychowania;
- ✓ Poprawa standardu obiektów sportu i rekreacji;
- ✓ Utrzymanie równowagi pomiędzy popytem a podażą w dostępności do miejsc przedszkolnych;
- ✓ Poprawa dostępności i wzrost jakości usług opiekuńczych i senioralnych poprzez uruchomienie gminnego domu dziennego pobytu oraz kontynuacja gminnych programów przeciwdziałania wykluczeniu, marginalizacji i zwalczaniu dysfunkcji w rodzinach;
- ✓ Poprawa profilaktyki i diagnostyki medycznej poprzez wzrost dostępności do lekarzy specjalistów (tzw. specjalizacja II stopnia);
- ✓ Rozwój budownictwa komunalnego;
- ✓ Budowa Międzypokoleniowego Centrum Aktywnego Mieszkańca.

- **Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej gminy - wsparcie dla rozwoju lokalnego biznesu;**

Rekomendacje:

- ✓ Wsparcie rozwoju portu;
- ✓ Budowa pasażu targowego z punktem sprzedaży produktów lokalnych;
- ✓ Wsparcie dla rozbudowy infrastruktury gastronomiczno-hotelarskiej;
- ✓ Rozbudowa infrastruktury komunalnej;
- ✓ Wsparcie dla rozwoju budownictwa jednorodzinnego;
- ✓ Wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych oraz pod działalność biznesową.

- **Wsparcie dla rozwoju turystyki;**

Rekomendacje:

- ✓ Wypracowanie programu zachęt dla firm chcących zainwestować w turystykę;
- ✓ Rozwój systemu szkoleń dla kadr pracujących w usługach turystycznych;
- ✓ Promocja atrakcji turystycznych gminy;
- ✓ Rozwój infrastruktury turystycznej;
- ✓ Wypracowanie atrakcyjnego programu sezonowych wydarzeń sportowych i kulturalnych.

OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI II: AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW - INTEGRACJA ORAZ AKTYWIZACJA SPOŁECZNA I KULTUROWA SPOŁECZNOŚCI GMINY. ROZWÓJ BIZNESU I WZROST AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW

Obszary działań:

- **Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów gminy w wymiarze lokalnym i regionalnym, w tym w relacjach do najbliższego bieguna wzrostu (Szczecina);**

Rekomendacje:

- ✓ Budowa systemu parkingowego obejmującego wszystkie atrakcyjne miejsca Gminy;
- ✓ Rozbudowa systemu komunikacji publicznej;
- ✓ Budowa zintegrowanej sieci dróg rowerowych jako alternatywy dla przemieszczania się samochodem;

- **Dostosowanie zagospodarowania przestrzeni wiejskich do potrzeb społecznych i gospodarczych mieszkańców;**

Rekomendacje:

- ✓ Poprawa zagospodarowania przestrzennego poszczególnych miejscowości (wskazanie obszaru centrum, rewitalizację ważnych dla lokalnej społeczności obiektów, wsparcie dla uzupełnienia zabudowy, wsparcie dla rozwoju usług podstawowych);
- ✓ Planowanie nowych obszarów mieszkalnych i gospodarczych z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego i poszanowania przestrzeni;
- ✓ Modernizacja lub budowa miejsc spotkań dla mieszkańców;
- ✓ Wsparcie mieszkańców w realizacji działań mających na celu kultywowanie lokalnych tradycji i wzmocnienie tożsamości regionalnej;

- ✓ Prowadzenie skutecznych działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu środowiska;
- ✓ Rozwój bazy i oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców;
- ✓ Dalszy rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej, dostęp do kanalizacji np. światłowodów, okablowanie sieci przesyłowych, etc.

☐ **Poprawa jakości infrastruktury oraz wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich;**

Rekomendacje:

- ✓ Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, monitorowanie zagrożeń. Rozbudowa systemów zapobiegania i prewencji;
- ✓ Zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;
- ✓ Rozwój infrastruktury OZE;
- ✓ Rozwój indywidualnych i lokalnych systemów kanalizacyjnych oraz grzewczych;
- ✓ Porządkowanie gospodarki wodnej i rozwój małej retencji wodnej;
- ✓ Poprawa zarządzania sektorem gospodarki odpadami.

☐ **Wsparcie dla miejscowości mogących stać się centrami rozwoju usług turystycznych i działalności gospodarczej;**

Rekomendacje:

- ✓ Analizy atrakcyjności i potencjału turystycznego wybranych miejscowości, opracowanie koncepcji ich rewitalizacji i zagospodarowania;
- ✓ Przygotowanie projektów zagospodarowania, w tym ofert inwestycyjnych dla inwestorów zewnętrznych - mających na celu poprawę atrakcyjności inwestycyjnej oraz jak najlepsze wykorzystanie istniejących zasobów;
- ✓ Promocja lokalnych wartości środowiskowych, turystycznych i rekreacyjnych.

☐ **Wsparcie dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości;**

Rekomendacje:

- ✓ Wyznaczenie w planie ogólnym nowych obszarów rozwoju biznesu;
- ✓ Poprawa infrastruktury technicznej obsługującej lokalny biznes;
- ✓ Wsparcie dla rozwoju OZE;
- ✓ Wsparcie dla rozwoju organizacji grupującej biznes stepnicki;
- ✓ Wsparcie w zakresie tworzenia, wzmacniania i promowania marek lokalnych;
- ✓ Utworzenie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości;
- ✓ Promocja lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych), wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnych.

☐ **Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi turystyki i rekreacji, w szczególności wykorzystującej lokalne zasoby i specjalizacje;**

Rekomendacje:

- ✓ Poprawa jakości infrastruktury technicznej służącej turystyce, w tym poprawa powiązań komunikacyjnych;
- ✓ Rozbudowa systemu dróg rowerowych (krajowych i lokalnych), pieszych i konnych służących turystyce i rekreacji wraz z punktami obsługi rowerzystów i rowerów;

- ✓ Budowa szlaku kajakowego (rzeczno-zalewowego) Goleniów-Stepnica- Wolin;
- ✓ Wsparcie dla utworzenia punktu obsługi samochodów typu CAMPER;
- ✓ Pomoc w budowie systemu promocji lokalnych produktów turystycznych.

Tabela 5. Ustalenia i rekomendacje dotyczące prowadzenia polityki przestrzennej – podsumowanie

USTALENIA I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ
1. STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ WRAZ Z ROLĄ I HIERARCHIĄ JEDNOSTEK OSADNICZYCH
Miasto Stepnica pełni rolę centrum kulturalno-administracyjnego gminy Sieć osadniczą gminy, tworzy 16 sołectw: BOGUSŁAWIE, BUDZIEN, CZARNOCIN, GAŚIERZYNO, JARSZEWKO, KOPICE, ŁĄKA, MIŁOWO, RACIMIERZ, STEPNICA, STEPNICZKA, WIDZIENSKO, ZIELONCZYN, ŻARNOWO, ŻARNÓWKO, PIASKI MAŁE. Przygraniczne położenie wobec Szczecina i bliskość Goleniowskiego Parku Przemysłowego sprawia, że w mieście, jak i w gminie, dominuje sfera usługowa i przemysłowa. Potencjał turystyczny gminy sprawia, że stopniowo rozwijają się także podmioty branży turystycznej. Rozwój osadnictwa na terenie gminy następuje w nawiązaniu do układu drogowego. Biegunami rozwoju, rozumianymi jako ośrodki charakteryzujące się dynamicznym rozwojem gospodarczym i stanowiące źródło wzrostu dla otaczającego ich obszaru, w Gminie Stepnica są: miasto Stepnica i trójwieś Łąka – Racimierz - Żarnowo. Miasto Stepnica pełni funkcję podstawowego bieguna miejskiego, zaś miejscowości Żarnowo, Racimierz i Łąka tworzą biegun wspomagający. Rekomendacje: ✓ Rozwój urbanistyczny będzie się odbywał poprzez lokalizację zabudowy w granicach obszarów w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w granicach poszczególnych jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, a w dalszej kolejności na pozostałych obszarach zgodnie z określonym zapotrzebowaniem na nową zabudowę. ✓ Nowe tereny przeznaczone pod zabudowę wyznaczane będą głównie w istniejących ciągach po jednej lub po obu stronach istniejących dróg obsługujących wsie, w których istnieje lub będzie realizowana podstawowa sieć infrastruktury technicznej: wodociąg, kanalizacja, elektroenergetyka. Nie wyklucza się zabudowy przy nowo wydzielonych działkach budowlanych. ✓ Osadnictwo rozwijać się będzie na bazie istniejącego zainwestowania poprzez: wymianę istniejącej zużytej zabudowy, uzupełnienia na wolnych działkach lub w nowych obszarach zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania. W pierwszej kolejności nowa zabudowa lokalizowana będzie na glebach niskiej klasy bonitacji. ✓ Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zielen, stwarzającą warunki do wypoczynku i rekreacji mieszkańców, a także zwiększającą estetykę przestrzeni oraz możliwość komunikacji pieszej. ✓ Celem rozwoju mieszkalnictwa jest przede wszystkim zwiększenie atrakcyjności zamieszkania w gminie poprzez podniesienie standardu, unikanie w miarę możliwości rozproszenia budownictwa poprzez intensyfikację wykorzystania terenów mieszkaniowych w ramach istniejącej substancji mieszkaniowej oraz wyznaczanie nowych terenów jako uzupełnienie zabudowy rozproszonej, a także zapewnienie odpowiedniego wyposażenia w usługi. ✓ Nowe funkcje usługowe powinny być rozmieszczone na terenie całej gminy, ze szczególną koncentracją na Obszarach Strategicznej Interwencji . ✓ Poprzez podniesienie standardu zamieszkania należy rozumieć przeprowadzenie działań, których efektem będzie wyższy standard techniczny budynków mieszkalnych i ich wyposażenie w instalacje, a także pełne wyposażenie terenów budowlanych w infrastrukturę techniczną, prawidłowa obsługa komunikacyjna, estetyka i wysoka jakość przestrzeni publicznych w terenach zabudowy oraz dostępność podstawowych usług publicznych. ✓ Celem rozwoju funkcji usługowej jest zabezpieczenie możliwości realizacji potrzeb ludności w zakresie usług publicznych oraz poprawa atrakcyjności poszczególnych miejscowości w Gminie Stepnica jako lokalnych ośrodków usługowych poprzez wzbogacenie struktury usług publicznych i komercyjnych, a także poprawę dostępności komunikacyjnej. Realizacja powyższych celów powinna

doprowadzić do wykrystalizowania się dwóch głównych ośrodków wzrostu społeczno-gospodarczego w gminie – miasta Stepnica i trójwsi Żarnowo – Racimierz - Łąka. ✓ Rozwój przestrzenny funkcji usługowych możliwy będzie dzięki zagospodarowaniu terenów wolnych lub przekształcenia terenów już zurbanizowanych z uwzględnieniem nowych potrzeb. ✓ Działania podejmowane przez gminę zmierzać będą do zabezpieczenia terenów przeznaczonych na cele usługowe jako uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej, tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju usług komercyjnych, zgodnie z pojawiającym się zapotrzebowaniem. ✓ Wskazuje się na potrzebę rozwoju zróżnicowanej działalności gospodarczej. Podstawą rozwoju funkcji będzie tworzenie warunków dla powstawania nowych podmiotów gospodarczych na obszarze wszystkich wyznaczonych OSI. ✓ Wskazany jest rozwój małych i średnich jednostek gospodarczych, wykorzystujących najnowsze i bezpieczne technologie, przyjazne dla środowiska. ✓ Wskazy jest rozwój podmiotów wykorzystujących potencjał turystyczny gminy. ✓ Funkcja rolnicza stanowi nadal istotny choć stopniowo zmniejszający swoje znaczenie element struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Wskazany jest rozwój rolnictwa ekologicznego i drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie całej gminy. Pożądanym kierunkiem działań z zakresu rolnictwa, jest także specjalizacja istniejących gospodarstw rolnych, zwiększająca konkurencyjność i sprzyjająca wdrażaniu nowych metod produkcji żywności. ✓ Kierunki działań w zakresie zmiany w funkcji rolniczej w Gminie Stepnica powinny koncentrować się na poprawie struktury agrarnej i struktury gospodarstw rolnych. Zabezpieczenie potrzeb lokalizacyjnych dla gospodarstw drobnotowarowych powinno być realizowane na terenach przeznaczonych pod zabudowę zagrodową z niezbędną infrastrukturą techniczną.	2. SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH
Prace warsztatowe wykazały, że istotnym kierunkiem działań zmierzających do kształtowania nowego modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy powinno być tworzenie przyjaznej mieszkańcom i nowoczesnej infrastruktury społecznej. Proces ten powinien uwzględniać zachowanie unikalnego krajobrazu kulturowego gminy i systemu powiązań przyrodniczych. Niezwykłe warunki geograficzno - przyrodnicze, położenie ponad 90% gminy na terenie obszaru Natura 2000, rezerваты przyrody, płytkie wody Zalewu Szczecińskiego, plaże, dzika rzeka Gowienica, zasobne lasy Puszczy Goleniowskiej oraz dobra infrastruktura rekreacyjno – sportowa, czynią Gminę Stepnica szczególnie atrakcyjną dla - wędkarzy, żeglarzy, amatorów spływów kajakowych, pieszych i rowerowych wędrówek, zbieraczy runa leśnego i myśliwych. Prognozując rozwój społeczno-gospodarczy gminy, przyjęto założenie, że wszelkie podejmowane działania o charakterze inwestycyjnym muszą uwzględniać występujący w niej system powiązań przyrodniczych. Rekomenduje się: ✓ Wyłączenie spod zabudowy obszarów szczególnie cennych. Wyłączenie spod zabudowy służyć ma przede wszystkim zachowaniu walorów krajobrazowych, klimatycznych, ekosystemu wód, przeciwdziałania lub zapobiegania szkodliwym wpływom na środowisko powodującym jego zniszczenie lub zmianę charakteru elementów przyrodniczych. ✓ Dla ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej zakazem zabudowy niezwiązanej z rolnictwem obejmuje się grunty rolne najwyższych klas bonitacyjnych podlegające ochronie. ✓ W Gminie Stepnica w celu zachowania jej dziedzictwa przyrodniczego, respektowane są zakazy i ograniczenia wynikające z ustanowionych form ochrony. ✓ Wskazany jest rozwój gospodarczy oparty na naturalnych walorach przyrodniczych i środowiskowych z zachowaniem bioróżnorodności naturalnych ekosystemów. ✓ Rozwijana jest wspólna polityka ekologiczna z gminami sąsiednimi, w szczególności w zakresie wspólnych przedsięwzięć w zakresie ochrony wód, ziemi, powietrza i krajobrazu jako podstawy dla rozwoju rekreacji oraz turystyki. ✓ Rozwój gospodarczy terenu ukierunkowywany jest w oparciu o naturalne walory przyrodnicze i środowiskowe z jednoczesną dbałością o zachowanie bioróżnorodności naturalnych ekosystemów. ✓ Wskazane jest dalsze rozwijanie i wzmacnianie systemu lądowych, wodnych i powietrznych korytarzy ekologicznych, mających szczególne znaczenie dla gatunków wędrownych.	

- ✓ Podstawową formą ochrony terenów otwartych i krajobrazu, które są ograniczonym dobrem wspólnym, jest ich ochrona przed zabudową lub niekorzystną zmianą sposobu użytkowania.
- ✓ Ważne jest kontynuowanie działań wspierających rozwój zieleni urządzonej w gminie.
- ✓ Istotne jest monitorowanie środowiska naturalnego i skuteczne egzekwowanie standardów ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, obejmujące m.in. ograniczenie likwidacji terenów zieleni i wycinki drzew przy realizacji nowych inwestycji.
- ✓ Ważne jest respektowanie zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.
- ✓ Szczególną uwagę należy zwrócić na zakazy obowiązujące na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wynikających z art. 77 ustawy z dnia 20.02.2017 r. Prawo wodne. - Zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

3. GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH

Najbliżej położoną drogą krajową jest droga ekspresowa S3 prowadząca nad morze i w kierunku południa Polski. Miejscowości leżące na obszarze gminy posiadają dość dobrze rozbudowaną sieć dróg asfaltowych, pozwalających przez węzeł Goleniów Północ i projektowane kolejne węzły w kierunku Wolina dostać się na S3. Duże obciążenie tej trasy w szczególności zauważalne w okresie letnim spowodowało że droga Wolin - Stepnica została wyznaczona jako trasa turystyczna i stanowi alternatywę dla turystów jadących lub wracających znad morza.

Do miejscowości gminnej prowadzi droga wojewódzka nr 111 łącząca Stepnicę z miejscowością Modrzewie (gmina Goleniów) i dalej do Goleniowa oraz przez Żarnowo do Wolina. Pozwala ona na swobodny dostęp do Goleniowa jako centrum administracyjnego i kulturalnego powiatu. W pobliżu Goleniowa umiejscowione jest także międzynarodowe lotnisko obsługujące zarówno ruch pasażerski jak i towarowy. Sieć drogowa gminy jest dopasowana do istniejącego układu osadniczego.

Charakter Gminy Stepnica powoduje, że ważnym elementem układu komunikacyjnego w układzie krajowym i międzynarodowym jest komunikacja wodna. Gmina posiada doskonałe połączenia komunikacji wodnej w związku z położeniem nad Zalewem Szczecińskim, który jest elementem Międzynarodowej Drogi Wodnej E-30. Jest to także odcinek Międzynarodowej Drogi Wodnej E-70 (Antwerpia – Królewiec przez Berlin oraz wzdłuż odcinka Odry).

Przez obszar gminy przechodzi tor wodny Szczecin - Świnoujście – Bałtyk. Jego znaczenie jest kluczowe dla transportu wodnego w regionie, ponieważ umożliwia on skomunikowanie portów i przystani położonych w głębi lądu, u ujścia Odry na Zalewie Szczecińskim, z Morzem Bałtyckim i dalej – ze wszystkimi szlakami żeglugowymi świata. Ważnym elementem tego układu komunikacyjnego jest port morski w Stepnicy, usytuowany na wschodnim brzegu Zatoki Stepnickiej, która jest częścią Rostoki Odrzańskiej. Port podzielony jest na część północną, w której zlokalizowany jest Port Rybacki (z Basenem Rybackim) i na część południową, gdzie zlokalizowany jest Port Handlowy (z Basenem Kolejowym) oraz środkowy, w którym znajduje się przystań żeglarska.

Charakter turystyczny gminy podkreślają liczne szlaki turystyczne które wiodą przez jej obszar. Ścieżki rowerowe i szlaki piesze na terenie miasta i Gminy Stepnica funkcjonują głównie na przebiegu turystycznych szlaków o znaczeniu regionalnym lub krajowym, takich jak:

- ☐ SZLAK ROWEROWY BLUE VELO;
- ☐ MIĘDZYNARODOWA TRASA ROWEROWA WOKÓŁ ZALEWU SZCZECIŃSKIEGO;
- ☐ KRAJOWY SZLAK PIESZY ZIELONY ZP-1007 "SZLAK STEPNICKI" LUB TZW. ZIELONY SZLAK TURYSTYCZNY;
- ☐ POMORSKA DROGA ŚW. JAKUBA;
- ☐ ŚCIEŻKA ROWEROWA BOGUSŁAWIE – WIDZIEŃSKO;
- ☐ NIEBIESKI SZLAK ROWEROWY „PĘTLA STEPNICKO-WIDZIEŃSKA”;
- ☐ CZERWONY SZLAK ROWEROWY „STEPNICKI”;
- ☐ NIEBIESKI SZLAK PIESZO - ROWEROWY „PĘTLA WIDZIEŃSKO”;
- ☐ ŻÓŁTY SZLAK PIESZO -ROWEROWY "DOLINĄ GOWIENICY”;
- ☐ LEŚNA DROGA TURYSTYCZNA STEPNICA-GOLENIÓW;

- ☐ ŚCIEŻKA EDUKACYJNO-PRZYRODNICZA PROMENADA SŁOŃCA;
- ☐ ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA "LEŚNA PRZYGODA";
- ☐ ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA W PARKU NATURY ZALEWU SZCZECIŃSKIEGO.

Rekomenduje się:

- ✓ Rozwijanie systemu infrastruktury technicznej, w szczególności infrastruktury drogowej, chodników, ścieżek rowerowych.
- ✓ Rozwijanie infrastruktury portów i przystani żeglarskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

4. GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNE

Rozwój infrastruktury technicznej w Gminie Stepnica postrzegany jest jako jeden z istotnych czynników sprzyjających lokalnemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu. Wpływa bezpośrednio na atrakcyjność jednostki samorządowej, z punktu widzenia jej potencjalnych i obecnych mieszkańców. Jakość i stan infrastruktury technicznej w gminie bezpośrednio przekłada się m.in. na jej potencjał gospodarczy i jakość życia mieszkańców. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej stanowi jeden z ważniejszych elementów poprawy warunków życia lokalnej społeczności. W miejscowościach Gminy Stepnica ponad 98% mieszkańców ma zapewniony dostęp do sieci wodociągowej.

W porównaniu z pozostałymi jednostkami osadniczymi w powiecie, Gmina Stepnica charakteryzuje się jednym z najwyższych wskaźników dostępu do sieci kanalizacyjnej. Odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej jest wyższy od średniej dla województwa i wyraźnie wyższy niż średnia ogólnopolska. W Gminie Stepnica ponad 91% budynków mieszkalnych podłączonych jest do wodociągów, a 89% do kanalizacji. Odsetek ten jest wyższy niż średnia dla powiatu, województwa i kraju. Na terenie Gminy Stepnica funkcjonuje sieć gazowa. Przesyłaniem gazu ziemnego na terytorium gminy zajmuje się Operator Gazociągów Przesyłowych Polska Spółka Gazownictwa. Długość sieci gazowej na jej terenie wynosi ogółem 78 600 m., z czego sieć przesyłowa to 49 736 m, a sieć rozdzielcza 28 864 m. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wynosi 624 sztuk, a liczba gospodarstw domowych korzystających z gazu sieciowego wynosi 1 219.

Centrum administracyjnym i usługowym gminy jest miejscowość Stepnica. W Stepnicy mieści się m.in.: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Stepnicy, Zespół Szkolno-Przedszkolny, sklepy, restauracja, przychodnia. Ponadto infrastrukturę społeczną w gminie tworzą m.in.: punkty gastronomiczne, obiekty sportowo-rekreacyjne, przystanie żeglarskie, plaża, świetlice wiejskie, itp.

Rekomenduje się:

- ✓ Rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w szczególności infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, aby nie stanowiła ona bariery w rozwoju zabudowy usługowej i mieszkaniowej poszczególnych miejscowości.
- ✓ Planowanie rozbudowy poszczególnych miejscowości w sposób sprzyjający integracji społecznej, powstawaniu nowych usług oraz miejsc pracy, uwzględniając potrzeby różnych grup społecznych.
- ✓ Rozwijanie systemów telekomunikacyjnych funkcjonujących na obszarze gminy.
- ✓ Wyznaczanie zwartych, właściwie zagospodarowanych (w sposób ograniczający presję na środowisko) kompleksów usług turystycznych m.in. związane ze sportami wodnymi, turystyką kwalifikowaną itp.
- ✓ Wspieranie zachowania zwartości zespołu zabudowy miasta i pozostałych miejscowości.
- ✓ Wykreowanie ośrodka wspomagającego II rzędu na północno-wschodnim obszarze gminy (Żarnowo – Racimierz - Łąka).
- ✓ Wzmacnianie atrakcyjności Gminy Stepnica poprzez kreowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych.
- ✓ Tworzenie przestrzeni dla relacji międzyludzkich.
- ✓ Dbanie o małą architekturę i oświetlenie.
- ✓ Dbanie o wysokiej jakości zieleń w gminie.
- ✓ Rozwój systemu mieszkań komunalnych.

- ✓ Rozwijanie oferty mniejszych obiektów usługowych (handel, gastronomia) poprzez zwiększenie podaży rynkowej nowych obiektów usługowych.

5. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Prace warsztatowe nad Strategią wykazały, że istotnym kierunkiem działań zmierzających do kształtowania nowego modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy powinno być tworzenie przyjaznej mieszkańcom i nowoczesnej infrastruktury społecznej. Proces ten powinien uwzględniać zachowanie zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu.

Rekomenduje się:

- ✓ Zachowanie fragmentów naturalnych ekosystemów, w szczególności ekosystemów łąkowych, ekosystemów leśnych, zadrzewień przydrożnych, parkowych, zwłaszcza ze starodrzewem.
- ✓ Rozwijanie i wzmacnianie systemu lądowych, wodnych i powietrznych korytarzy ekologicznych, mających szczególne znaczenie dla gatunków wędrownych.
- ✓ Prowadzenie wspólnej polityki ekologicznej z gminami sąsiednimi.
- ✓ Podejmowanie wspólnych przedsięwzięć w zakresie ochrony wód, ziemi, powietrza i krajobrazu jako podstawy dla rozwoju rekreacji oraz turystyki.
- ✓ Ukierunkowanie rozwoju gospodarczego terenu w oparciu o naturalne walory przyrodnicze i środowiskowe z jednoczesną dbałością o zachowanie bioróżnorodności naturalnych ekosystemów.
- ✓ Ochronę terenów otwartych i krajobrazu, które są ograniczonym dobrem wspólnym, przed zabudową lub niekorzystną zmianą sposobu użytkowania.
- ✓ Wzbogacanie struktury zieleni urządzonej w gminie.
- ✓ Monitorowanie stanu środowiska naturalnego, dbanie o jakość życia mieszkańców.
- ✓ Egzekwowanie standardów ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, obejmujące m.in. ograniczenie likwidacji terenów zieleni i wycinki drzew przy realizacji nowych inwestycji.
- ✓ Dążenie do osiągnięcia jak najlepszego stanu czystości wód przez bezwzględne wykluczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) zarówno do gruntu, jak i do wód powierzchniowych.
- ✓ Dostosowanie lokalizacji nowych obiektów gospodarczych do warunków i struktur hydrogeologicznych.
- ✓ Objęcie szczególną ochroną terenów zlokalizowanych w obrębie stref ochronnych ujęć wód, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- ✓ Kompleksowe rozwiązanie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z ciągów komunikacyjnych, placów, parkingów i innych powierzchni zanieczyszczonych oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- ✓ Zwiększanie małej retencji wodnej, w tym budowa zbiorników wodnych, oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody w celu przeciwdziałania skutkom suszy.
- ✓ Wprowadzanie nowych zadrzewień, zwłaszcza jako ciągów zieleni krajobrazowej i izolacyjnej w oparciu o sieć dróg publicznych, cieków wodnych, system terenów zielonych, w strefach występowania konfliktów przestrzennych oraz w sąsiedztwie urządzeń emitujących zanieczyszczenia do powietrza.
- ✓ Nadawanie obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej formy architektonicznej harmonizującej z otoczeniem.
- ✓ Ograniczanie zanieczyszczeń pochodzących z emisji pyłów i szkodliwych gazów, pochodzących z gospodarstw domowych, w których następuje spalanie tradycyjnych źródeł energii (tzw. „emisji niskiej”), poprzez ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii i OZE.
- ✓ Stosowanie urządzeń eliminujących lub ograniczających emisję szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery w szczególności w zakładach przemysłowych na terenie gminy.
- ✓ Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.

6. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE ZASAD OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Kierunkiem działań zmierzających do kształtowania nowego modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy jest ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ziemia stepnicka charakteryzuje się czytelną formą średniowiecznego osadnictwa, uzupełnioną kolonizacją olęderską i okresu fryderycjańskiego. Zachowały się tutaj materialne świadectwa dziejów tych ziem od neolitu, poprzez ślady osadnicze z czasów kultury łużyckiej, po średniowieczne wsie ludności słowiańskiej, tworzącej wraz z późniejszymi kolonizatorami niemieckimi państwo Gryfitów, przejęte w XVII wieku przez Szwecję, a następnie Brandenburgię – Prusy, okres rozwoju gospodarczego podczas umacniania się państwa pruskiego w XVIII wieku, XIX-wieczną industrializację, zmiany polityczne i ustrojowe po 1945 r. Każdy kolejny etap w historycznym rozwoju tych terenów pozostał utrwalony w krajobrazie.

O krajobrazie kulturowym gminy Stepnica świadczą nie tylko obiekty wpisane do rejestru zabytków, ale inne zabytki materialne a także poszanowanie dla dziedzictwa niematerialnego i właściwe propagowanie wiedzy wśród kolejnych pokoleń mieszkańców.

Rekomenduje się:

- ✓ Ochronę zachowanych elementów dziedzictwa kulturowego: wartościowych układów urbanistycznych, ruralistycznych, obiektów zabytkowych, historycznych zespołów parkowych, zadrzewień.
- ✓ Dostosowanie nowych obiektów do historycznej kompozycji przestrzennej i historycznej architektury w zakresie linii zabudowy oraz sposobu usytuowania budynku w stosunku do drogi, wyznaczonego przez zachowaną zabudowę historyczną, oraz utrzymania gabarytów wysokościowych zabudowy wytyczonych wysokością zachowanej zabudowy historycznej.
- ✓ Stosowanie materiałów nawiązujących do lokalnej tradycji budowlanej: tynk, cegła, dachówka itp.
- ✓ Harmonizowanie nowej zabudowy z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną, w szczególności poprzez zachowanie wynikających z historycznego sąsiedztwa: skali, ukształtowania bryły, poziomu posadowienia parteru oraz geometrii i pokrycia dachu oraz poprzez stosowane materiały, które powinny nawiązywać do lokalnej tradycji budowlanej.
- ✓ Ograniczenie lokalizacji obiektów o formach i kubaturze obcych historycznie ukształtowanej przestrzeni, oraz wolnostojących masztów i wież, a w przypadku konieczności ich lokalizacji w zasięgu strefy, konieczność ich zharmonizowania z otoczeniem oraz nadania atrakcyjnej formy architektonicznej, podkreślającej walory wizualne, funkcjonalne oraz kulturowe otaczającej przestrzeni.

7. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KIERUNKÓW ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIA SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Kierunkiem działań zmierzających do kształtowania nowego modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy powinno być tworzenie przyjaznej mieszkańcom i nowoczesnej infrastruktury społecznej w tym mieszkaniowej.

Rekomenduje się:

- ✓ Wspieranie zachowania zwarteści zespołu zabudowy miasta i pozostałych miejscowości.
- ✓ Dążenie do wykreowania ośrodka wspomagającego II rzędu na północno-wschodnim obszarze gminy (Żarnowo, Racimierz, Łąka).
- ✓ Rozwój przestrzenny osadnictwa w obrębie poszczególnych miejscowości – jednostek osadniczych poprzez lokalizację zabudowy w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, a w dalszej kolejności na pozostałych obszarach zgodnie określonym zapotrzebowaniem na nową zabudowę.

- ✓ Rozwój funkcji mieszkaniowej z zachowaniem istniejących układów urbanistycznych, uzupełnienie istniejącej zabudowy w nawiązaniu do ulicowego charakteru obecnego budownictwa (zabudowa zwarta) oraz przeciwdziałanie rozproszeniu budownictwa.
- ✓ Zarezerwowanie nowych terenów dla rozwoju funkcji mieszkaniowej.
- ✓ Dążenie do poprawy warunków mieszkaniowych poprzez modernizację istniejącej zabudowy mieszkaniowej, jak również realizację nowego budownictwa jednorodzinne i wielorodzinne.
- ✓ Zwiększenie atrakcyjności zamieszkania w gminie poprzez podniesienie standardu, ograniczenie rozproszenia budownictwa poprzez intensyfikację wykorzystania terenów mieszkaniowych w ramach istniejącej substancji mieszkaniowej oraz wyznaczanie nowych terenów jako uzupełnienie zabudowy rozproszonej, a także zapewnienie odpowiedniego wyposażenia w usługi.
- ✓ Ograniczanie rozwoju zabudowy w formie pasmowej wzdłuż dróg wylotowych z miejscowości, na rzecz koncentracji zabudowy.
- ✓ Wyznaczenie zwartych, właściwie zagospodarowanych (w sposób ograniczający presję na środowisko) kompleksów usług turystycznych m.in. związanych ze sportami wodnymi, turystyką kwalifikowaną itp.
- ✓ Wzbogacenie struktury usług publicznych i komercyjnych, a także poprawa dostępności komunikacyjnej.
- ✓ Rozwój usług publicznych i komercyjnych na terenie gminy.
- ✓ Rozszerzanie oferty usługowej gminy dla zapewnienia równego dostępu wszystkim mieszkańcom, zwłaszcza w zakresie usług kultury, sportu, turystyki i rekreacji.
- ✓ Wykorzystanie terenów wolnych lub przekształcenia terenów zainwestowanych z uwzględnieniem nowych terenów rozwojowych w zakresie usług i produkcji.
- ✓ Zabezpieczenie terenów przeznaczonych na cele usługowe jako uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej.
- ✓ Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju usług komercyjnych
- ✓ Przekształcenia strukturalne dotychczasowej bazy produkcyjnej, składowej i magazynowej zgodnie z potrzebami.
- ✓ Tworzenie warunków dla powstawania nowych podmiotów gospodarczych kooperujących z istniejącymi przedsiębiorstwami.
- ✓ Dążenie do wsparcia rozwoju małych i średnich jednostek gospodarczych, wykorzystujących najnowsze i bezpieczne technologie, przyjazne dla środowiska.
- ✓ Wykorzystanie nieużytkowanych terenów produkcyjnych, a także zagospodarowania nowych terenów inwestycyjnych.
- ✓ Dążenie do przyspieszenia rozwoju gospodarczego gminy poprzez pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych.
- ✓ Dążenie do rozwoju drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie całej gminy.
- ✓ Zabezpieczenie potrzeb lokalizacyjnych dla gospodarstw drobnotowarowych na terenach przeznaczonych pod zabudowę zagrodową z niezbędną infrastrukturą techniczną.

8. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE ZASAD LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Rekomenduje się:

- ✓ Lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego wyznaczać zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
- ✓ Wykorzystanie terenów wolnych lub przekształcenia terenów zainwestowanych z uwzględnieniem nowych terenów rozwojowych w zakresie rozwoju handlu w tym obiektów wielkopowierzchniowych.
- ✓ Harmonizowanie nowej zabudowy handlowej z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną, w szczególności poprzez zachowanie wynikających z historycznego sąsiedztwa: skali, ukształtowania bryły, poziomu oraz geometrii i pokrycia dachu oraz poprzez stosowane materiały powinny nawiązywać do lokalnej tradycji budowlanej.

9. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE ZASAD LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Kierunkiem działań zmierzających do kształtowania nowego modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy powinno być tworzenie przyjaznej mieszkańcom i nowoczesnej infrastruktury. Jest to możliwe dzięki realizacji kluczowych inwestycji celu publicznego takich jak budowa dróg, sieci wodno-kanalizacyjnej itp.

Na terenie gminy w ramach inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym przewiduje się w szczególności:

- ✓ Budowę, przebudowę i modernizację dróg gminnych.
- ✓ Rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z przyłączami do poszczególnych budynków i działek wraz z rozwojem przestrzennym miejscowości.
- ✓ Zachowanie rezerwy terenów dla nowych linii elektroenergetycznych, zlokalizowanych poza korytarzami dróg publicznych.
- ✓ Modernizację i rozbudowę obiektów oświatowych i bazy sportowo-rekreacyjnej.

10. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KIERUNKÓW ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Kierunkiem działań zmierzających do kształtowania nowego modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy powinno być tworzenie przyjaznej mieszkańcom i nowoczesnej infrastruktury.

Rekomenduje się:

- ✓ W przypadku zaistniałej potrzeby, w następstwie rozwoju przestrzennego w zagospodarowywaniu nowych terenów inwestycyjnych, dla zapewnienia potrzebnej ilości i jakości wody, rozbudowę sieci i urządzeń wodociągowych oraz ujęć wód, dla zabezpieczenia jakości eksploatowanej wody.
- ✓ W przypadku ewentualnej realizacji na terenie gminy nowych ujęć wód służących do zbiorowego zaopatrzywania ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz produkcji artykułów żywnościowych należy ustanowić odpowiednią strefę ochronną.
- ✓ Budowę i rozbudowę niezbędnej infrastruktury kanalizacyjnej i wodociągowej w granicach istniejących i projektowanych terenów inwestycyjnych.
- ✓ Stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach przewidzianych do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, należy dopuścić wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe do czasu jej budowy.
- ✓ Dalszą rozbudowę sieci i urządzeń kanalizacyjnych i wodociągowych.
- ✓ Na terenach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną objęte zbiorczą kanalizacją sanitarną postuluje się realizację przydomowych oczyszczalni ścieków dla zespołów zabudowy.
- ✓ Zapewnienie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z utwardzonych powierzchni zanieczyszczonych, głównie na terenach zakładów przemysłowych i usługowych oraz terenach narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego.
- ✓ Należy dążyć do ograniczania powierzchni utwardzanych w celu odprowadzenia wód opadowych bezpośrednio do gruntu. Z obszarów o zwartej zabudowie wody opadowe i roztopowe winny być odprowadzone przy pomocy kanalizacji deszczowej do cieków wodnych poprzez urządzenia podczyszczające.
- ✓ Dla zaopatrzenia w energię terenów planowanych pod zainwestowanie, niezbędne jest przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powierzchni pod stacje transformatorowe z uwzględnieniem powiązań z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi.
- ✓ Realizacja nowych inwestycji elektroenergetycznych oraz usuwanie kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami energetycznymi odbywać się musi zgodnie z przepisami odrębnymi.
- ✓ Należy zachować pasy technologiczne wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

- ✓ Na trasach projektowanych i istniejących linii kablowych zakazuje się lokalizacji zabudowy, nasadzeń drzew i krzewów o rozbudowanym systemie korzeniowym, a także zakaz prowadzenia wykopów, sytuowania stanowisk pracy, składowisk wyrobów i materiałów lub maszyn i urządzeń budowlanych.
- ✓ Modernizację źródeł ciepła oraz stopniową ich wymiana na zasilane paliwem ekologicznym lub wykorzystujących OZE.
- ✓ Wykorzystywanie odnawialnych źródeł ciepła.
- ✓ Modernizację i rozbudowę istniejącego systemu łączności poprzez zwiększanie zasięgu telefonii komórkowej, rozszerzanie dostępu do szerokopasmowego i bezprzewodowego Internetu.
- ✓ W związku z szybkim rozwojem komputerowych systemów sieciowych, należy przewidzieć konieczność rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej, której realizacja winna być skoordynowana z innymi sieciami – w przypadku budowy nowych dróg należy przewidzieć stosowne kanały technologiczne w liniach rozgraniczających drogi.
- ✓ Dążenie do stosowania technologii bezodpadowych i małodopadowych lub zapewniających maksymalne gospodarcze wykorzystanie odpadów.
- ✓ Zachowanie i przeprowadzenie niezbędnych remontów istniejących dróg gminnych, a także rozbudowę w ramach przyszłych potrzeb sieci dróg lokalnych wraz z rozwojem przestrzennym poszczególnych terenów inwestycyjnych.

11. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE ZASAD LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW

Zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy wyznaczono nowe tereny dla lokalizacji urządzeń o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.

12. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE ZASAD LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Rekomenduje się:

- ✓ Na terenach zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej, rekreacji indywidualnej, usług sakralnych, sportu i rekreacji, turystyki, usług publicznych, produkcji, składów i magazynów, obsługi samochodowej nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- ✓ Na terenach obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz przedsięwzięć polegających na chowie lub hodowli zwierząt.
- ✓ Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko dopuszcza się na terenach gospodarowania odpadami.

13. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE ZASAD KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rekomenduje się:

- ✓ Zachowanie zadrzewień śródpolnych i zbiorników wodnych korzystnie stymulujących utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej,
- ✓ Budowa, rozbudowa i modernizacja systemów melioracji, w tym dopuszczenie realizacji nowych zbiorników wód powierzchniowych, z wyłączeniem obszarów gleb chronionych.
- ✓ Poprawa wartości użytkowej i efektywności rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Sukcesywne przekształcanie upraw na uprawy ekologiczne.
- ✓ Dopuszczenie wprowadzania nowej zabudowy zagrodowej i zabudowy obsługi gospodarki rolnej na gruntach rolnych, zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

- ✓ Dopuszczenie adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej z możliwością jej rozbudowy i wymiany budynków w ramach istniejącego siedliska;
- ✓ Dopuszczenie rozbudowy lub lokalizacji nowych obiektów związanych funkcjonalnie z podniesieniem efektywności gospodarki polowej.
- ✓ Stosowanie pasm zadrzewień i zakrzewień osłaniających istniejącą zabudowę o negatywnym oddziaływaniu na środowisko i krajobraz.
- ✓ Stosowanie rozwiązań ograniczających skutki ujemnego oddziaływania na środowisko przy budowie, rozbudowie i modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych.
- ✓ Zapewnienie właściwych standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną, z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków.
- ✓ Wyznaczenie strefy ekotonowej wyłączzonej z zabudowy o zalecanej szerokości minimum 20 m od ściany lasu;
- ✓ Dopuszczenie realizacji urządzeń melioracyjnych, lokalizacji obiektów i budynków oraz urządzeń związanych wyłącznie z gospodarką leśną zgodnie z przepisami odrębnymi.
- ✓ Dopuszczenie wykorzystania na cele rekreacyjne przy zachowaniu właściwych zasad organizacji ruchu turystycznego (pieszego, rowerowego i konnego), z określeniem rejonów swobodnej penetracji terenu, w uzgodnieniu z właściwym nadleśnictwem.
- ✓ Dopuszczenie lokalizacji urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej zgodnie z przepisami odrębnymi.

14. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE ZASAD KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Na obszarze gminy nie występują obszary wymagające przekształceń lub rehabilitacji.

Dla zapewnienia atrakcyjnego wyglądu miejscowości w Gminie Stepnica niezbędne jest przeprowadzenie działań polegających m.in. na:

- ✓ Rewitalizacji zabytkowej zabudowy.
- ✓ Kształtowaniu reprezentacyjnych, wspólnych przestrzeni publicznych poprzez atrakcyjne urządzenie placów, ulic, chodników i małej architektury, modernizację zabudowy istniejącej.
- ✓ Utrzymywaniu charakterystycznych układów przestrzennych poszczególnych miejscowości.
- ✓ Realizacji nowej zabudowy ze szczególnym uwzględnieniem formy i gabarytów zabudowy istniejącej.
- ✓ Rewaloryzacji i konserwacji zaniedbanych zespołów parkowych oraz cmentarzy.
- ✓ Opracowanie programu rewitalizacji dla Gminy Stepnica.
- ✓ Poddawanie remediacji obszarów zagrożonych np. nielegalnych składowisk odpadów.

15. KIERUNKI ROZWOJU SIECI WODNO-KANALIZACYJNEJ

W Gminie Stepnica zakłada się w miarę potrzeb remonty i modernizację sieci wodno-kanalizacyjnej oraz stacji uzdatniania wody. W związku z rozwojem zabudowy mieszkaniowej oraz rozwoju stref aktywności gospodarczej zakłada się w miarę potrzeb rozbudowę sieci i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, oraz ujęć wód.

Źródło: opracowanie własne.

5.3. ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNIKA Z WYTYCZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, m.in.:

- ☐ Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- ☐ Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030;
- ☐ Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030;
- ☐ Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
- ☐ Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030;
- ☐ Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027;
- ☐ Strategią Rozwoju Ponadlokalnego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego 2030.

Tabela 6. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU	CELE STRATEGICZNE STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNIKA NA LATA 2025-2030	CEL STRATEGICZNY I STEPNIKA GMINĄ, GDZIE PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ NAPĘDZA WZROST GOSPODARCZY			CEL STRATEGICZNY II ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA OPARTA O DOBRE RELACJE		CEL STRATEGICZNY III BEZPIECZNA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM I ŚRODOWISKU GMINA			CEL STRATEGICZNY IV WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA I SYSTEM USŁUG PUBLICZNYCH, DOSTOSOWANY DO POTRZEB I OCZEKIWAŃ SPOŁECZNYCH	
	Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030	Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy	Wzmacnianie przedsiębiorczości i konkurencyjności	Wzmacnianie potencjału turystycznego gminy	Wysokiej jakości edukacja wspierająca wszechstronny rozwój	Rozwój kapitału społecznego i dziedzictwa kulturowego gminy	Struktura funkcjonalno-przestrzenna uwzględniająca potrzeby gminy i jej mieszkańców	Odporna gmina	Bezpieczna gmina	Nowoczesne zarządzanie i marketing terytorialny	Wysokiej jakości infrastruktura techniczna w gminie
	Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych ⁴										
1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.											
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.											

⁴ Zachowano numerację zgodną z dokumentem pierwotnym

	3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.										
KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030	CEL 1. ZWIĘKSZENIE SPÓJNOŚCI ROZWOJU KRAJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM I PRZESTRZENNYM										
	1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo.										
	1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.										
	1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.										
	CEL 2. WZMACNIANIE REGIONALNYCH PRZEWAG KONKURENCYJNYCH										
	1.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.										
	1.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.										
	1.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.										
	CEL 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA POLITYK UKIERUNKOWANYCH TERYTORIALNIE										
	3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.										
	3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.										

	3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.										
	3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.										
STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	CEL 1. ZWIĘKSZENIE ZAANGAŻOWANIA OBYWATELI W ŻYCIE PUBLICZNE										
	1.1. Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami.										
	1.2. Kierunek polityki rozwoju Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.										
	CEL 2. WZMACNIANIE ROLI KULTURY W BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI I POSTAW OBYWATELSKICH										
	2.1. Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze.										
	2.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury.										
	2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę.										
	CEL 3. WZMOCNIENIE ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO KRAJU PRZEZ SEKTORY KULTURY I KREATYWNE										
	3.1. Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju.										
	3.2. Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych.										
	3.3. Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.										
STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2030	1. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.										
	2. Poprawa zdrowia obywateli										

	oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej zapewniająca wysoką jakość życia.									
	3. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.									
	4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.									
STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2030	CEL 1. OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ									
	1.1. Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny.									
	1.2. Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu.									
	1.3. Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego.									
	CEL 2. DYNAMICZNA GOSPODARKA									
	2.1. Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje.									
	2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.									
	2.3. Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu.									
	CEL 3. SPRAWNY SAMORZĄD									

	3.2. Rozwój obszarów poza aglomeracyjnych.										
	3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury.										
	3.4. Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.										
	3.5. Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem.										
	CEL 4. PARTNERSKI REGION										
	4.1. Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego.										
	4.2. Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską.										
	4.3. Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej.										
	Priorytet 1. Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Pomorza Zachodniego.										
	Priorytet 2 Fundusze Europejskie na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego.										
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA POMORZA ZACHODNIEGO 2021-2027	Priorytet 3 Fundusze Europejskie na rzecz mobilnego Pomorza Zachodniego).										
	Priorytet 4 Fundusze Europejskie na rzecz połączonego Pomorza Zachodniego.										

	Priorytet 5 Fundusze Europejskie na rzecz przyjaznego mieszkankom i mieszkańcom Pomorza Zachodniego.										
	Priorytet 6 Fundusze Europejskie na rzecz aktywnego Pomorza Zachodniego.										
	Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego.										
	1.1. Wsparcie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (EFRR).										
STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO 2030	1. Wzmacnianie relacji zewnętrznych i wewnętrznych SOM.										
	2. Zwiększanie konkurencyjności i innowacyjności SOM poprzez wzmacnianie potencjału rozwojowego.										
	3. Zapewnienie dobrostanu mieszkańców oraz dostępności do wysokiej jakości usług publicznych.										
	4. Wzmacnianie zdolności do współpracy poprzez budowanie kompetencji instytucji samorządowych i tworzenie partnerstw.										
Legenda			Zgodny								

Źródło: opracowanie własne

VI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNIKA

Skuteczność podejmowanych działań uzależniona jest w dużej mierze od funkcjonowania sprawnego systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii. System ten pozwolić ma na elastyczne zarządzanie całym procesem wdrażania strategii z uwzględnieniem zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Kluczem do sukcesu podejmowanych działań jest uzyskanie możliwie pełnego obrazu tego co dzieje się w gminie i jej otoczeniu i zaplanowania przez samorząd stosownych działań w ujęciu strategicznym, jak i operacyjnym. Dlatego też autorzy strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 przyjęli jako kluczowe założenie, iż wdrażanie strategii będzie na bieżąco monitorowane.

Celowość realizacji zaplanowanych w strategii przedsięwzięć, czy też wprowadzanie zupełnie nowych projektów, uzależnione będzie od wnikliwej analizy zmieniającej się sytuacji i uwarunkowań.

W celu zapewnienia możliwie najbardziej skutecznego wdrażania zapisów strategii przyjęto, że instytucją zarządzającą wdrażaniem Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 będzie Urząd Miasta i Gminy w Stepnicy.

WŚRÓD KLUCZOWYCH POWINNOŚCI ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZAPISÓW STRATEGII NALEŻY WYMIENIĆ:

- ☐ Dbanie o terminowość realizacji poszczególnych projektów;
- ☐ Koordynowanie współpracy oraz pozyskiwanie partnerów do realizacji zadań zapisanych w strategii;
- ☐ Pozyskiwanie środków budżetowych i pozabudżetowych niezbędnych dla realizacji założonych działań;
- ☐ Monitorowanie procesu realizacji zadań określonych w strategii;
- ☐ Ewaluacja zapisów strategii;
- ☐ Zbieranie i tworzenie nowych projektów w procesie aktualizacji zapisów strategii;
- ☐ Dbanie o niezbędną promocję strategii i realizację akcji informacyjnej wśród wszystkich interesariuszy.

Z punktu widzenia usprawnienia procesu wdrażania strategii, niezbędne jest zmobilizowanie całego dostępnego potencjału organizacyjnego, finansowego, jak i intelektualnego Gminy Stepnica a także sięgnięcie po specjalistyczną wiedzę ekspertów zewnętrznych.

Zarządzający strategią dążyć będą do urzeczywistnienia wizji i misji, osiągnięcia długofalowego zrównoważonego rozwoju gminy zgodnie z przyjętymi celami.

W ramach systemu ustanowione zostały cele strategiczne i operacyjne, zapewnione zostaną odpowiednie zasoby finansowe, ludzkie i organizacyjne. Proces planowania rozwoju kierowany jest potrzebami i preferencjami partnerów społecznych i odbiorców usług. Przyjęto, że wskaźniki realizacji zamierzeń oparte są przede wszystkim na celach strategicznych i oczekiwaniach społecznych, a sukces ich osiągnięcia zależy od efektywnego systemu monitorowania i aktualizacji opartego na powtarzalnym procesie. Kluczowe będzie odpowiednie zmotywowanie zespołu realizującego strategię i zapewnienie środków na jej realizację poprzez integrację budżetu gminy z planami wynikającymi ze strategii i możliwościami pozyskania środków zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 zawiera działania, za realizację których odpowiadać będzie nie tylko Urząd i jednostki organizacyjne gminy, ale także inne organizacje publiczne, pozarządowe czy

prywatne. Dlatego ważną funkcją samorządu gminnego będzie także tworzenie warunków oraz koordynowanie współpracy pomiędzy poszczególnymi uczestnikami procesu wdrażania strategii.

KLUCZOWE ZASADY CO DO SPOSOBU REALIZACJI STRATEGII

W toku partycypacyjnego opracowywania strategii przyjęto szereg zasad, które uznano za kluczowe z punktu widzenia samej strategii jak i budowy klimatu współpracy pomiędzy różnymi środowiskami w gminie w zakresie jej skutecznego wdrażania. Wśród najistotniejszych należy wymienić:

- ☐ Zasada odpowiedzialnego zrównoważonego rozwoju w oparciu o lokalne zasoby, uwzględniająca potrzebę budowy konkurencyjnej lokalnej gospodarki, podnoszenie jakości życia mieszkańców przy zachowaniu walorów przyrodniczych dla przyszłych pokoleń;
- ☐ Zasada rozwoju społecznie wrażliwego, opierająca się na przeświadczeniu o potrzebie włączenia w procesy rozwojowe w gminie wszystkich mieszkańców i stworzenie warunków do jeszcze pełniejszej integracji społecznej;
- ☐ Zasada zintegrowanej interwencji, zakładającej kompleksowość i wieloaspektowość podejmowanych działań w celu uzyskania efektu synergii;
- ☐ Zasada partycypacji społecznej, wskazująca na potrzebę włączania na każdym etapie realizacji strategii partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego, co pozwoli na pełniejszą realizację celów strategii;
- ☐ Zasada spójności podejmowanych działań z kierunkami przemian społeczno-gospodarczych zawartych w strategiach regionalnych, krajowych i międzynarodowych;
- ☐ Zasada elastyczności, przejawiająca się troską o bieżące monitorowanie procesu wdrażania strategii i szybkie podejmowanie decyzji o wprowadzaniu niezbędnych modyfikacji, w celu wykorzystania wszystkich pojawiających się w okresie realizacji Strategii szans na intensyfikację rozwoju gminy;
- ☐ Zasada koncentracji sił i środków na przyjętych w strategii celach.

MECHANIZMY I INSTRUMENTY REALIZACJI STRATEGII

Strategia, powstała dzięki inicjatywie lokalnej społeczności, będzie realizowana poprzez działania inicjowane przez samorząd oraz partnerów społecznych i biznesowych. Opracowując strategię przyjęto, że kluczem do sukcesu jest to, aby podmioty sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego, czynnie współpracowały w realizacji jej zapisów. Aby maksymalizować efekty realizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030, przyjęto że w okresie jej wdrażania celowym jest wykorzystywanie różnych narzędzi, przy jednoczesnym zadbanie o możliwie najszerszą współpracę z szerokim gronem interesariuszy.

Wśród podstawowych instrumentów realizacji strategii należy wymienić:

- ☐ Strategie i inne dokumenty o charakterze branżowym przyjęte do realizacji w Gminie Stepnica;
- ☐ Projekty wpisane wprost do strategii oraz programy i polityki rozwoju uzupełniające zapisy strategii;
- ☐ Coroczne uchwały budżetowe Rady Miejskiej, kluczowe dokumenty uchwalane przez samorząd takie jak: wieloletnia prognoza finansowa, dokumenty planistyczne i inne;
- ☐ Inne uchwały Rady Miejskiej, zarządzenia Burmistrza, regulacje w postaci aktów prawa miejscowego, decyzje administracyjne itp.;

- Tworzenie zespołów projektowych, powoływanie ciał o charakterze opiniodawczo-doradczym, zawiązywanie partnerstw itp.;
- Działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne itp.

6.1. MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA DOKUMENTU

Podstawą skutecznego wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 jest zbudowanie systemu **bieżącego gromadzenia i przetwarzania informacji** dotyczących wszystkich aspektów realizacji zapisów strategii. Monitoring jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym efektywne planowanie działań, właściwą alokację środków, właściwe prowadzenie okresowej oceny i odpowiednie reagowanie na zmieniające się warunki. Proces realizacji strategii będzie monitorowany i oceniany.

Monitoring rozumiany jako kontrola procesu wdrażania strategii pozwala uniknąć błędów i niedopatrzeń w realizacji projektów. Będzie on prowadzony przez podmiot wskazany przez Burmistrza.

Proces wdrażania strategii zakłada przeprowadzenie trzech badań ewaluacyjnych, których efektem będzie raport ewaluacyjny.

Rysunek 23. Schemat ewaluacji

Źródło: Opracowanie własne.

- **Ewaluacja ex ante** opisuje zakładane cele, przewidywane rezultaty, spójność z celami rozwojowymi danego obszaru, komplementarność z innymi projektami. Została ona wykonana w trakcie przygotowywania strategii.
- W przebiegu **ewaluacji mid term** dokonana zostanie analiza procesu wdrażania strategii. Pozwala to odpowiedzieć na pojawiające się pytania i rozwiązać ujawnione problemy. Dzięki temu możliwe będzie dokonanie oceny skuteczności i efektywności podejmowanych działań. Ewaluacja mid-term będzie wykonywana najpóźniej do końca roku 2027. Za jej wykonanie odpowiada podmiot wskazany przez Burmistrza.

- W **ewaluacji ex post** ocenione będą efekty poszczególnych działań. Na ich podstawie zostaną sformułowane wnioski na przyszłość. Za wykonanie ewaluacji ex-post odpowiada podmiot wskazany przez Burmistrza.

Podstawą skutecznego wdrażania strategii jest dysponowanie wiedzą na temat postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami.

Dlatego też za zasadę przyjmuje się przygotowywanie i publikację informacji o stanie realizacji strategii w ramach corocznego raportu o stanie gminy (zgodnie z dyspozycją art. 28aa. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Obejmuje on podsumowanie działalności w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał. Poszczególne referaty Urzędu Miasta i Gminy w Stepnicy oraz jednostki gminne będą składały sprawozdania częściowe, opisujące przebieg realizacji zaplanowanych działań w zakończonym roku kalendarzowym oraz osiągnięte efekty, w tym w wymiarze wskaźnikowym.

Tabela 7. Planowane rezultaty podejmowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

CEL STRATEGICZNY I					
STEPNICA GMINĄ, GDZIE PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ NAPĘDZA WZROST GOSPODARCZY					
Cele operacyjne	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
1.1. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy.	Wzrost zainteresowania inwestorów ofertą gminy. Zwiększenie potencjału inwestycyjnego gminy.	Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w REGON na 10 tys. mieszkańców.	Dane UMiG / GUS	12,37	13
1.2. Wzmacnianie przedsiębiorczości i konkurencyjności.	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie.	Liczba podmiotów gospodarczych podmioty na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	Dane UMiG / GUS	308,8	310
1.3. Wzmacnianie potencjału turystycznego gminy.	Rozwój oferty turystycznej.	Udzielone noclegi turystom zagranicznym.	Dane UMiG / GUS	220	300

CEL STRATEGICZNY II					
ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA OPARTA O DOBRE RELACJE					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
2.1. Wysokiej jakości edukacja wspierająca wszechstronny rozwój.	Poprawa wyników egzaminacyjnych w szkołach podstawowych funkcjonujących w gminie.	Wyniki z egzaminu 8 klasisty na poziomie średniej krajowej.	Dane UMiG	Wyniki poniżej średniej krajowej	Wyniki na poziomie średniej krajowej
2.2. Rozwój kapitału społecznego i dziedzictwa kulturowego gminy.	Wzrost rozpoznawalności Gminy Stepnica.	Liczba wydarzeń w gminie.	Dane UMiG	3	5
CEL STRATEGICZNY III					
BEZPIECZNA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM I ŚRODOWISKU GMINA					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
3.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna uwzględniająca potrzeby gminy i jej mieszkańców.	Rozwój infrastruktury.	Liczba nowych i wyremontowanych obiektów.	Dane UMiG	-	4
	Poszerzenie oferty aktywnego wykorzystania czasu przez dzieci i młodzież.	Liczba nowych i wyremontowanych obiektów.	Dane UMiG	-	4
3.2. Odporna gmina.	Przeciwdziałanie i niwelowanie skutków zmian klimatu. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą.	Liczba nowych i wyremontowanych obiektów.	Dane UMiG	-	1

3.3. Bezpieczna gmina.	Rozwój gminnej infrastruktury drogowej. Przeciwdziałanie przestępczości.	Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg i chodników i ścieżek rowerowych	Dane UMiG	0	1 000 m
CEL STRATEGICZNY IV					
WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA					
I SYSTEM USŁUG PUBLICZNYCH, DOSTOSOWANY DO POTRZEB I OCZEKIWAŃ SPOŁECZNYCH					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
4.1. Nowoczesne zarządzanie i marketing terytorialny.	Zwiększenie wpływów podatkowych do budżetu gminy.	% zwiększenia wpływów podatkowych do budżetu gminy.	Dane UMiG	Wpływy w roku 2024	Wzrost o 5%
4.2. Wysokiej jakości infrastruktura techniczna w gminie.	Optimalizacja przebiegu infrastruktury transportowej w gminie.	Liczba inwestycji optymalizujących przebieg infrastruktury drogowej w gminie.	Dane UMiG	-	3

Źródło: opracowanie własne.

Ewaluacja Ex ante, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii

W ramach prac uznano za zasadne przeprowadzenie tzw. **ewaluacji partycypacyjnej**, w której ewaluator jest jednocześnie twórcą dokumentu. Pozwoliło to na zaangażowanie całego zespołu opracowującego strategię już na etapie diagnozy. Członkowie zespołu współpracowali w pracach określających cele strategiczne, operacyjne i konkretne działania. Jednocześnie zrealizowano dodatkowe badanie ewaluacyjne w odniesieniu do opracowanego projektu strategii. Ostateczne zakończenie uprzedniej ewaluacji nastąpiło po opracowaniu projektu strategii.

Głównym celem przedmiotowej ewaluacji, była ocena **ex ante** projektu Strategii Rozwoju Gminy Stepnica na lata 2025-2030 w zakresie przewidywanej skuteczności i efektywności przyjętych założeń strategicznych. W szczególności dotyczyło to: diagnozy, analizy SWOT, wizji i misji, przyjętych celów i kierunków działań. Analizie poddano także przestrzenny wymiar projektu strategii. W toku procesu badawczego posługiwano się kryteriami ewaluacyjnymi:

- **TRAFNOŚĆ** – czyli zgodność powiązań występujących pomiędzy elementami projektu strategii (spójność wewnętrzna). W ramach ewaluacji założono, że kryterium obejmuje również zgodność pomiędzy celami rozwojowymi strategii, a celami wskazanymi w dokumentach nadrzędnych (spójność zewnętrzna);
- **SKUTECZNOŚĆ** - rozumiana jako możliwość osiągnięcia celów rozwojowych strategii. W obrębie tego kryterium ocenie podlegała relacja pomiędzy celami strategii, a jej efektami bezpośrednimi;

- **EFEKTYWNOŚĆ** - kryterium służące do oceny relacji pomiędzy rozwiązaniem, a jego efektami bezpośrednimi. Badana była przewidywana efektywność, rozumiana jako stosunek przewidywanych nakładów do spodziewanych efektów realizacji celów rozwojowych strategii.

Przeprowadzone badanie ewaluacyjne wykazało wysoką jakość dokumentu:

- Spójność i logikę wewnętrzną (widoczne są silne powiązania mające charakter przyczynowo – skutkowy, a także wymiar horyzontalny);
- Dobre określenie celów strategicznych i operacyjnych (cele zapewniają możliwość oddziaływania na procesy społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne, jak również sprostania wyzwaniom, jakie zostały uznane za istotne w kontekście rozwoju gminy);
- Istotność i zasadniczą kompletność zakładanej w strategii interwencji (działania, które odpowiadają na aktualne i prognozowane problemy i potrzeby gminy oraz mieszkańców);
- Silne powiązania z politykami publicznymi i celami rozwojowymi zarówno poziomu krajowego, jak i europejskiego (co uprawdopodobnia współpracę i zewnętrzne wsparcie dla realizacji zadań, w tym finansowe, niezbędne dla pełnego powodzenia interwencji określonych w strategii);
- Zintegrowanie strategii, uwzględnienie wymiaru przestrzennego, istotnego z punktu widzenia możliwości osiągnięcia celów rozwojowych;
- Dobrze zaprojektowany system realizacji określa sposób organizacji procesów wdrażających strategię, w tym m.in. wskazuje podmioty biorące udział w realizacji strategii. Ma na uwadze rolę i kompetencje oraz relacje między nimi zachodzące. Przedstawia podział zadań, proponuje mechanizmy i narzędzia wdrażania strategii. Określa wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, określa sposób monitorowania realizacji strategii;
- Bezpieczny i efektywny system finansowania osiągnięcia celów zawiera rzetelnie opracowane ramy finansowe, a jednocześnie analizę potwierdzającą zdolności finansowo-realizacyjne gminy.

W toku wdrażania i monitorowania strategii sugeruje się rozwijanie i zawiązywanie nowych procesów współpracy, elastyczne podejście, ewentualne dostosowywanie pakietów działań i sposobów realizacji oraz systemu monitoringu, w tym wskaźników, aby zapewnić jak najlepszą skuteczność i efektywność realizacji celów rozwojowych. Kluczowe znaczenie będzie miało przygotowanie do prowadzenia i finansowania inwestycji, m.in. zoptymalizowanie wydatków, opracowanie projektów dla kierunków działań określonych w strategii i zapewnienie skuteczności w zakresie aplikowania o środki zewnętrzne.

VII. RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI STRATEGII

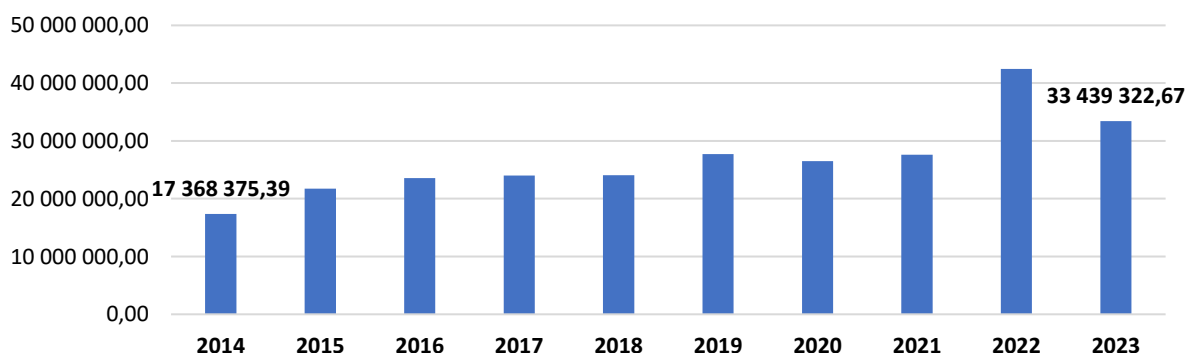
Kluczowym czynnikiem wpływającym na realizację przedsięwzięć ujętych w strategii są oczywiście środki finansowe, które gmina może przeznaczyć na ich realizację. Dotyczy to zarówno środków własnych jak i tych pozyskanych w formie finansowania zewnętrznego. Ramy finansowe określają szacowaną wartość środków finansowych, które są niezbędne dla realizacji zapisów strategii. Wysokość tych środków jest uzależniona od wielu czynników zewnętrznych, ale przede wszystkim wynika z przyjętego zakresu inwestycji, które będą realizowane na obszarze Gminy Stepnica, a także od poziomu inflacji, który mocno utrudnia szacowanie kosztów przyszłych inwestycji. Konstruując ramy finansowe wzięto pod uwagę szacowany koszt realizacji projektów ujętych w strategii, a także projektowaną dostępność potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania.

Przyjęto założenie, że znaczna część inwestycji będzie mogła być realizowana w oparciu o dodatkowe zewnętrzne źródła kapitału, o które gmina będzie skutecznie zabiegać. Część inwestycji realizowana może być w ramach zawiązywanych partnerstw, w których środki publiczne uzupełniane będą środkami prywatnymi. Określając zdolność Gminy Stepnica do realizacji zadań wynikających z zapisów strategii, wzięto pod uwagę informacje płynące z analizy budżetów gminy z ostatnich lat oraz jej dotychczasowe zaangażowanie inwestycyjne. Jest to istotne ze względu na to, że środki pochodzące z budżetu gminy będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów zewnętrznych finansowanych ze źródeł krajowych i międzynarodowych.

Poziom i struktura dochodów wpływają na tempo rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek samorządowych, warunkując przy tym ich aktywność inwestycyjną, a tym samym stają się miarą rozwoju lokalnego.

Analizując sytuację finansową gminy w latach 2014-2023, należy zwrócić uwagę na fakt zwiększających się wpływów budżetowych. Jest to efekt sytuacji społeczno-gospodarczej, w której znajduje się Gmina Stepnica oraz dynamicznie zmieniającego się prawa nakładającego na jednostki samorządu terytorialnego nowe zadania.

Wykres 1. Dochody budżetu Gminy Stepnica [w zł]

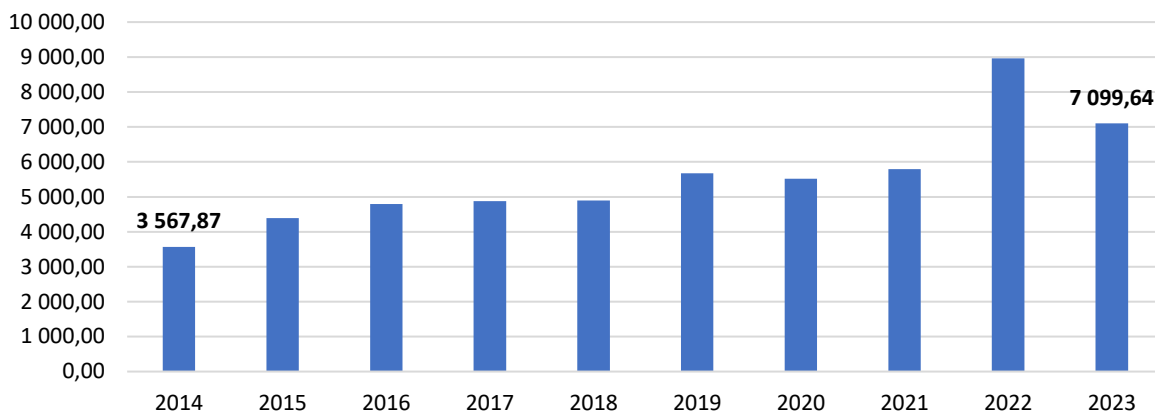

Źródło: opracowanie własne -na podstawie danych BDL GUS.

W analizowanym okresie dochody gminy wzrosły ponad dwukrotnie. Zwiększyły się one z 17,4 mln zł w 2014 roku, do ponad 33,4 mln zł w roku 2023.

Wzrostowi dochodów w Gminie Stepnica towarzyszył wzrost dochodów gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W roku 2014 wskaźnik ten osiągnął wartość **3 567,87 zł**, a w 2023 roku już **7 099,64 zł**.

Wykres 2. Dochody gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca [w zł]

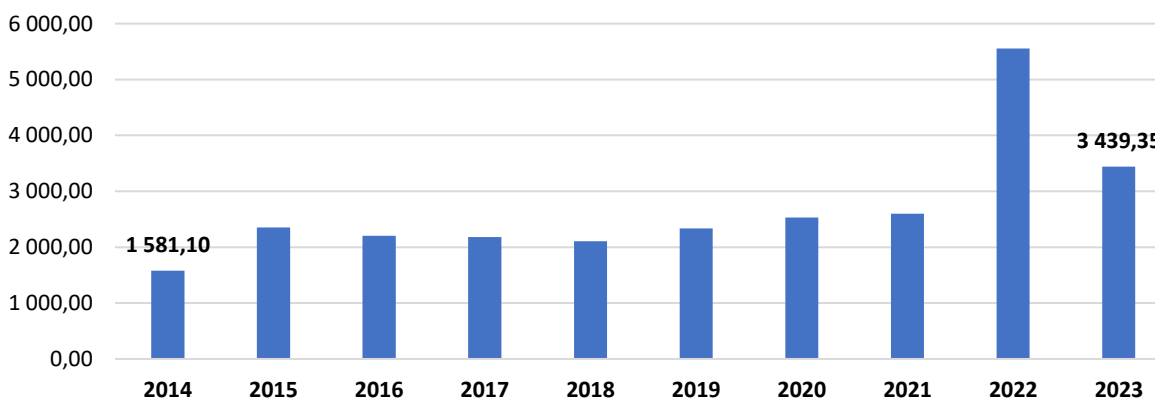

Źródło: opracowanie własne - na podstawie danych BDL GUS.

Wzrost dochodów w ujęciu ogólnym jest okolicznością, którą uznać należy za korzystną. Zwrócić jednak należy uwagę, że zawierają się w nich wszystkie transfery związane z realizacją zadań zleconych samorządom terytorialnym przez inne organy państwa.

Dlatego istotnym wskaźnikiem obrazującym sytuację gospodarczą w gminie jest wielkość dochodów własnych. Zgodnie z Konstytucją RP, dochody własne gminy obejmują wszelkie dochody jednostek samorządu terytorialnego z wyjątkiem subwencji ogólnych i dotacji celowych.

Wykres 3. Dochody własne Gminy Stepnica w przeliczeniu na jednego mieszkańca [w zł]

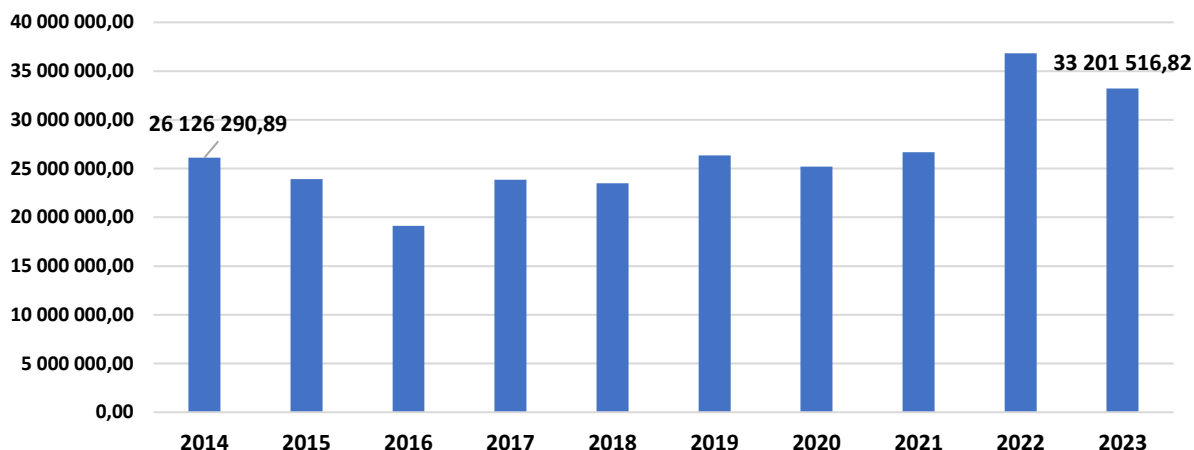
Źródło: opracowanie własne - na podstawie danych BDL GUS.

Przeprowadzona analiza wykazała, że w ostatniej dekadzie dochody własne Gminy Stepnica w przeliczeniu na jednego mieszkańca sukcesywnie wzrastały. W 2023 roku wartość tego wskaźnika wynosiła 3 439,35 zł wobec 1 581,10 zł w roku 2014.

Wykonywanie zadań pociąga za sobą konieczność ponoszenia wydatków. Dlatego stają się one ważnym czynnikiem wpływającym na kreowanie podstaw rozwoju lokalnej społeczności. Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są kategorią finansową środków publicznych pozostających w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego. Służą one sfinansowaniu realizacji zadań publicznych jednostki samorządu terytorialnego oraz wykonywaniu innych operacji finansowych, tj. zarządzaniu środkami, finansowaniu potrzeb pożyczkowych i zarządzaniu długiem publicznym. Przybierają one formę wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

W badanym okresie wydatki ogółem ponoszone przez Gminę Stepnica w poszczególnych latach wyraźnie wzrastały. W roku 2023 wyniosły one ponad 33,2 mln zł (wobec 26,1 mln zł w 2014 r.), co oznacza, że były one o ponad 7 mln zł wyższe niż w 2014 roku – zob. wykres 4.

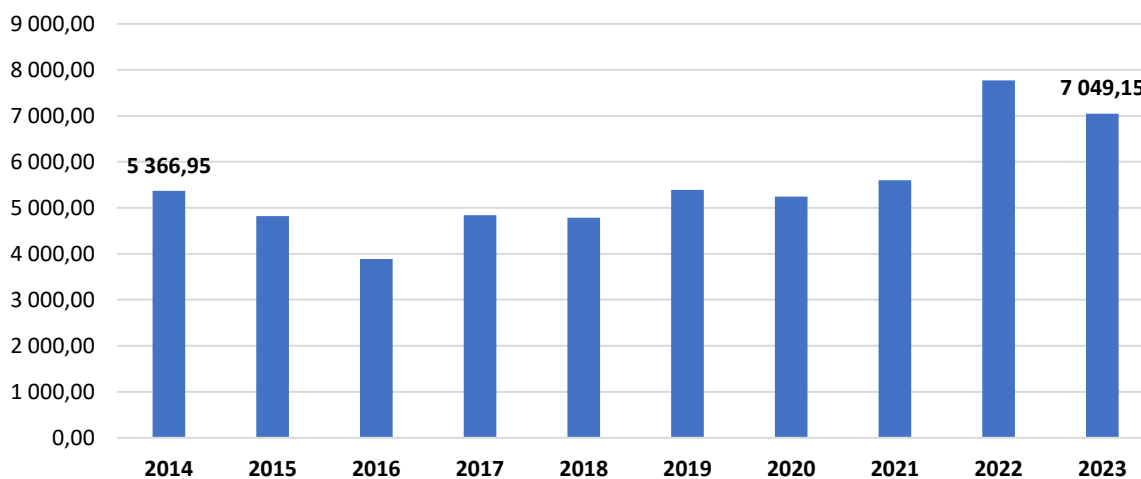
Wykres 4. Wydatki ogółem w Gminie Stepnica [w zł]

Źródło: opracowanie własne - na podstawie danych BDL GUS.

W ostatnich latach wyraźnie rosły wydatki budżetowe Gminy Stepnica w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W roku 2014 z budżetu Gminy Stepnica w przeliczeniu na jednego mieszkańca wydano 5 366,95 zł wobec 7 049,15 zł w roku 2023. Oznacza to wzrost o 1 682,2 zł, co świadczy o dużej dynamice wydatków w gminie – zob. wykres 5.

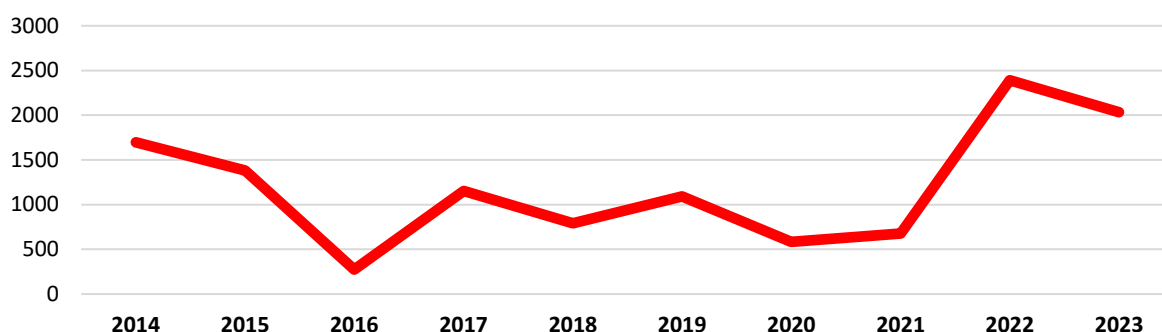
Wykres 5. Wydatki ogółem budżetu Gminy Stepnica w przeliczeniu na 1 mieszkańca [w zł]

Źródło: opracowanie własne - na podstawie danych BDL GUS.

Wydatki majątkowe budżetu obejmują wydatki inwestycyjne (w tym zakupy inwestycyjne) jednostek budżetowych oraz dotacje celowe przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji konkretnych inwestycji oraz wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

Wykres 6. Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca [w zł]

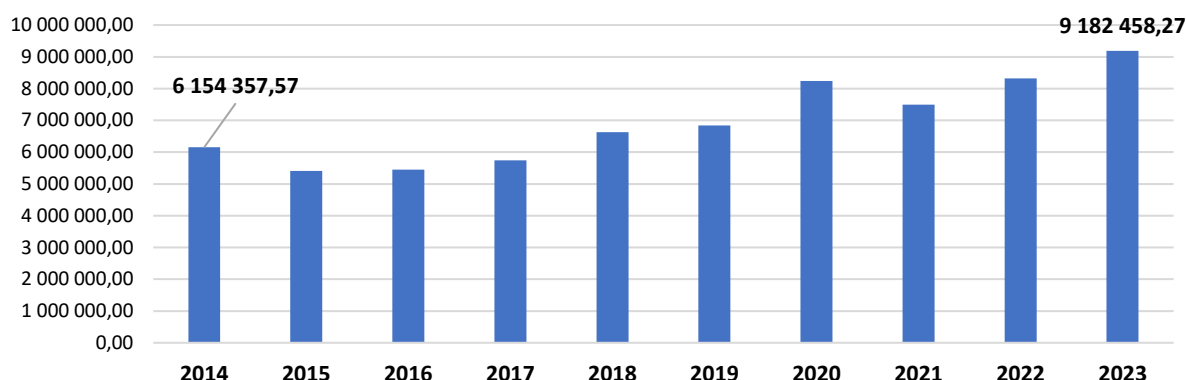

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Pod względem struktury wydatków Gmina Stepnica nie odbiega od podobnych samorządów w Polsce. Największą pozycją po stronie wydatków w budżecie gminy w roku 2023, była „Oświata i wychowanie”. Na ten cel wydano ponad **27,66%** całości budżetu gminy tj. **9 182 458,27 zł**. Kolejną pozycją po stronie wydatków były środki przeznaczone na „Administrację publiczną” - **4 437 625,92 zł**.

W całym okresie objętym analizą obserwowany jest wzrost wydatków na funkcjonowanie systemu oświaty w gminie. Stanowi to istotne obciążenie budżetu gminnego.

Wykres 7. Wydatki z budżetu gminy w Dziale 801 - Oświata i wychowanie [w zł]

Źródło: opracowanie własne - na podstawie danych BDL GUS.

W okresie objętym analizą wydatki na funkcjonowanie systemu oświaty wzrosły z ponad **6,1 mln zł** do ponad **9,2 mln zł**.

Przeprowadzona analiza wykazała, że w okresie 2014-2023 Gmina Stepnica prowadziła zrównoważoną politykę budżetową, odpowiedzialnie gospodarując środkami budżetowymi, prowadząc skuteczną politykę zwiększania dochodów własnych gminy przy jednoczesnym zwiększaniu wydatków, w tym wydatków inwestycyjnych.

Sprawnie obsługiwała swoje zobowiązania finansowe co potwierdza możliwość wykorzystania wsparcia funduszy zewnętrznych w realizacji projektów zapisanych w strategii.

Tworząc ramy finansowe planowanej działalności inwestycyjnej związanej z realizacją projektów ujętych w strategii, należy wziąć pod uwagę prognozy dotyczące źródeł i wysokości finansowania projektów w ramach Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027⁵, prognozy dotyczące stanu finansów publicznych, kluczowe

⁵ Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021 – 2027 to ponad 1,2 biliona euro na wsparcie modernizacji Unii Europejskiej dzięki badaniom naukowym i innowacjom oraz sprawiedliwą transformację klimatyczną i cyfrową.

wskaźniki makroekonomiczne, przy uwzględnieniu sytuacji w jakiej znajdować się będzie budżet Gminy Stepnica w perspektywie najbliższych lat. Założenia przyjęte w analizie dotyczą m.in.:

- ☐ Wieloletniego strategicznego planowania finansowego;
- ☐ Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 i programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027;
- ☐ Krajowego Planu Odbudowy, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) itp.;
- ☐ Utrzymującej się nadal dużej liczby podmiotów publicznych, których środki mogą być wykorzystywane dla realizacji celów zapisanych w strategii w sposób bezpośredni – np. jako element kontraktów terytorialnych, środków w ramach Funduszy Europejskich dla Pomorza Zachodniego lub pośredni – jako element programów sektorowych, których instrumenty są koordynowane dla osiągnięcia celów rozwoju wyznaczonych w odniesieniu do określonego terytorium, co oznacza w konsekwencji możliwość skorzystania z dużej liczby rozproszonych źródeł finansowania przedsięwzięć ujętych w strategii;
- ☐ Rosnącej roli środków prywatnych, za pomocą których można realizować cele rozwojowe ujęte w strategii, w tym funduszy pożyczkowych, gwarancji i poręczeń kredytowych, bankowych usług finansowych, jak i mechanizmów oraz form partnerstwa publiczno-prywatnego;
- ☐ Dużej wysokości środków wydatkowanych przez budżet UE, budżet państwa i inne podmioty publiczne na realizację przedsięwzięć wspierających rozwój społeczny, gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny oraz kreujących konkurencyjność w wymiarze lokalnym i regionalnym.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowanej w perspektywie roku 2030, w tym szereg kluczowych inwestycji gminnych, które dotyczą m.in. systemu edukacji, infrastruktury transportowej w gminie, infrastruktury sieciowej.

Wskazuje także potencjalne źródła finansowania tych ważnych społecznie i gospodarczo projektów. Horyzont czasowy założonych działań obejmuje rok 2030, a ich wymiar finansowy oszacowany został na ponad 117 mln zł (wartość kluczowych inwestycji).

Wycena ta wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, a także informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp., wraz z ewentualnymi informacjami dotyczącymi oczekiwanego lub przyznanego dofinansowania. Szczegóły przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8. Szacunkowa wycena wartości kluczowych inwestycji

OBSZAR	SZACOWANE KOSZTY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ
OBSZAR: GOSPODARKA / TURYSTYKA	
Cel strategiczny 1: STEPNICA GMINĄ GDZIE PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ NAPĘDZA WZROST GOSPODARCZY	30 000 000 zł
OBSZAR: KAPITAŁ LUDZKI	
Cel strategiczny 2: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA OPARTA O DOBRE RELACJE	30 000 000 zł

OBSZAR: ŚRODOWISKO I PLANOWANIE FUNKCJONALNO PRZESTRZENNE	
Cel strategiczny 3: BEZPIECZNA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM I ŚRODOWISKU GMINA	24 000 000 zł
OBSZAR: INFRASTRUKTURA ZARZĄDZANIE I ROZWÓJ	
Cel strategiczny 4: WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA I SYSTEM USŁUG PUBLICZNYCH DOSTOSOWANY DO POTRZEB I OCZEKIWAŃ SPOŁECZNYCH	33 000 000 zł
Razem	117 000 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów.

Zasada dodatkowości środków finansowych w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego jednostki samorządu terytorialnego zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mógł on przeznaczyć na działania związane z rozwojem, czyli przede wszystkim na realizację strategii. Dlatego tak istotne jest oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy.

W okresie 2014 - 2023 skumulowane wydatki inwestycyjne Gminy Stepnica wyniosły 58 311 456,02 zł, co oznacza średnioroczne wydatki inwestycyjne na poziomie 5,83 mln zł. Przyjęte w strategii kierunki działań zamykają się średnioroczną kwotą około 19,5 mln zł⁶ co sugeruje, iż w okresie realizacji strategii Gmina Stepnica będzie w stanie wygospodarować stosowne środki.

Należy przypuszczać, że w przypadku licznych projektów faktyczne koszty ponoszone przez gminę mogą być znacznie niższe i wynosić od 30% - do 50% zakładanego kosztu działania. Będzie to możliwe, jeśli uda się pozyskać wsparcie na ich realizację z licznych funduszy krajowych i wsparcia Unii Europejskiej. Szereg projektów może i powinno być realizowanych w ramach partnerstw z udziałem kapitału prywatnego.

Tym samym, analizując całokształt sytuacji finansowej, w której znajduje się Gmina Stepnica, można przyjąć, iż istnieje realna możliwość na sfinansowanie projektów ujętych w strategii.

7.1. Potencjalne źródła finansowania

Szeroki zakres oraz kompleksowość działań opisanych w strategii wymaga nie tylko mobilizacji znacznej puli środków przeznaczonych na jej wdrożenie, ale przede wszystkim dywersyfikacji ich źródeł. W grupie potencjalnych źródeł finansowania w szczególności należy wskazać na:

- ☐ Środki własne gminy;
- ☐ Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym województwa i powiatu;
- ☐ Środki pochodzące z budżetu państwa;
- ☐ Środki funduszy celowych np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;

⁶ Szacowana kwota uwzględnia założenia związane z wysoką inflacją, która wpływa zarówno na wydatki jak i przychody budżetu gminy.

- ☐ Fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, Krajowego Planu Odbudowy, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus;
- ☐ Inne fundusze np. fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- ☐ Środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego;
- ☐ Kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i tzw. „projektów miękkich”, czyli projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Do głównych z nich należą:

- ☐ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), ukierunkowany na wzmacnianie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE jako całości;
- ☐ Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+), którego zasoby finansowe inwestuje się w ludzi;
- ☐ Fundusz Spójności, którego celem jest zredukowanie różnic gospodarczych i społecznych oraz promowanie zrównoważonego rozwoju głównie poprzez duże inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska;
- ☐ Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), zajmujący się wspieraniem przekształceń struktury rolnictwa oraz wspomaganie rozwoju obszarów wiejskich.

Spis wykresów

WYKRES 1. DOCHODY BUDŻETU GMINY STEPNIKA [W Zł]	78
WYKRES 2. DOCHODY GMINY W PRZELICZENIU NA JEDNEGO MIESZKAŃCA [W Zł]	79
WYKRES 3. DOCHODY WŁASNE GMINY STEPNIKA W PRZELICZENIU NA JEDNEGO MIESZKAŃCA [W Zł]	79
WYKRES 4. WYDATKI OGÓŁEM W GMINIE STEPNIKA [W Zł]	80
WYKRES 5. WYDATKI OGÓŁEM BUDŻETU GMINY STEPNIKA W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA [W Zł]	80
WYKRES 6. WYDATKI MAJĄTKOWE W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA [W Zł]	81
WYKRES 7. WYDATKI Z BUDŻETU GMINY W DZIALE 801 - OŚWIATA I WYCHOWANIE [W Zł]	81

Spis rysunków

RYSUNEK 1. SOŁECTWA W GMINIE STEPNIKA – LICZBA ZAMELDOWANYCH MIESZKAŃCÓW	6
RYSUNEK 2. GMINA STEPNIKA W UKŁADZIE ADMINISTRACYJNYM POWIATU GOLEŃOWSKIEGO	6
RYSUNEK 3. WARSZTATY POŚWIĘCONE WYPRACOWANIU SWOT	13
RYSUNEK 4. STEPNIKA MOJA GMINA W 2030	16
RYSUNEK 5. WARSZTAT STRATEGICZNY POŚWIĘCONY OPRACOWANIU WIZJI I MISJI	17
RYSUNEK 6. STEPNIKA MOJA GMINA W 2030	17
RYSUNEK 7. STEPNIKA MOJA GMINA W 2030	18
RYSUNEK 8. SCHEMAT CELÓW STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNIKA	19
RYSUNEK 9. SCHEMAT CELÓW STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNIKA NA LATA 2025-2030	20
RYSUNEK 10. STEPNIKA	31
RYSUNEK 11. SCHEMAT STRUKTURY I POWIĄZAŃ OBSZARU NA TLE OTOCZENIA	32
RYSUNEK 12. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE GMINY STEPNIKA	33
RYSUNEK 13. OBSZAR ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO	34
RYSUNEK 14. HIERARCHIA SIECI OSADNICZEJ GMINY STEPNIKA	35
RYSUNEK 15. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	36
RYSUNEK 16. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA W GMINIE STEPNIKA NA TLE OTOCZENIA	37
RYSUNEK 17. ZABYTKI I KRAJOBRAZ KULTUROWY GMINY STEPNIKA NA TLE OTOCZENIA	38
RYSUNEK 18. ZASADY ROZWOJU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO GMINY STEPNIKA DO ROKU 2030	40
RYSUNEK 19. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM W POLITYCE PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO	43
RYSUNEK 20. POLITYKA WOBEC STRUKTURY PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA	44
RYSUNEK 21. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM W POLITYCE PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO	45
RYSUNEK 22. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI W GMINIE STEPNIKA	50
RYSUNEK 23. SCHEMAT EWALUACJI	73

Spis tabel

TABELA 1. WYNIKI ANALIZY SWOT, POWSTAŁE NA BAZIE DYSKUSJI PROWADZONEJ PODCZAS WARSZTATÓW Z UDZIAŁEM INTERESARIUSZY LOKALNYCH	14
TABELA 2. ROZWINIĘCIE PROJEKTOWE CELÓW STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNIKA NA LATA 2025-2030 ...	21
TABELA 3. KLUCZOWE DZIAŁANIA	25
TABELA 4. OSI – MOFOW - SZCZECIŃSKI OBSZAR METROPOLITALNY – DZIAŁANIA DOTYCZĄCE GMIN PARTNERSTWA WSKAZANE W PZPWZ	47

TABELA 5. USTALENIA I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ - PODSUMOWANIE	55
TABELA 6. ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY STEPNIKA NA LATA 2025-2030 Z WYTICZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU.....	65
TABELA 7. PLANOWANE REZULTATY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	74
TABELA 8. SZACUNKOWA WYCENA WARTOŚCI KLUCZOWYCH INWESTYCJI	82